

Gold Fields South Deep Gold Mine

*Leano la tsa Setjhaba le Basebetsi
la 2018 – 2022*

GOLD FIELDS

DIKAHARE

1.	SELELEKELA	6
1.1	Mabalankwe	7
1.2	Sebaka Seo South Deep e Leng ho Sona	8
1.3	Dibaka Tseo Basebetsi le Dikonteraka di Tswang ho Tsona ho tloha ka la 31 Phupu 2017	9
1.4	Dikonteraka tse Hirilweng South Deep	11
2.	LENANEO LA NTSHETSOPELE YA LEFAPHA LA KGIRO	12
2.1	Ho lphaphatha le Molao wa Ntshetsopele ya Ditsebo	13
2.2	Leano la Ntshetsopele ya Ditsebo	13
2.2.1	Dibaka Tsa Thupello (Ho Tsa Tekginike le Tseo e Seng tsa Tekginike)	14
2.3	Boemo ba Thuto ba Basebetsi ba Morafo wa South Deep	16
2.4	Dikgeo tsa mosebetsi tseo ho seng bonolo ho di kwala: Foromo ya R	18
2.5	Thuto le Thupello ya Batho ba Baholo (AET)	19
2.6	Ho lthutela Tsebo ya Motheo (FLC)	22
2.7	Ho lthutela Mosebetsing	23
2.8	Ho lthutela Bookamedi le Botsamaisi Mosebetsing	25
2.9	Dibasari	27
2.10	Morero wa Thuso ya ho lthuta	28
2.11	Ba Fumaneng Mangolo a Thuto e Phahameng le ba Rupellwang Mosebetsing Pele ba ka Fumana Mangolo	28
2.12	Mananeo a Thupello ya Mosebetsi e ka Sehloohong	29
2.13	Lenaneo la Thupello ya Ditsebo Tsa Mosebetsi eo Motho a ka lphedisang ka Yona	31
2.14	Mananeo a Thupello ya Setjhaba	32
2.14.1	Lenaneo la Thuto ya Dipalo le ya Saense	33
2.14.2	Tlhophiso ya FET – Kereitei ya 12	33
2.15	Morero wa ho Hodisa Tsebo ya Mosebetsi	34
2.15.1	Mosebetsi eo Batho ba ka lthutelang Yona	34
2.15.2	Taolo ya Ditalenta:	35
2.16	Leano la Botataisi	36
2.17	Phano ya Ditjhelete – Ntshetsopele ya Lefapha la Kgiro	37
3.	TEKANO MOSEBETSING	38
3.1	Sepheo se lokelang ho finyellwa selemo le selemo sa Leano la EE	38
3.2	Foramo ya Tekano Mosebetsing	39
3.3	Ditshitiso le Mehato ya ho Fedisa Kgethollo Mosebetsing	39
3.4	Porofaele le Sepheo sa Tekano Mosebetsing	40
4.	NTSHETSOPELE YA SETJHABA SA MORAFO	46
4.1	Masepala wa Ditereke, wa Ditoropo Hammoho le wa Dibaka	47
4.2	Tlhahisoleseding ya Semelo sa Setjhaba le Moruo	47
4.2.1	Baahi	47
4.2.2	Puo	48
4.2.3	Porofaele ya Moruo	48
4.2.4	Boemo ba Thuto	49
4.2.5	Mosebetsi	50
4.2.6	Mabatowa le Setjhaba sa Moo Morafo wa South Deep o Leng Teng	50

4.2.7	Bofutsana	51
4.2.8	Tlolo ya Molao.....	51
4.2.9	Bophelo bo Botle ba Mmele.....	52
4.2.10	HIV/Aids.....	53
4.2.11	Bodulo le Meaho.....	53
4.2.12	Motlakase	53
4.2.13	Dikgwerekgwere	53
4.2.14	Mesebetsi e ka Sehloohong ya Moruo.....	54
4.2.15	Ditlamorao tsa tshebetso ya morafo.....	54
4.3	Setjhaba sa Moo Morafo wa South Deep o Leng Teng.....	55
4.4	Kopanelo le Tshebedisano	55
4.5	Sepheo sa Diporojeke Tsa Ntshetsopele ya Moruo wa Dibaka (LED).....	56
4.6	Tshehetso ya Ditjhelete Bakeng sa Diporojeke tsa LED.....	56
4.7	Diporojeke Tsa LED: 2018 ho ya ho 2022.....	56
4.7.1	Diporojeke Tsa LED Tsa South Deep Setjhabeng Seo Morafo o Leng ho Sona.....	56
4.7.2	Diporojeke Tsa LED Tsa South Deep Dibakeng Tseo Basebetsi ba Fumanwang ho Tsona	57
4.8	DIPOROJEKE TSE SISINTSWENG.....	57
4.8.1	Tlhophiso ya ho Fana ka Setsha le Tleleniki ya Setjhaba (Hillshaven).....	60
4.8.2	Ho Ntjhafatsa Sebaka sa Dipapadi (Hillshaven).....	62
4.8.3	Westonaria TVET College (Ho Kopanela Mokgahlelo wa 1 wa porojeke).....	64
4.8.4	Ho aha Laeaborari e Phethang Merero e Mmedi (Zuurbekom).....	66
4.8.5	Ho aha le ho Fana ka Thepa ya Laboratori ya Saense Sekolong se Phahameng sa TM Letlhake (Lekeisheneng la Simunye).....	68
4.8.6	Ho theha setsi se thusang di-SMME ka ditjhelete le ho tshehetsa dikgwebo (Westonaria).....	70
4.8.7	Ho Kopanela Porojeke ya Temo (Limpopo, EC, KZN).....	72
4.8.8	Ho aha Setsi sa Dipalangwang Flagstaff.....	75
5.	BODULO LE MAEMO AO BASEBETSI BA PHELANG TLASA OONA	78
5.1	Selelekela.....	78
5.2	Patlisiso ya Bodulo.....	78
5.3	Leano la Matlo.....	78
5.3.1	Bodulo ba Motho a le Mong	78
5.3.2	Bodulo ba Malapa.....	79
5.3.3	Matlo a Morafo wa South Deep a Seng a Ntse a le Teng le Difoletse.....	79
5.3.4	Matlo ao basebetsi ba ithekelang oona kapa ba a hirang.....	79
5.3.5	Matlo a hirilweng ke South Deep ho ba Hirisang Matlo.....	79
5.3.6	Tjhelete ya Bodulo ho ba Dulang Matlong ao e Seng a Morafo.....	79
5.3.7	Meaho e Metjha.....	80
5.4	Morero wa Phumantsho ya Matlo wa Tswelopele.....	80
5.5	Phepo.....	81
6.	NTSHETSOPELE YA DITHEKO, BAFANI LE DIKGWEBO	82
6.1	Selelekela.....	82
6.2	Sepheo sa ho Kgetha Ditheko le Ditshebeletso.....	83
6.3	Nyehelo ya Dikhamphani Tsa Setjhaba Ntshetsopeleng ya Moruo wa Setjhaba.....	83
6.4	Diporojeke Tsa Ditheko le Ditshebeletso Setjhabeng Seo Morafo o Leng ho Sona.....	83

DIKAHARE

7. TSAMAISO YA HO FOKOTSA BASEBETSI	85
7.1 Foramo ya Bokamoso	85
7.2 Mesebetsi ya Foramo ya Bokamoso	85
7.3 Ditherisano	86
7.4 Mehato e Lokelang ho Latelwa ho Qoba Tahlehelo ya Mosebetsi le Phokotseho ya Khiri	86
8. Phano ya Ditjhelete	88
PHETHAHATSO YA MOSEBETSI	89
DITLHALOSO	90
TLHALOSO YA SLP YA MANTSWE A THATA LE A KGUTSUFADITSWENG	93

LETHATHAMA LA DITHEIBOLE

Theibole ya 1: Dibaka Tseo Basebetsi ba Morafo ba Tswang ho Tsona	9
Theibole ya 2: Dibaka Tseo Dikonteraka di Tswang ho Tsona	10
Theibole ya 3: Boemo ba Thuto ba Basebetsi ho Tloha ka la 31 Phupu 2017	16
Theibole ya 4: Boemo ba Thuto ba Dikonteraka ho Tloha ka la 31 Phupu 2017	17
Theibole ya 5: Dikgeo Tsa Mosebetsi Tseo ho Seng Bonolo ho di Kwala	18
Theibole ya 6: Foromo ya R ya Dikgeo Tsa Mosebetsi Tseo ho Seng Bonolo ho di Kwala e Matahanngwa le Leano la Ditsebo Mosebetsing le Tialeho ya Selema ya Thupello	19
Theibole ya 7: Nako ya AET Boemong ka Bong	20
Theibole ya 8: FLC/NQF1 & AET e Rerilweng	21
Theibole ya 9: FLC/NQF1 & AET e Rerilweng – Nako Yohle	21
Theibole ya 10: FLC/NQF1 & AET e Rerilweng – Nakwana	21
Theibole ya 11: Ditjeo Tsa AET Tsa 2018 – 2022	22
Theibole ya 12: Puisano le Thupello ya Thuto ya Dipalo ya FLC ya 2018 – 2022	22
Theibole ya 13: Ditjeo Tsa AET Tsa 2018 – 2022	23
Theibole ya 14: Maano a ho Ithutela Mosebetsing a 2018 – 2022	24
Theibole ya 15: Theibole ya Ditjeo Tsa ho Ithutela Mosebetsing Tsa 2018 – 2022	24
Theibole ya 16: Ho Ithutela Bookamedi le Botsamaisi Mosebetsing	25
Theibole ya 17: Ho Ithutela Bookamedi le Botsamaisi Mosebetsing	26
Theibole ya 18: Ditjeo Tsa Mananeo a Ntshetsopele ya Bookamedi le Botsamaisi	26
Theibole ya 19: Bao ho Rerilweng Hore ba Tla Fuwa Dibasari ka 2018 – 2022	27
Theibole ya 20: Ditjeo Tsa Dibasari Tsa 2018 – 2022	27
Theibole ya 21: Ditjeo Tsa Dithuso Tsa ho Ithutela Tsa 2018 – 2022	28
Theibole ya 22: Bao ho Rerilweng Hore ba Fumane Mangolo a Thuto e Phahameng le ba Rupellwang Mosebetsing Pele ba ka Fumana Mangolo 2018 – 2022	28
Theibole ya 23: Ditjeo Tsa Bao ho Rerilweng Hore ba Rupellwe Mosebetsing Pele ba ka Fumana Mangolo ka 2018 – 2022	29
Theibole ya 24: Thupello e Tlamang bohle ba amehang eo South Deep e fanang ka yona	29
Theibole ya 25: Ditjeo Tsa Thupello e Rerilweng Mosebetsing Tsa 2018 – 2022	30
Theibole ya 26: Mananeo a Ditsebo Tsa Tekginike	30

Theibole ya 27: Ditjeo Tsa Mananeo a Ditsebo Tsa Tekginike Tsa 2018 – 2022.....	31
Theibole ya 28: Lenaneo la Thupello ya Ditsebo Tsa Mosebetsi eo Motho a ka Iphedisang ka Yona.....	32
Theibole ya 29: Ditjeo Tsa Lenaneo la Thupello ya Ditsebo Tsa Mosebetsi eo Motho a ka Iphedisang ka Yona Tsa 2018 – 2022.....	32
Theibole ya 30: Lenaneo la Setjhaba la Thuto ya Dipalo le ya Saense.....	33
Theibole ya 31: Ditjeo Tsa Mananeo a Setjhaba a Thuto ya Dipalo le ya Saense.....	33
Theibole ya 32: Mananeo a Thupello ya FET.....	33
Theibole ya 33: Ditjeo Tsa Lenaneo la Dithuso Tsa ho lthuta Tsa 2018 – 2022.....	33
Theibole ya 34: Botataisi.....	37
Theibole ya 35: Ditjeo Tsa Thupello.....	37
Theibole ya 36: Ditshitiso Mosebetsing.....	39
Theibole ya 37: Porofaele ya Tlhahisoleseding ya Baahi Maemong a ho Etsa Diqeto ho Tloha ka 1 Mphalane.....	40
Theibole ya 38: Sepheo sa Tekano Mosebetsing sa 2018.....	41
Theibole ya 39: Sepheo sa Tekano Mosebetsing sa 2019.....	41
Theibole ya 40: Sepheo sa Tekano Mosebetsing sa 2020.....	42
Theibole ya 41: Sepheo sa Tekano Mosebetsing sa 2021.....	42
Theibole ya 42: Sepheo sa Tekano Mosebetsing sa 2022.....	42
Theibole ya 43: Diphesente tsa HDSA.....	43
Theibole ya 44: Karolo ya Mafapha ya Kakaretso ya Dibaka, 2016.....	49
Theibole ya 45: Ho se Sebetse ha Batjha.....	50
Theibole ya 46: Malapa a Futsanehileng.....	51
Theibole ya 47: Sekgahla sa Bokebekwa Westonaria.....	52
Theibole ya 48: Ho Tloswa ha Ditshila Toropong ya Masepala wa West Rand:	53
Theibole ya 49: Tsamaiso ya Dikgwerekgwere le Phumantsho ya Metsi Toropong ya Masepala wa West Rand ...	54
Theibole ya 50: Diporojeke Tse Sisintsweng tsa Ntshetsopele ya Setjhaba Ditjhabeng Tseo Morafo o leng ho Tsona:...	58
Theibole ya 51: Diporojeke Tse Sisintsweng tsa Ntshetsopele ya Setjhaba Dibakeng Tseo Basebetsi ba Fumanwang ho Tsona.....	59
Theibole ya 52: Kakaretso ya Ditjeo Tsa Porojeke ya LED ya Diporojeke tsa Ntshetsopele ya Setjhaba sa Moo Morafo o Leng Teng (2018 – 2022).....	59
Theibole ya 53: Kakaretso ya Ditjeo Tsa Porojeke ya LED ya Dibaka Tseo Basebetsi ba Fumanwang ho Tsona (2018 – 2022).....	74
Theibole ya 54: Sepheo sa ho Kgetha Ditheko le Ditshebeletso.....	83
Theibole ya 55: Mokgwa o Sebediswang ho Kgetha Bafani ba Thepa Sebakeng sa Morafo.....	84
Theibole ya 56: Dintho Tseo Ntshetsopele ya Kgwebo e Habileng ho di Finyella.....	84

DITSHWANTSHO

Setshwantsho sa 1: Sebaka Seo South Deep e Leng ho Sona	8
Setshwantsho sa 2: Dibaka Tseo Basebetsi ba Morafo ba Tswang ho Tsona.....	9
Setshwantsho sa 3: Dibaka Tseo Dikonteraka di Tswang ho Tsona.....	11

KAROLO YA 1 SELELEKELA

Gold Fields Limited ke morao o dibakeng se tsa tshwaneng lefatsheng, o rafang kgauta merafong e robedi e ntseng e sebetsa Australia, Ghana, Peru le Afrika Borwa. Ka selemo tlhahiso ya Gold Fields e ka lekanngwa le kgauta e ka bang 2.2Moz, Minerale e Hlwailweng e ka Rafshwang ya kgauta e ka bang 49Moz le Mohlodi wa Minerale ya kgauta e ka bang 104Moz. E na le Minerale e ka Rafshwang ya koporo ya diponto tse dimilione tse 764 le Mohlodi wa Minerale e ka Rafshwang ya koporo o ka bang diponto tse dimilione tse 4,881. Gold Fields e hlahisa hodimo lethathameng la JSE Limited, e boele e hlahisa lethathameng le mahareng ho New York Stock Exchange (NYSE) le ho Swiss Exchange (SWX).

Gold Fields Operations Limited ("GFO") le GFI Joint Venture Holdings (Pty) Limited ("GFI Holdings") di sebetsa mmoho e le bankakarolo ba ikemetseng kgwebong e kopanetsweng e tsebahalang ka hore ke South Deep Joint Venture (eo hamorao tokomaneng ena re tla e bitsa feela hore ke "South Deep"). South Deep ke ona motjha o ka sehloohong wa Gold Fields, mme e reretswe ho fana ka tlhahiso ya nako e telele, e kenyang tjhelete Morafong ona hang ha o finyeletse tlhahiso e tsitsitseng eo ho habilweng hore e finyellwe. Katleho ya South Deep – e leng 52% ya Mohlodi wa Minerale ya Morafo le 72% ya Minerale e Hlwailweng e ka Rafshwang – ke ya bohlokwa bakeng sa kgolo ya Gold Fields ya nako e telele, ya moshwelella.

Tlatsetsong ya seo, Gold Fields e itlamme ho fana ka moralo o motjha wa ho ntlafatsa tshebetso ya morao.

Moralo ona o ile wa tjhaelwa monwana ke Boto ya Gold Fields ka Hlakola 2017 mme o beha morao motjheng wa ho fihlela tlhahiso e tsitsitseng e ka bang 500,000oz ka 2022 ho AIC e ka tlase ho US\$900/oz (ho ya ka ditumellano tsa 2017).

South Deep e fuwe tokelo ya ho rafa ke Lefapha la Dirafshwa ("DMR") ka 2010. Tokelo ya ho rafa e fa South Deep tokelo ya ho rafa kgauta, silifera, nikel, yuraniamo, koporo le pyrite. Tokelo ya ho rafa e ile ya fetolwa ho ya ka Ntliha ya 7 ya Lenane la II la Molao wa Ntshetsopele ya

Dirafshwa tsa Minerale le Petroleum, wa 28 wa 2002 ("MPRDA, 2002") mabapi le sebaka sa ho rafa se boholo ba dihektara tse 4,268, se ntseng se lokela ho ngodiswa Ofising ya Ngodiso ya Diminerale le Petroleum e Fanang ka Lengolo mme le tla ba tshebetsona ho fihlela ka la 12 Phupu 2040.

Jwalo ka ha e E le karolo ya ho kenya kopo ya ho fetola tokelo ya ho rafa, South Deep e ile ya tlangwa ke molao hore e boele e kenye Leano la tsa Setjhaba le Basebetsi ("SLP") jwalo kaha e hlahisa ho MPRDA, Melawaneng ya 2002 hammoho le tlaleho ya selemo e thathamisang hore na Morafo o iphaphatha hakae le ditlhophiso tsa 2002 tsa MPRDA, hammoho le Melawana ya yona. Ka hona, SLP ya South Deep e ile ya tjhaelwa monwana ka Phato 2010 e le karolo ya phetoho ya Tokelo ya ho Rafa.

Sepheo sa MPRDA jwalo ka ha se hlahisa karolong ya 2(d), (f) le (i) ya Molao ke ho:

- hodisa menyetla haholo bakeng batho ba neng ba qhelelwa thoko nakong e fetileng, ho akarelletsa basadi, hore ba kene indastering ya diminerale le petroleum hore ba rue molemo tshebedisong ya dirafshwa tsa naha tsa diminerale le petroleum;
- kgothalletsa hore ho be le mesebetsi le ho ntlafatsa maemo a setjhaba le a moruo a baahi bohle ba Mafrika Borwa; le

- ho netefatsa hore batsamaisi ba morao le ba nang le tokelo ya ho rafa ba kenya letsoho ntshetsopeleng ya Maemo a Setjhaba le a Moruo dibakeng tseo o rafang ho tsona.

SLPkesesebediswasekasehloohong le motjha wa ho fihlela sepheo sa Charter. Sepheo se ka sehloohong sa SLP ke ho kenya letsoho ho etseng phetoho indastering ya morao le ho netefatsa hore setjhaba kaofela se rue molemo tshebedisong ya dirafshwa tsa diminerale. Sena se akaretsa ho kgothalletsa hore ho be le mesebetsi le ho ntlafatsa maemo a setjhaba le a moruo a baahi bohle ba Mafrika Borwa. SLP e hloka hore indasteri ya morao e hlahise le ho kenya tshebetsona Mananeo a Ntshetsopele ya Lefapha la Kgiro (ho akarelletsa Maano a Tekano Mosebetsing), Mananeo a Ntshetsopele ya Moruo wa Dibaka hammoho le ho ntshetsa pele mehato ya ho boloka mesebetsi le ho laola ho fokotsa ha basebetsi ka lebaka la ho kwalwa ha diporojeke tsa morao.

Hore ho dulwe ho iphaphathilwe le melawana le dipehelo tsa tokelo ya ho rafa e sebetsang hona jwale, nomoro ya Tokelo ya ho Rafa: GP30/5/1/2/2(220) MR, South Deep e lokiseditse SLP ho tloha ka 2018 ho ya ho 2022 tumellanong le Molawana wa 46 ha o balwa mmoho le Molawana wa 43 le wa 44 wa Molao, mme e tla bitswa SLP ya 2018 - 2022 ya South Deep.

Ho lokela ho elwe hloko hore ka Loetse 2012, DMR e ile ya hlahloba hore na ho iphaphathwa le molao mme ha ntshwa taelo tumellanong le Karolong ya 93 ya MPRDA ya 2002, e hlokanang hore South Deep e hlahlobe botjha SLP ya 2010 e tjhaetsweng monwana hore e iphaphathe le boitlamo ba SLP le ho sebetsa ditaba tse saletseng morao. SLP ya 2013 e neng e lokela ho hlahlojwa hore e tjhaelwe monwana e ile ya romelwa ho DMR ka Loetse 2013 mme ya akarelletsa Dilemo tse 5 ho tloha ka Pherekong 2013 ho ya kgwedding ya Tshitwe 2017. SLP ya 2013 e neng e lokela ho hlahlojwa hore e tjhaelwe monwana ho fihlela jwale ha e so

tjhaelwe monwana ke DMR, leha ho le jwalo dikopo tsohle di kentswe mme ho fanwe ka ditlaleho tse bontshang hore ho iphaphathwa le molao ka se lebeletsweng hore se finyellwe jwaloka ha ho itlanngwe ho SLP ya 2013 e rometsweng hore e hlalohwe.

Ka mabaka ana a boletsweng ka hodimo, ditokomane tsa SLP ya South Deep ya 2018 - 2022 ke tsona tse tla sebediswa ho e na le ho sebedisa SLP e neng e lokela ho hlalohwa hore e tjhaelwe monwana e ileng ya romelwa ho DMR. SLP ena ke boitlamo bo tswelang pele ba South Deep ba ho sebedisa ditlhophiso tse filweng Mining Charter e Lokisitsweng ya 2010.

Sepheo sa SLP ke:

- ho kgothalletsa hore ho be le mesebetsi le ho ntlafatsa maemo a Setjhaba le a Moruo a ba sebeletsang South Deep hammoho le setjhaba sa South Deep (setjhaba seo morafo o leng ho sona le seo ho fumanwang basebetsi ho sona);
- ho sebedisa le ho hodisa ditsebo tsa motheo ho matlafatsa HDSA le ho sebeletsa setjhaba;
- ho netefatsa hore South Deep, kaha e na le Tokelo ya ho Rafa, e kenya letsoho ntshetsopeleng ya Maemo a Setjhaba le a Moruo setjhabeng seo e sebeletsang hara sona;
- ho kenya tshebetsong ditherisano le dipuisano tse atlehang le tse nang le ponaletso le ba nang le seabo.

1.1 Mabalankwe

Lebitso la khamphani

Gold Fields Operations Limited ("GFO") le GFI Joint Venture Holdings (Pty) Limited ("GFI Holdings") di sebetsa mmoho e le bankakarolo ba ikemetseng kgwebong e kopanetsweng e tsebahalang ka hore ke South Deep Joint Venture (eo hamorao tokomaneng ena re tla e bitsa feela hore ke "South Deep").

Lebitso la Tshebetso

Gold Fields South Deep

Aterese ya Bodulo

South Deep
Farm Modderfontein
Old Vereeniging Road
Westonaria

Moo Re Fumanehang

Mohala: (011) 411 1000 • Fekese: (011) 411 1588

Motho ya Ikarabellang

Motlatsa Moporesidente wa Phethahatso – Tikolohong ya SA

Sebaka Seo Morafo o Leng ho Sona

South Deep e sebakeng se bitswang Farm Modderfontein, Old Vereeniging Road, seterekeng sa maseterata wa Westonaria (seo e ka bang dikhilomithara tse 45 ka borwa bophirimela ho Johannesburg) Profensing ya Gauteng motho a ka tsamaya ka tsela ya N12 kapa ya R28 (Randfontein / Westonaria) ho leba teng.

Serafshwa

Kgauta le diminerale tse ding tse lokelang ho rafellwa le kgauta tse akareletsang: Silefera, uraninite, pyrite, phyrhotite, chalcopyrite, arsenopyrite, galena, zircon, rutile, di-platinoid le kaolinite, ho latela se boletsweng karolong ya 5(3) ya Molao wa 20 wa 1991 wa Diminerale.

Nako ya Tshebetso ya Morafo:

Tokelo ya ho rafa e qadile ka la 13 Phupu 2010, tokelo ya ho rafa e tla ba tshebetsong dilemo tse 30, e fela ka la 12 Phupu 2040. Tebello ke hore Nako ya Tshebetso ya Morafo e fetele ka nqane ho 2040.

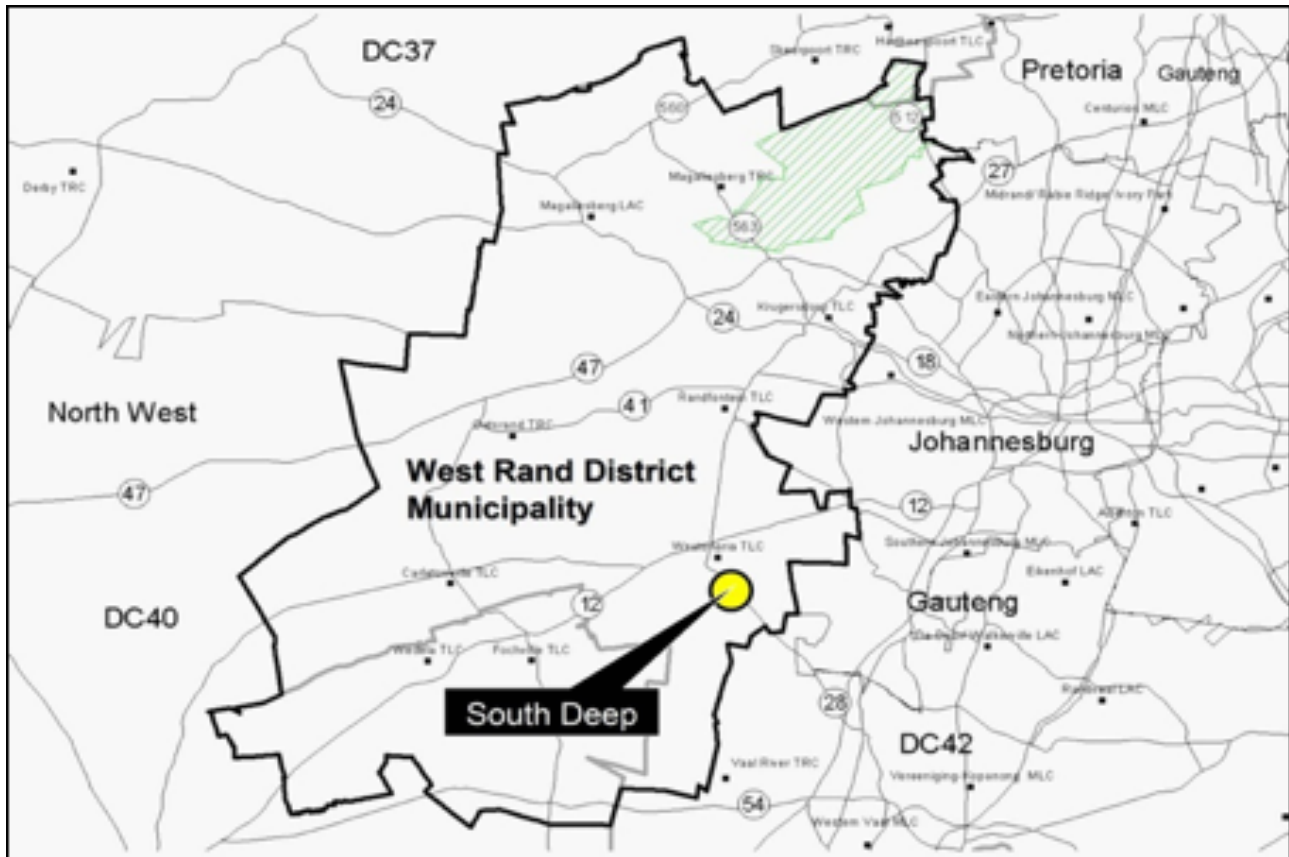
Selemo sa Ditjhelete sa Morafo:

01 Pherekong – 31 Tshitwe

Selemo sa Tlaleho ya Selemo le Selemo ya SLP:

E lokela e be e entswe ka la 31 Tlhakubele selemo se seng le se seng.

1.2 Sebaka Seo Morafo o Leng ho Sona

Setshwantsho sa 1: Sebaka seo South Deep e leng ho sona

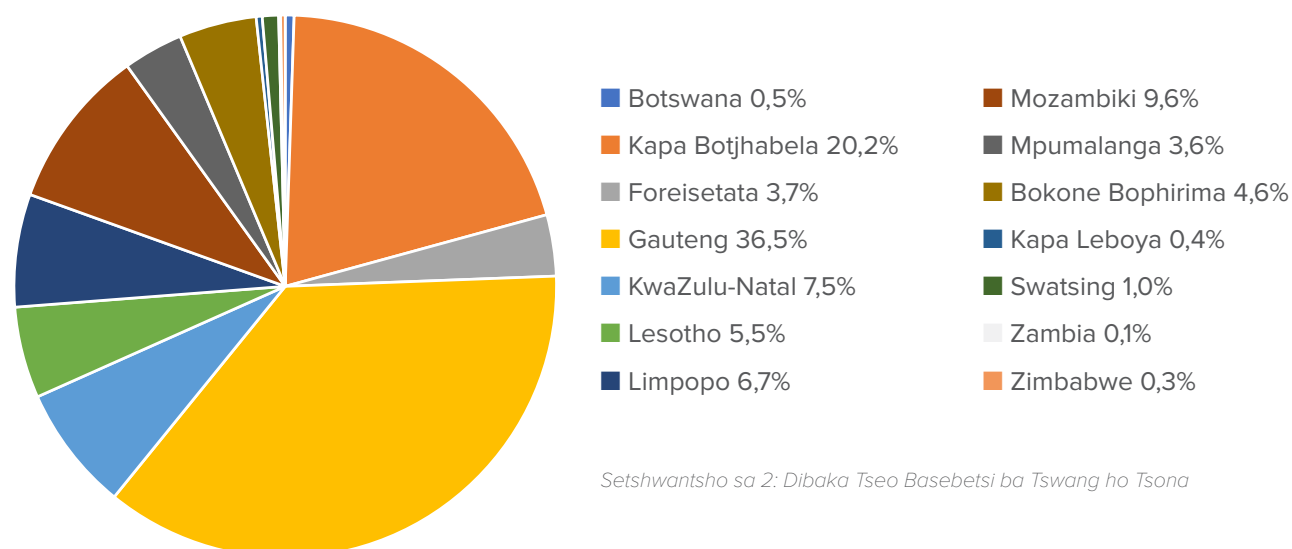

1.3 Dibaka Tseo Basebetsi le Dikonteraka di Tswang ho tsona ho Tloha ka Phuptjane 2018

Lebokoseng le ka tlase ho fanwa ka dibaka tseo basebetsi ba dikete tse tharo, makgolo a tsheletseng, leshome le metso e mehlano (3 615) ba tswang ho tsona:

Theibole ya 1: Dibaka Tseo Basebetsi ba Tswang ho Tsona

Profensi	Palo ya Dikonteraka Kaofela tsa Morafo wa South Deep
Kapa Botjhabela	731
Foreisetata	132
Gauteng	1 318
Kwa-Zulu Natala	270
Limpopo	243
Mpumalanga	129
Bokone-Bophirima	167
Kapa Leboya	13
Kakaretso: Dikonteraka Profensing ka Nngwe	3 003
Dinaha tse ding	
Botswana	19
Lesotho	197
Mozambique	347
Zimbabwe	10
Swaziland	35
Zambia	4
Kakaretso: Dikonteraka tse tswang Dina-heng tse Ding	612
PALOKGOLO	3 615

Setshwantsho sa 2: Dibaka Tseo Basebetsi ba Tswang ho Tsona

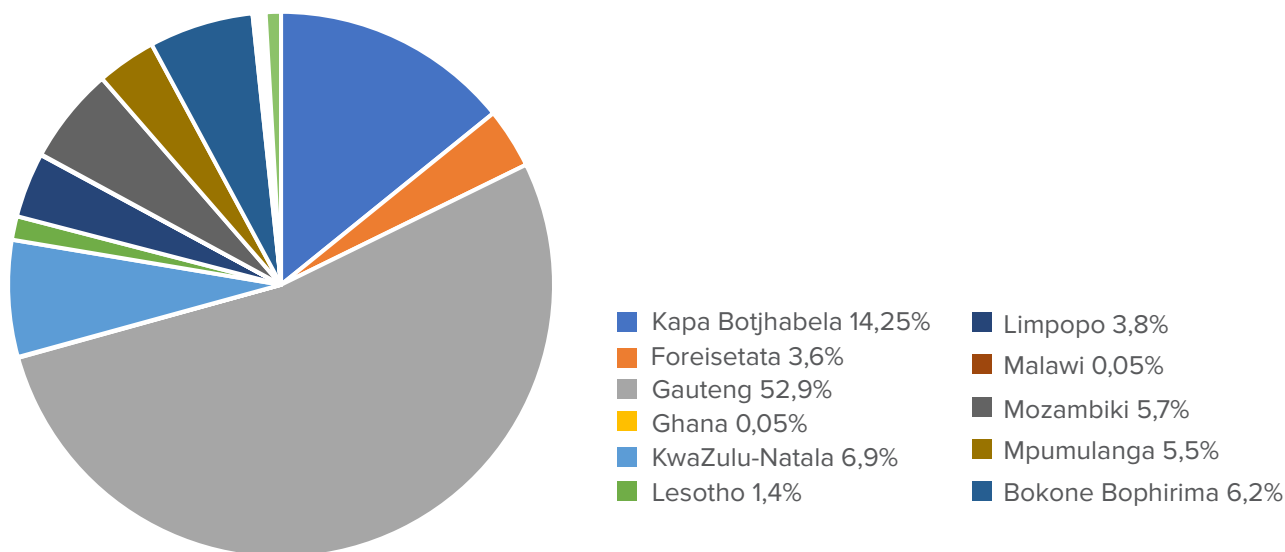
1.3 Dibaka Tseo Basebetsi le Dikonteraka di tswang ho tsona (e tswela pele)

Lebokoseng le ka tlase ho fanwa ka dibaka tseo dikonteraka tse dikete tse pedi, makgolo a mabedi, leshome le metso e mene (2 214) di tswang ho tsona:

Theibole ya 2: Dibaka tseo Dikonteraka di tswang ho tsona

Profensi	Palo ya Dikonteraka Kaofela tsa Morafo wa South Deep
Kapa Botjhabela	314
Foreisetata	79
Gauteng	1 172
Kwa-Zulu Natala	153
Limpopo	85
Mpumalanga	78
Bokone-Bophirima	137
Kapa Leboya	4
Kapa Bophirimela	4
Kakaretso: Dikonteraka Profensing ka Nngwe	2 026
Dinaha tse ding	
Mozambiki	126
Lesotho	31
Botswana	131
Ghana	1
Swaziland	4
Zambia	2
Zimbabwe	20
Malawi	1
Tse ding	3
Kakaretso: Dikonteraka tse tswang Dinaheng tse Ding	188
DINAHENG TSE DING	2 214

Setshwantsho sa 3: Dibaka Tseo Dikonteraka di tswang ho tsona

1.4 Dikonteraka tse Hirilweng South Deep

South Deep, tlasa bolaodi ba kgale ba tokelo ya ho rafa jwalo ka ha ho hlalositse ho MPRDA, e dumellana le taba ya hore morafo o nang le tokelo ya ho rafa ke ona o jarang boikarabelo ba ho bona hore o iphaphatha le se hlokwang ke MPRDA, esita le haeba morafo o kgetha konteraka hore e be yona e phethang mosebetsi sebakeng sa morafo. Mabapi le sena, South Deep e tla etsa sohle se matleng a yona ho netefatsa hore dikonteraka tsa yona di iphaphatha le SLP mme e tsebise basebetsi ba yona hammoho le basebetsi ba dikonteraka. Tabeng ena, South Deep e tla buisana le dikonteraka tsohle tsa yona le ho etsa sohle se matleng a yona ho bona hore dikonteraka hammoho le basebetsi ba bona ba iphaphatha le melao eo morafo, jwalo ka ha o na le tokelo ya ho rafa, o lokelang ho e latela ho ya ka se boletsweng ho SLP.

KAROLO YA 2

LENANEO LA NTSHETSOPELE YA LEFAPHA LA KHIRO

Sepheo se ka sehloohong sa lenaneo la Ntshetsopele ya Lefapha la Khiro la South Deep (HRD) ke ho netefatsa hore basebetsi ba fumana bokgoni bo tobileng mabapi le ho rafa, tlhahiso le tshebetso bo hlokahalang South Deep, hammoho le bokgoni ba mesebetsi eo motho a ka iphedisang ka yona bo ka sebediswang diindastering tse ding ntle ho morao haeba basebetsi ba se ba lokela ho iphedisa ha ba se ba sa sebetse morafong. Tumellanong le Moralo wa HRD ya South Deep, HRD e bolela mohato wa ho ntshetsa pele tsebo, bokgoni, maikutlo le boitshwaro ba basebetsi ka bonngwe le ba dihlopha hore ba kgone ho phetha mesebetsi ya bona ka tsela e sireletsehileng le e tswileng matsoho ho fihlela sepheo se pharaletseng sa ho tlisa phetoho setjhabeng.

Tshebetso ya mananeo a HRD e tla tsamaiswa le ho hlophiswa hore e iphaphathe le leano la selemo le selemo la kgwebo le bajete mme moo ho hlokahalang, e hokahanngwe le se hlokwang ke tsamaiso ya kgwebo. Tumellanong le Molawana wa 46(b), karolo ena ya SLP e sebetšana ka ho kgetheha le leano la dilemo tse hlano la South Deep la ho fihlela ntshetsopele ya lefapha la khiro ka tsela e phahameng haholo. Ho fanwe ka tlhahisoleseding e latelang:

- Leano la Ntshetsopele ya Bokgoni
- Boemo ba Thuto Basebetsing hona Jwale
- Dikgeo tsa Mosebetsi tseo ho Seng Bonolo ho di tlatša
- Thuto le Thupello ya Batho ba Baholo
- Bokgoni ba Ho ithuta Boemong bo tlase
- Ho Ithutela Mosebetsing
- Mananeo a
- Dibasari
- Thuso Bakeng sa ho Ithuta
- Ba Rupellwang Mosebetsing Pele ba ka Fumana Mangolo
- Lenaneo la Thupello ya Mosebetsi e ka Sehloohong
- Bokgoni ba Mosebetsi eo Motho a ka Iphedisang ka Yona
- Mananeo a Thupello ya Setjhaba
- Leano la ho Hodisa Tsebo ya Mosebetsi

Morero wa Leano la HRD la South Deep ke ho tshehetsa moralo wa melao le melawana hammoho le mawa a kgwebo le seo Khampani e ikemiseditseng ho se fihlela.

Molawana wa 46(b) wa MPRDA o hloka hore SLP e kenyelletse lenaneo la HRD le tlamehang ho kenyelletsa Leano la Ntshetsopele ya Bokgoni le hlwayang le ho fana ka tlaleho mabapi le:

- palo le boemo ba thuto ba basebetsi (Foromo ya Q);
- palo ya dikgeo tseo morao o sa kgonang ho di tlatša nakong e fetang dikgwedi tse 12 ho sa tsotellehe boiteko bohle ba ho thaottha batho ba tshwanelehang (Foromo ya R);
- leano la ho hodisa bokgoni ba mosebetsi le ho le kenya tshebetsong tumellanong le leano la ntshetsopele ya bokgoni;
- leano la botataisi le tshebediso ya lona e tsamaellanang le leano la ntshetsopele ya bokgoni le ditlhoko tsa dihlopha tse lokelang ho matlafatswa.

2.1 Ho phethahatsa ho ya ka Molao wa Ntshetsopele ya Bokgoni

South Deep e tla iphaphatha le se hlokwang ke Molao wa Ntshetsopele ya Bokgoni, o akarelletsang hore ho fanwe ka Lenaneo la Bokgoni Mosebetsing (WSP) le Tlaleho ya Selemo le Selemo ya Thupello (ATR) Lefapheng la Bolaodi ba Tsamaiso ya Merafo (MQA), hammoho le ho lefa le ho tleleima makgetho le dithuso tsa ditjhelete. WSP le ATR di hlophiswa selemo le selemo ke bahlophisi ba kgethilweng ba ntshetsopele ya bokgoni (diSDF), mme ba etsa seo ka dipuisano le ba tshwanelehang ba nang le seabo, ho akarelletsa le basebetsi ba hlophisitsweng. Tlhalisoleseding e latelang e bontshang ho iphaphatha le molao ke ya bohlokwa tabeng ena:

Tlhalisoleseding e Hlokahalang ya SETA		SETA Details	
Lebitso la SETA:		Bolaodi ba Tsamaiso ya Merafo (MQA)	
Nomoro ya Ngodiso mabapi le SETA:		L770732933	
Mohlophisi wa Ntshetsopele ya Bokgoni:		Emmanuel Bolosha	
Bopaki ba hore ho kentswe Leano la Bokgoni Mosebetsing le letsatsi leo le kentsweng ka lona:		La 30 Mmesa 2018	
Kgato		Tlaleho	Letsatsi Leo ho Kentsweng ka Lona
South Deep e lokela ho kenya kopo ya WSP-ATR ho MQA hore e tshwanelehe thupellong e hlophisitsweng ke morao.		Selemo le Selemo	La 30 Mmesa 2018

2.2 Leano la Ntshetsopele ya Bokgoni

Ke ntho ya bohlokwa hore South Deep e be le basebetsi ba nang le bokgoni hore e fihlele sepheo sa yona sa tsamaiso le tshebetso. Ntshetsopele ya Lefapha la Khiri le yona ke karolo ya bohlokwa e sebediswang ke khamphani hore e be le basebetsi ho nahannwe ka dipalopalo tsa baahi ba naha. Ka hona, South Deep e itlamme ho ntshetsa pele tsebo le bokgoni ba basebetsi bohle ka mekgwa e sa tshwaneng ya ho ruta, e akarelletsang: ho fana ka thupello le boeletsi, ho tataisa batho ba seng ba ntse ba sebetse, dithupello tse hlophisitsweng, bokgoni le mananeo a ho ithutela mosebetsing hammoho le ho ruta basebetsi dintho tse thata ho feta dintho tseo ba ithutetseng tsona. Ka hare, mehato ya tshebetso le taolo ya ditalenta e thusa hore ho hlauwe moo ho hlokahalang hore basebetsi ba rupellwe teng le ho ba tshehetsa ho latela mesebetsi e ka etswang, ho hlophisa ba nang le bokgoni hore ba nke boikarabelo bo eketsehileng kapa bo fapaneng ho hodisa ditsebo tsa kamoso.

Sepheo sa morao ke hore o fane ka leano le keneletseng la ntshetsopele ya ditsebo e thathamisang hore na o rerile ho ntshetsa pele ditsebo tse hlokahalang tsa basebetsi jwang mabapi le:

- Thuto le Thupello ya Batho ba Baholo (AET);
- Ho tseba ho bala, ho ngola le ho tseba dipalo bakeng sa basebetsi le bao e seng basebetsi (setjhaba);
- Ho Ithutela Mosebetsing;
- Dibasari;
- Ba Rupelletseng Mosebetsing Pele ba ka Fumana Mangolo;
- Mehato e meng ya thupello ho nahannwe ka dipalopalo tsa baahi jwaloka ha ho hlalositse ho Mining Charter ya 2010 e lokisitweng (jwaloka ha e lokiswa nako le nako).amended from time to time).

2.2 Leano la Ntshetsopele ya Bokgoni (le tswela pele)

Sepheo sa Leano la Ntshetsopele ya Bokgoni e tla ba ho hlahloba le ho tlaleha hore na batho ba na le bokgoni le thuto e kae. Sepheo sa tlhahlobo ena se tla sebediswa e le motheo wa ho fa basebetsi ba teng bokgoni bo eketsehileng hammoho le ho nka mehato e meng nakong e tlang ho thusa ho ntshetsa pele bokgoni ba basebetsi. Leano la Ntshetsopele ya Bokgoni le tla etsa hore ho nkwe mehato ya ho fana ka thuto, thupello le ho ntshetsa pele bokgoni ba basebetsi.

Ho lokisa bothata ba kgaello ya bokgoni, South Deep e tla sebedisana le Dihlopha Tse Behang Melao, tse kang MQA, ho etsa leano le keneletseng la ho ntshetsa pele bokgoni ho netefatsa hore ho ba le bokgoni bo kgethehileng le tlhahiso e ntle morafong, ho ba le basebetsi ba kgonang ho phetha mosebetsi o lokelang ho etsa hammoho le ho fa basebetsi bokgoni bo sa tlo sebetse feela morafong kapa indastering ya tlhahiso, empa bo tla ba thusa hore ba fumane mesebetsi e meng kamoso. Ho tla etsa mekutu yohle ho netefatsa hore Leano la Ntshetsopele ya Lefapha la Khiri la South Deep le tshetsetsa Leano la Naha la Ntshetsopele hammoho le Sepheo sa Mileniamo sa Ntshetsopele mabapi le (i) Thuto (ya motheo), (ii) Bokgoni le Mosebetsi kapa Khiri, le (iii) Tekatekano ya Bong.

2.2.1 Dibaka Tsa Thupello (Ho Tsa Tekginike le Tseo e Seng tsa Tekginike)

South Deep e na le lethathama la mananeo a thupello le dithuto tsa nakwana tsa tekginiki tseo bafani ba fanang ka ditshebeletso tseo ba hlahlobilweng ho bona hore ba a tshwaneleha ho fana ka thupello. Mananeo a sa tshwaneng a Ntshetsopele ya Bokgoni a fumantshwa dibakeng se latelang:

- **Bafani ba Ditshebeletso ba Tswang ka Ntle ho Morafo:** South Deep e sebedisa ditshebeletso tsa bafani ba ditshebeletso ba tswang ka ntle ho Morafo bao MQA e ba hlahlobilweng ka ho phethahala ho bona hore ba a tshwaneleha. Ho feta moo, bafani bana ba ditshebeletso ba tjhaetse monwana mananeo a mang a mmalwa a Lefapha la Thuto le Bolaodi ba Thupello (di-SETA), e leng se ba dumellang hore ba fane ka thuto le thupello e amohelang le e hlahlobilweng dithutong tse sa amaneng le ho rafa. Bokgoni bo bong le mangolo a thuto ao ho fanwang ka oona ke Lengolo la ho ba Morafi ya Tsebang ho Sebedisa Diqhomane Tse Thuhang Majwe Morafong, Mookamedi wa Tlhahiso (mohlala, Balaodi ba Dishifti), Bahlokomedi ba Tlhahiso (mohlala, Baokamedi ba Morafo) le Batsamaisi ba Morafo. Ba fa baithuti ba maemo ohle thupello mohlala, ho tloha ho ba sa tswa kena (lenaneo la thupello ya bokgoni ba “A” le “B”) ho ya ho ba ithutelang botsamaisi ba morafo. Baithuti ba boetse ba fuwa mangolo a mmuso a NQF, boemong ba 2 ho ya ho 5.
- **Setsi sa Thupello sa South Deep:** South Deep e na le Ditsi tsa Thupello tse pedi tse fanang ka Thupello ya ba Fihlang le Thupello ya Bokgoni ba Morafo Setsing sa Thupello sa Enduleni le Setsi sa Thupello sa TM3 se Twin Shafts. Setsi sa Thupello se fana ka thuto le thupello basebetsing ba Gold Fields South Deep feela (ho kenyelletsa le dikonteraka tse fanang ka ditshebeletso South Deep).

Ho fanwa ka thupello e latelang Setsing sa Thupello sa Enduleni (South Shaft):

1. Thupello ya ba Fihlang e akareletsang:
 - a) Thupello ya DNA;
 - b) Thupello ho Tsa Ditjhelete;
 - c) Thupello ya Thuso ya Pele;
 - d) Thupello ya ho Ihlama ka Tsela e Sireletsehileng;
 - e) ho Ithuta ka Mokgwa wa Elektroniki;
 - f) Thupello ya Sesebediswa se Lemosang Haeba ho Nkga Kgase (GDI);
 - g) Thupello ya ho Sebedisa Totjhe e Sehang;
 - h) Thupello ya Mmakalanyane;
 - i) Thupello ya Booyco.
2. Thupello ya Bookamedi ya “Thuto ya Motheo”;
3. Thuto ya Thupello ya Morafo ya Trans 4 ya “Metjhini e sa Tsamaeng Seporong (TMM)”;
4. Thuto ya Thupello ya ka Mokoting;
5. Thuto ya Thupello ya ho Lokisa Sebaka sa Mosebetsi;

6. Thuto ya Thupello ya Bokgoni ba “A”;
7. Thuto ya Thupello ya Bokgoni ba “B”;
8. Thuto ya Thupello ya Ho ba Mothusi wa Batho ba Tsebang ho Sebedisa Diqhomane Tse Thubang Majwe Morafong.

Setsing sa Kwetliso ya Metjhini (Twin Shaft); ho fanwa ka dithupello tse latelang;

1. Thupello ya ho Sebedisa Metjhini e akarelletsang Metjhini yohle ya ka Mokoting le e sa Tsamaeng Seporong;
2. Thupello ya Metjhini le ya Motlakase e akarelletsang Metjhini yohle e sa tsamaeng Seporong ya ka Mokoting le ka Hodimo;
3. Tsamaiso ya Maxus ya Thupello Mmakalanyane;
4. Thupello ya Boenjinere ya Dihaedroliki tse Tlwaelehileng;
5. Thuto ya Thupello ya Mekgwa e sireletsehileng ya ho Phahamisa Dintho;
6. Thuto ya ho Tshehetsa Dintho ka ho di Tlama ka Thata..

2.3 Boemo ba thuto ba basebetsi ba Morafo wa South Deep

Ka tlase mona ho bontshitswe Foromo ya Q e nang le nomoro le boemo ba thuto ba basebetsi (ho tloha ka la 18 Phuphihane 2018):

Theibole ya 3: Boemo ba Thuto ba Basebetsi ho Tloha ka la 18 Phupjane 2018

LEKALA	NQF	MOKGWA WA KGALE	Monna			Mosadi				Palokgolo		Palokgolo	
			African	Coloured	Indian	White	African	Coloured	Indian	White	Monna		Mosadi
Thuto le Thupello e Akaretsang (GET)	1	Ba sa Kenang Sekolo / Bao ho sa Tsejweng Boemo ba Bona	60	0	0	22	40	1	1	5	82	47	129
		Kereite ya 0 / Kereitjhe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Kereite ya 1 / Sub A	18	0	0	0	0	0	0	0	18	0	18
		Kereite ya 2 / Sub B	5	0	0	0	0	0	0	0	5	0	5
		Kereite ya 3 / Std 1 / ABET 1	92	0	0	0	1	0	0	0	92	1	93
		Kereite ya 4 / Std 2	66	0	0	0	3	0	0	0	66	3	69
		Kereite ya 5 / Std 3 / ABET 2	83	0	0	1	5	0	0	0	84	5	89
		Kereite ya 6 / Std 4	91	0	0	0	3	0	0	0	91	3	94
Thuto e le Thupello e Ntshetswang pele (FET)	2 3 4	Kereite ya 7 / Std 5 / ABET 3	160	0	0	0	9	1	0	0	160	10	170
		Kereite ya 8 / Std 6	153	0	0	0	7	0	0	0	153	7	160
		Kereite ya 9 / Std 7 / ABET 4	180	0	0	2	12	0	0	0	182	12	194
		Kereite ya 10 / Std 8 / N1	205	0	0	28	48	3	0	2	233	53	286
Thupello e Phahameng (HET)	5 6 7 8	Kereite ya 11 / Std 9 / N2	320	1	1	28	117	0	0	0	350	117	467
		Kereite ya 12 / Std 10 / N3	720	8	5	125	345	5	4	30	858	384	1,242
		Diploma / Ditifiketi	220	0	2	98	109	3	1	12	320	125	445
		Lengolo la Dikri ya Pele / diploma e phahameng	51	4	1	8	35	2	0	4	64	41	105
PALOKGOLO		Lengolo la Onase/ Dikri ya Mastase	23	2	1	2	16	0	1	1	28	18	46
		Lengolo la Bongaka	1	1	0	0	1	0	0	0	2	1	2
			2448	16	10	314	751	15	7	54	2788	827	3,615

Palo le boemo ba thuto ba dikonteraka ho tloha ka la 18 Phupjane 2018 jwalo ka ha ho bontshitswe ka tlase. Ho ntse ho netefatswa tlhahisoleseding e nngwe ka boemo ba bona ba thuto. Hamorao ho tla fanwa ka Theibole ya sehloamathiso le qaqisitseng tsohle.

Theibole ya 4: Boemo ba Thuto ba Bakoteraka ho Tloha ka la 18 June 2018

LEKALA	NQF	MOKGWA WA KGALE	Monna				Mosadi				PALOKGOLO		PALOKGOLO
			African	Coloured	Indian	White	African	Coloured	Indian	White	Monna	Mosadi	
Thuto le Thupello e Akaretsang (GET)	1	Ba sa Kenang Sekolo / Bao ho sa Tsejweng Boemo ba Bona	1562	33	8	397	190	5	0	19	2000	214	
		Kereite ya 0 / Keretjhe									0		
		Kereite ya 1 / Sub A									0		
		Kereite ya 2 / Sub B									0		
		Kereite ya 3 / Std 1 / ABET 1									0		
		Kereite ya 4 / Std 2									0		
		Kereite ya 5 / Std 3 / ABET 2									0		
		Kereite ya 6 / Std 4									0		
Thuto e le Thupello e Ntshetswang pele (FET)	2 3 4 5 6 7 8	Kereite ya 7 / Std 5 / ABET 3									0		
		Kereite ya 8 / Std 6									0		
		Kereite ya 9 / Std 7 / ABET 4									0		
		Kereite ya 10 / Std 8 / N1									0		
		Kereite ya 11 / Std 9 / N2									0		
		Kereite ya 12 / Std 10 / N3									0		
		Diploma / Ditifiketi									0		
		Lengolo la Dikri ya Pele / diploma e phahameng									0		
Thuto le Thupello e Phahameng (HET)	7 8	Lengolo la Onase/ Dikri ya Mastase								0			
		Lengolo la Bongaka									0		
PALOKGOLO			1562	33	8	397	190	5	0	19	2000	214	

2.4 Dikgeo tsa mosebetsi tseo ho seng bonolo ho di tlatsa: Foromo ya R

Foromo ya R e ka tlase mona e fana ka dikgeo tsa mosebetsi tseo ho seng bonolo ho di tlatsa tse amang South Deep. Dikgeo tsena tsa mosebetsi di hlwaiwe tumellanong le WSP ya South Deep. Se hlokwang dikgeong tsena se akaretsa mangolo a thuto moo dipalo e leng yona thuto e ka sehloohong lengolong leo. Dikgeo tsena tsa mosebetsi tseo ho seng bonolo ho di tlatsa di ntse di kwalwa ho se hokae ka mananeo a ntshetsopele ya bokgoni le a ho ithutela mosebetsing. Ha ho kgethwa ba tla ithutela mosebetsing, ba tla fuwa dibasari le ha ho etswa mananeo a mang a ntshetsopele ya bokgoni, ho tla nahanelwa dikgeo tsa mosebetsi tseo ho seng bonolo ho di tlatsa South Deep, hammoho le seo Morafo o batlang ho se fihlela tabeng ya Tekatekano Mosebetsing..

Theibole ya 5: Dikgeo Tsa Mosebetsi Tseo ho Seng Bonolo ho di tlatsa

Boemo ba Mosebetsi	Sekgeo se Lokelang Tlatswa	Ho Thata ho se Kwala	Sekgeo	Lebaka le ka Sehloohong la ho sitwa ho se tlatsa
Botsamaisi bo ka Hodimodimo	N/A			N/A
Botsamaisi bo ka Hodimo	Mookamedi wa Morafo			Bokgoni bo batlang bo sa ata – tekano mosebetsing
Ditsebi le baokamedi ba maemong a mahareng ba nang le mangolo	Moenjinerere		X	Bokgoni bo batlang bo sa ata – tekano mosebetsing
	Moenjinerere wa Majwe	X	X	Ka ho feletseng – ba nang le bokgoni ba a haella Afrika Borwa
	Setsebi sa Jioloji		X	Ka ho feletseng – ba nang le bokgoni ba a haella Afrika Borwa
	Ya Ralang Morafo		X	Ka ho feletseng – ba nang le bokgoni ba a haella Afrika Borwa
	Setsebi sa Jioloji	X	X	Ka ho feletseng – ba nang le bokgoni ba a haella Afrika Borwa
	Mapotiele			Ka ho feletseng – ba nang le bokgoni ba a haella Afrika Borwa
Basebetsi ba nang le tsebo ho tsa tekginike le dithuto tse ding, bookamedi bo tlasana, disuphavaesa, diforomane le batsamaisi ba ka sehloohong	Makhenike wa Disebediswa	X	X	Ka ho feletseng – ba nang le bokgoni ba a haella Afrika Borwa
	Mekhenike wa Metjhini ya Disele		X	Ka ho feletseng – ba nang le bokgoni ba a haella Afrika Borwa
	Setsebi sa Motlakase		X	Ka ho feletseng – ba nang le bokgoni ba a haella Afrika Borwa
	Moetsi wa Boilara		X	Ka ho feletseng – ba nang le bokgoni ba a haella Afrika Borwa
	Setsebi sa Motlakase (Boenjiniere)		X	Ka ho feletseng – ba nang le bokgoni ba a haella Afrika Borwa
	Mokganni wa Tipara	X	X	Ka ho feletseng – ba nang le bokgoni ba a haella Afrika Borwa
	Ya Sebedisang Motjhini o Borang Fatshe		X	Ka ho feletseng – ba nang le bokgoni ba a haella Afrika Borwa
	Fitara le Thenara		X	Ka ho feletseng – ba nang le bokgoni ba a haella Afrika Borwa
	Mokganni wa Kgofu (LHD)		X	Ka ho feletseng – ba nang le bokgoni ba a haella Afrika Borwa
	Ya Tshehetsang Dintho ka ho di Tlama ka Thata			Ka ho feletseng – ba nang le bokgoni ba a haella Afrika Borwa
	Mookamedi wa Tlhahiso / Tshebetso (Morafong)			Ka ho feletseng – ba nang le bokgoni ba a haella Afrika Borwa
	Morafi		X	Ka ho feletseng – ba nang le bokgoni ba a haella Afrika Borwa
Bokgoni bo mahareng le ho etsa diqeto tse bohlale	N/A			N/A
Ho hloka bokgoni le ho etsa diqeto tse hlakileng	N/A			N/A

Theibole ya 6: Foromo ya R ya dikgeo tsa mosebetsi tseo ho seng bonolo ho di tlatsa e matahanatsweng le Leano la Bokgoni Mosebetsing le Tlaleho ya Selemo le Selemo ya Thupello

Mosebetsi kapa Tsebo	Lebaka la Hore Mosebetsi o Haele	Tshwaela mabapi le ho haella ha ona, mohlala, ke mosebetsi/tlhahiso efe ya bohlokwa eo basebetsi ba sa e phethahatseng.	Ke mefuta efe ya mananeo a ho ithuta ao o rerang ho a sebedisa mosebetsing ee e haellang?	NQF Maemo
Moetsi wa Boilara	Ka ho feletseng – sekgeo se lokela ho kwalwa	Tlhokomelo ya Metjhini	MQA_ Ho Ithutela Mosebetsing	3
Mekhenike wa Metjhini ya Disele	Ka ho feletseng – sekgeo se lokela ho kwalwa	Tlhokomelo ya Metjhini	MQA_ Ho Ithutela Mosebetsing	4
Setsebi sa Motlakase (Boenjiniere)	Ka ho feletseng – sekgeo se lokela ho kwalwa	Tlhokomelo ya Metjhini	MQA_ Ho Ithutela Mosebetsing	4
Mokganni wa Tipara	Ka ho feletseng – sekgeo se lokela ho kwalwa	Ho Tsamaisa Tram	Dithuto tsa Nakwana	2
Ya Sebedisang Motjhini o Borang Fatshe	Ka ho feletseng – sekgeo se lokela ho kwalwa	Ho Bora le Ho Thuha Majwe	MQA_ Ho Ithutela Mosebetsing	2
Fitara le Thenara	Ka ho feletseng – sekgeo se lokela ho kwalwa	Ho boloka moaho o le boemong bo botle	MQA_ Ho Ithutela Mosebetsing	3
Mokganni wa Kgofu (LHD)	Ka ho feletseng – sekgeo se lokela ho kwalwa	Ho Tsamaisa Tram	Dithuto tsa Nakwana	2
Ya Tshehetsang Dintho ka ho di Tlama ka Thata	Ka ho feletseng – sekgeo se lokela ho kwalwa	Ho Boloka Meaho e le Boemong bo Botle	MQA_ Ho Ithutela Mosebetsing	3
Mookamedi wa Tlhahiso / Tshebetso (Morafong)	Ka ho feletseng – sekgeo se lokela ho kwalwa	Tlhahiso	Dithuto tsa Nakwana	4
Morafi	Ka ho feletseng – sekgeo se lokela ho kwalwa	Tlhahiso	MQA_ Ho Ithutela Mosebetsing	3

2.5 Thuto le Thupello ya Batho ba Baholo (AET)

AET ke motjha o sebediswang ntshetsopeleng ya ditsebo tsa mosebetsi ya matsoho le ho hodisa tsebo ya mosebetsi. Ke monyako wa ho qala ho ithuta Boemo ba 1 ba AET le ho tswela pele ka thuto ho fihlela Boemong ba 4 ba AET (lengolo la NQF 1), e leng se fanang ka monyetla wa ho ithutela mosebetsi ya matsoho mosebetsing, mananeo a ditsebo le dithupelo leetong lena la ho ithuta.

Nakong e tlang ha South Deep e thaottha basebetsi, e tla hira haholoholo batho ba nang le mangolo a AET. Leha ho le jwalo, morafo o ikemiseditse ho ruta basebetsi ba sa tsebeng ho bala la ho ngola. Ka hona, South Deep e tla netefatsa hore basebetsi ba yona hammoho le ditho tsa setjhaba ba fuwa monyetla wa ho tseba ho bala le ho ngola hammoho le ho tseba dipalo (ho fihlela kapa ho akarelletsa Boemo ba 3 ba AET) ka ho kenya AET tshebetsong. Leano lena la AET le akarelletsa ho etsa matsholo a bapatsang morafong le ka ntle ho morafo ho hohela basebetsi ba morafo, hammoho le setjhaba sa moo morafo o leng teng.

2.5 Thuto le Thupello ya Batho ba Baholo(AET) (e tswela pele)

Ho tla fanwa ka mananeo a latelang a AET:

AET – Boemo ba 1 / Std 1 / Kereite ya 3

AET – Boemo ba 2 / Std 3 / Kereite ya 5 AET – Boemo ba 3 / Std 5 / Kereite ya 7

AET – NQF1 / Boemo ba 4 / Std 7 / Kereite ya 9

Mokgwa wa ho netefatsa hore ho phethahatswa ka nepo se hlahositsweng, hammoho le dibaka tsa thupello, di tla dumellana le se hlokwang ke MQA. Basebetsi le setjhaba ba tla fuwa monyetla wa AET e le karolo ya lenaneo la HRD la South Deep. Dikamore tsa ho ithutela di teng South Deep ho fa basebetsi le setjhaba AET.

Ntle le mathata ao indasteri ya morafu e tobaneng le oona ka kakaretso mabapi le AET, South Deep e boetse e shebane le mathata a sa tshwaneng ha e lokela ho kenya basebetsi ho AET. Mathata ana ke a baithuti ba nyahlatsang dithuto ka hare, athe ba bang bona ba hloka thahasello ka lebaka la dilemo tsa bona, bao bongata ba bona bo atamelang pentjhene. Leha ho le jwalo, South Deep e tswela pele ho kgothalletsa basebetsi hore ba ngodise mme e nkile mehato e matla ho hlahloba hore na ke batho ba bangata hakae ba sa tsebeng ho bala le ho ngola mme e tla tswela pele ho rala meralo ya ho ntlafatsa tsebo ya ho bala le ho ngola hammoho le maemo a thuto.

Theibole ya 7: Nako eo AET e e qetang boemong ka bong

Nako eo AET e e Qetang Boemong ka Bong	Nako (Nako Yohle)	Nako (Nakwana)	Ho Lekana le Kereite
Boemo ba 1 (Puo ya letswele)	Dikgwedi tse 6	Dikgwedi tse 9	Ho se rutehe/ ka tlase ho Kereite ya 3
Boemo ba 1 (Senyesemane le Dipalo)	Dikgwedi tse 3	Dikgwedi tse 6	STD 1/Kereite ya 3
Boemo ba 2 (Senyesemane, Dipalo le Thuto ya Tsa Bophelo))	Dikgwedi tse 3	Dikgwedi tse 6	STD 3/Kereite ya 5
Boemo ba 3 (Senyesemane; Dipalo; Thuto ya Tsa Bophelo le ho Rafa)	Dikgwedi tse 3	Dikgwedi tse 6	STD 5/Kereite ya 7
Boemo ba 4 / NQF 1 (Senyesemane; Dipalo; Thuto ya Tsa Bophelo, Saense ya Dintho Tsa Tlhaho le kgetho dithutong tse amanang le ho Rafa)	Dikgwedi tse 9	Dikgwedi tse 12 – 15	STD 7/Kereite ya 9

Tataiso ya AET boemong ka bong

South Deep e tla fana ka ditlase tsa AET ka morero wa ho ntlafatsa boemo bo teng hona jwale ba thuto ya basebetsi, bo hlahositsweng ka tlase mona:

- Boemo ba 1: 5 % ya basebetsi – AET boemo ba 1
- Boemo ba 2: 5 % ya basebetsi – AET boemo ba 2
- Boemo ba 3: 6 % ya basebetsi – AET boemo ba 3
- Boemo ba 4: 12 % ya basebetsi – AET boemo ba 4

Leha ho le jwalo, morafu o tla hlahloba hore tlelase e ntseng e tswela pele e tsamaya hantle ho netefatsa hore ho ba le thupello e atlehang le ho iphelela sepheo se ka fihlellwang se tla iphaphatha le se hlokwang ke tsa tlhahiso.

Theibole ya 8: FLC/NQF1 & AET Yohle e Rerilweng

BOEMA BA AET	C2018		C2019		C2020		C2021		C2022	
(Palo ya bankakarolo)	Ba tswelang pele	Ba Batjha	Ba tswelang pele	Ba Batjha	Ba tswelang pele	Ba Batjha	Ba tswelang pele	Ba Batjha	Ba tswelang pele	Ba Batjha
Nako Yohle	44	0	42	0	0	35	0	35	0	35
Nakwana	13	0	5	0	0	55	0	55	0	55
Setjhaba	298	0	272	0	0	0	0	0	0	0
PALOKGOLO	355	0	319	0	0	90	0	90	0	90

Tlhokomediso: Dipalo tse ka hodimo di thehilwe katlehong ya ba tlelaseng hona jwale

Ho finyella dipalo tse rerilweng tse bontshitsweng lebokoseng la 8, ho tla etswa tokisetso ya hore bankakarolo ba etsang 61% ba kene ditlase tsa ABET ka nako yohle mme ba eketsehileng ba etsang 39% bona ba kene ditlase tsa nakwana.

Theibole ya 9: FLC/NQF1 & AET Yohle e Rerilweng – Nako Yohle

BOEMA BA AET	C2018		C2019		C2020		C2021		C2022	
(Palo ya bankakarolo)	Ba tswelang pele	Ba Batjha	Ba tswelang pele	Ba Batjha	Ba tswelang pele	Ba Batjha	Ba tswelang pele	Ba Batjha	Ba tswelang pele	Ba Batjha
Pele ho AET	10	0	10	0	0		0		0	
Boemo ba 1 ba AET	93	0	10	0	0	10	0	10	0	10
Boemo ba 2 ba AET	81	0	93	0	0	10	0	10	0	10
Boemo ba 3 ba AET	51	0	81	0	0	10	0	10	0	10
Boemo ba 4 ba AET/ NQF 1/FLC	34	0	51	0	0	5	0	5	0	5
PALOKGOLO	269	0	245	0	0	35	0	35	0	35

Tlhokomediso: Dipalo tse ka hodimo di thehilwe boemong ba thuto ya ho bala le ho ngola bo teng hona jwale

Theibole ya 10: FLC/NQF1 & AET e Rerilweng – Nakwana

BOEMA BA AET	C2018		C2019		C2020		C2021		C2022	
(Palo ya bankakarolo)	Ba tswelang pele	Ba Batjha	Ba tswelang pele	Ba Batjha	Ba tswelang pele	Ba Batjha	Ba tswelang pele	Ba Batjha	Ba tswelang pele	Ba Batjha
Boemo ba 1 ba AET	33	0	0	0	0	20	0	20	0	20
Boemo ba 2 ba AET	26	0	33	0	0	15	0	15	0	15
Boemo ba 3 ba AET	15	0	26	0	0	15	0	15	0	15
Boemo ba 4 ba AET/ NQF 1/FLC	12	0	15	0	0	5	0	5	0	5
PALOKGOLO	86	0	74	0	0	55	0	55	0	55

2.5 Thuto le Thupello ya Batho ba Baholo (AET) (e tswela pele)

Theibole ya 11: Ditjeo tsa AET Tsa 2018 – 2022

	C2018 Sepheo	C2019 Sepheo	C2020 Sepheo	C2021 Sepheo	C2022 Sepheo
Dipalo	355	319	90	90	90
Palohare ho Monkakarolo ka Mong	R29 822	R31 611	R33 508	R35 518	R37 650
PALOKGOLO	R10 586 810	R10 084 011	R3 015 720	R3 196 663	R3 388 463

2.6 Ho Ithutela Thuto ya Motheo (FLC)

South Deep e tla fa setjhaba monyetla wa ho nka karolo Lenaneong la FLC ho tsa Puisano le Dipalo. FLC ho tsa Puisano e ntshetsa pele tsebo ya motheo ya puisano ho monkakarolo hammoho le mokgwa wa ho nahana o hlokahalang hore puisano e be e atlehang mosebetsing.

Lenaneo lena le ntshetsa pele ho bala, ho ngola, ho bua le bokgoni ba ho mamela bo tla thusa moithuti hore a sebetse hantle haholo mosebetsing, a atlehe dithutong tse ding mme qetellong a fumane dintho tse mo rupellang mosebetsing le ditekolong tse amanang le tsona. Thuto ya FLC ho tsa Puisano e ngodisitswe e le Boemo ba 2 ba NQF mme e na le dintlha tse 20.

FLC Thutong ya Dipalo e fa baithuti motheo o loketseng wa ho sebetsana le dipalo tse hlokahalang ha ba ntse ba rupellwa mosebetsing le ho ba thusa hore ba sebetsane ka katleho le maemo a sebele a amanang le dipalo. Thuto ya Motheo ya Dipalo e tla boela e fane ka motheo wa hore motho a ntshetse pele tsebo ya dipalo e amehang mosebetsing le ho utlwisisa dipalo maemong a tobileng a mosebetsi kapa a kgwebisano. Thuto ya Dipalo ya FLC e ngodisitswe e le Boemo ba 2 ba NQF mme e na le dintlha tse 20.

Theibole ya 12: Kwetliso ya FLC ho tsa Puisano le Thuto ya Dipalo (50% thuto ka nngwe) bakeng sa 2018 – 2022

FLC	C2018		C2019		C2020		C2021		C2022	
(Palo ya bankakarolo)	Ba tswelang pele	Ba Batjha	Ba tswelang pele	Ba Batjha	Ba tswelang pele	Ba Batjha	Ba tswelang pele	Ba Batjha	Ba tswelang pele	Ba Batjha
FLC Thuto ya Dipalo	200	0	0	20	0	20	0	20	0	20
PALOKGOLO	200	0	0	20	0	20	0	20	0	20

2.6 Ho Ithutela Thuto ya Motheo (FLC) (e tswela pele)

Theibole ya 13: Ditjeo tsa FLC Tsa 2018 – 2022

		C2018 Seph	C2019 Seph	C2020 Seph	C2021 Seph	C2022 Seph
FLC: Thuto ya Puisano	Dipalo	200	20	20	20	20
	Palohare ho Monkakarolo ka Mong	R5 000	R5 300	R5 618	R5 955	R6 312
FLC: Thuto ya Dipalo	Dipalo	200	20	20	20	20
	Palohare ho Monkakarolo ka Mong	R5 000	R5 300	R5 618	R5 955	R6 312
PALOKGOLO		R2 000 000	R212 000	R224 720	R238 201	R252 495

2.7 Ho Ithutela Mosebetsing

Lenaneo la ho ithutela mosebetsing le ngodisitswe ka molao le ho hlalohjwa hore na le a tshwaneleha mme mangolo a lona a ngodisitswe ofising ya Bolaodi ba Mangolo a Bokgoni ba Mosebetsi ba Afrika Borwa (SAQA). Ho ithutela mosebetsing ho akarelletsa ho ithuta ka se ngotsweng bukeng, ebe se ntlafatswa ka boiphihlelo bo fumanwang ha motho a etsa seo a ithutang sona mosebetsing. Mananeo a ho Ithutela Mosebetsing ke e meng ya mekgwa e hlwaiweng e sebetsa ho fihlela bokgoni ba mosebetsi eo motho a ka iphedisang ka yona mme ka ho etsa jwalo, ho fokotsa diphello tse sa thabiseng tsa ho fokotsa palo ya basebetsi.

Ho ithutela mosebetsing ho fanwa e le (i) ho ithutela mosebetsing ha basebetsi (18.1 Ho Ithutela Mosebetsing: Molao wa Ntshetsopele ya Bokgoni, wa 97 wa 1998, s18.1) le (ii) ho ithutela mosebetsing ha setjhaba (18.2 Ho Ithutela Mosebetsing: Molao wa Ntshetsopele ya Bokgoni, wa 97 wa 1998, s18.2).

South Deep e fana ka lenaneo la ho ithutela mosebetsing dithutong tse ka sehloohong morafong, tse kang, Dieletroniki\ Mekhenikhale, Mekhenike wa Metjhini ya Disele, Fitara, Ba Tshehetsang Dintho ka ho di Tlama ka Thata, Ho Etsa Boelara, Tsebo ya Metjhini le Motlakase. Nako e ka tlaselase ya ho ithutela mosebetsing e ka ba dikgwedi tse 18. Bohle ba ithutelang mosebetsing ba tla tjhaelwa monwana ke MQA mmoho le SAQA, mme ba tla ngodiswa Lefapheng la Mosebetsi (DoL).

Boteng ba mananeo a ho ithutela mosebetsing bo itshetlehlile ka tlhoko ya bokgoni bo itseng bo kgethehileng, hammoho le boteng ba menyetla e jwalo ho tswa ho Mafapha a sa tshwaneng a Thuto le Bolaodi ba Thupello (di-SETA). Ke ntho e tsebahalang hore phano ya mosebetsi setjhabeng e lokela ho akarelletsa ho fa batjha menyetla. Ho ingodisa lenaneong la ho ithutela mosebetsing ho tla fa batjha menyetla ya ho dula setjhabeng sa habo bona le ho tlatsetsa kgo long ya moruo wa sebaka sa habo bona. Menyetla ena ya ho ithutela mosebetsing e tla fuwa dihlopha tse sa tshwaneng tsa batho, ho akarelletsa basadi. Selemo se seng le se seng South Deep e tla hlaloba taba ya ho ithutela boenjineri le ho rafa mosebetsing ka mora ho lekola hore na morao o hloka bokgoni bofe.

2.7 Ho lthutela Mosebetsing (e tswela pele)

Theibole ya 14: Maano a ho lthutela Mosebetsing a 2018 – 2022

SELEMO		BOENJINERE		Tlasa Moenjinere	HO RAFA	
		18.1	18.2		18.1	18.2
2018	Ba tswelang pele	48	80	23	52	18
	Ba Batjha	0	0	0	0	0
2019	Ba tswelang pele	28	52	11	24	9
	Ba Batjha	0	0	0	0	0
2020	Ba tswelang pele	7	26	7	2	3
	Ba Batjha	0	0	0	2	0
2021	Ba tswelang pele	0	0	6	2	1
	Ba Batjha	4	3	0	2	2
2022	Ba tswelang pele	4	3	6	4	3
	Ba Batjha	4	3	0	4	3
PALOKGOLO	Ba tswelang pele	87	161	53	84	34
	Ba Batjha	8	6	0	8	5

Theibole ya 15: Ditjoe Tsa ho lthutela Mosebetsing tsa 2018 – 2022

		C2018 Sepheo	C2019 Sepheo	C2020 Sepheo	C2021 Sepheo	C2022 Sepheo
18,1 Baithuti	Dipalo	100	52	11	8	16
	Palohare ho Monkakarolo ka Mong	R171 132	R192 441	R179 232	R194 014	R200 196
18,2 Baithuti	Dipalo	98	61	29	6	12
	Palohare ho Monkakarolo ka Mong	R171 132	R192 441	R179 232	R194 014	R200 196
Moenjinere ya Tlasana	Dipalo	23	11	7	6	6
	Palohare ho Monkakarolo ka Mong	R171 132	R192 441	R179 232	R194 014	R200 196
PALOKGOLO		R37 820 172	R23 862 646	R8 423 938	R3 880 285	R6 806 689

2.8 Ho Ithutela Bookamedi le Botsamaisi Mosebetsing

Ntshetsopele ya basebetsi ka mananeo a sa tshwaneng a boetapele ke ya bohlokwa hore South Deep e atlehe ka nako e telele. South Deep e tla etsa konteraka le bafani ba ditshebeletso hore ba thuse ka ntshetsopele ya mananeo a hlahlobilweng ho bona hore a a tshwaneleha a bookamedi le botsamaisi jwalo ka ha ho bontshitswe Lebokoseng la 16. Ba ithutelang bookamedi le botsamaisi ba tla nkwa mosebetsing mme ba ntshetswe pele ka thupello eo ba tla e fuwa ha ba ntse ba sebetsa le ka ho ya ditlase.

Theibole ya 16: Ho Ithutela Bookamedi le Botsamaisi Mosebetsing

Lebitso la Lenaneo	Boemo ba NQF	Morero wa lenaneo la ho ithutela mosebetsing
Bookamedi	Boemo ba 3 ba NQF	Sepheo sa lenaneo lena ke ho fa mookamedi e mong le e mong wa lefapha tsebo ya bohlokwa le e hlokahalang e le hore a: - Ntshetse pele, a etelle pele le ho susumetsa dihlopha tse mosebetsing hore di sebetse ka tsela e etsang hore tlhahiso e be ntle. - Netefatse hore dihlopha tsohle di ntshetswa pele ka ho feletseng ho seo di ka se kgonang
Tlhabollo ya Boetapele	NQF Boemo ba 4/5	Mangolo a reretswe ho fuwa baokamedi ba maamong a trasana ba mekgatlo e menyenyane, baokamedi ba mafapha a diyuniti tsa kgwebo tse mahareng le tse kgolo, kapa ba lakatsang ho sebetsa maamong ao. Batsamaisi ba maamong a trasana ba akarelletsa baetapele ba dihlopha, baokamedi, diforomane le hlooho tsa mafapha. Ke motheo wa ntshetsopele e eketsehileng boamong ba bookamedi. Morero wa lengolo lena ke ho thusa baithuti hore ba ntshetse pele tsebo ya bona, bokgoni, maikutlo a bona ka mosebetsi hammoho le boitshwaro ba bona ditabeng tsa mosebetsi.
Setifikeiti sa ho Tshwaneleha ho ba Mookamedi wa Morafo	Boemo ba 6 ba NQF MMC Boemo ba 7 ba NQF ba Lengolo la Dikri	Setifikeiti sa Botsamaisi ba Morafo Karolo ya A = Jioloji 1+2 1 = Thuto e Balwang 2 = Thuto e Etswang ka Tsela ya Sebele Se etseditswe hore se fe baithuti ba ngodisitseng tsebo e hlokahalang ka seo ba tla se bala ho tsa jioloji mabapi le majwe a thata a nang le diminirale a rafuwang Afrika Borwa, hammoho le tsebo ya mosebetsi wa sebele wa ho rala dikarolo tsa jioloji le ho hlalosa tlhahisoleseding e fumanweng ha ho borwa mekoti. Thuto e mekgahlelo e mmedi: Matsatsi a 10 a thuto e balwang, a 5 a ho etsa moralo le ho rala Dikarolo.
Lenaneo la Ntshetsopele ya Botsamaisi	NQF 7/8	Ho ntshetsa pele bokgoni ba basebetsi karolong ya botsamaisi le boetapele ho ba seng ba le boamong boo le/kapa bao ka moso ba tla ba tshwara marapo a botsamaisi le/ kapa boetapele. Batho ba tla fumana tsebo le temoho mokgweng oo ba tsamaisang le ho etella pele ka ona, hore na ba ka ntlafatsa mekgwa eo ya bona jwang e le hore ba tsamaise le ho etella pele dihlopha hantle.
Lenaneo la Ntshetsopele e Hatetseng Pele ya Bookamedi	NQF 7/8	Le lokisetse ba motjheng o moholo wa ho ba batsamaisi ho phetha boikarabelo ba boetapele ba kgwebo. E ntlafatsa tsela eo boetapele bo sebetsang ka yona mme ho na le ho sheba botsamaisi ba tshebetso, e se e sheba bookamedi ba tsamaiso.

Palo ya bankakarolo ba kgethilweng hore ba nke karolo mananeong a ho Ithutela Bookamedi le Botsamaisi Mosebetsing o bontshitswe Lebokoseng la 17.

2.8 Ho lthutela Bookamedi le Botsamaisi Mosebetsing (e tswela pele)

Theibole ya 17: Ho lthutela Bookamedi le Botsamaisi Mosebetsing

Lenaneo la ntshetsopele	C2018 Batjha	C2019 Batjha	C2020 Batjha	C2021 Batjha	C2022 Batjha
Thuto ya ho ba Molaodi wa Shifti	10	10	10	10	10
Lenaneo la Ntshetsopele ya Bookamedi	20	20	20	20	20
Tlhabollo ya Boetapele	10	10	10	10	10
Setifikeiti sa ho Tshwaneleha ho ba Mookamedi wa Morafo	2	2	2	2	2
Lenaneo la Ntshetsopele ya Botsamaisi	10	10	10	10	10
Lenaneo la Ntshetsopele e Hatetseng Pele ya Bookamedi	2	2	2	2	2

Theibole ya 18: Ditjeo Tsa Mananeo a Ntshetsopele ya Bookamedi le Botsamaisi

Mofuta wa Thupello	Dipalo	C2018 Sepheo	C2019 Sepheo	C2020 Sepheo	C2021 Sepheo	C2022 Sepheo
Thuto ya ho ba Molaodi wa Shifti	Dipalo	10	10	10	10	10
	Palohare ho Moithuti ka Mong	R10 000	R10 600	R11 236	R11 910	R12 625
Lenaneo la Ntshetsopele ya Bookamedi	Dipalo	20	20	20	20	20
	Palohare ho Moithuti ka Mong	R20 000	R21 200	R22 472	R23 820	R25 250
Tlhabollo ya Boetapele	Dipalo	10	10	10	10	10
	Palohare ho Moithuti ka Mong	R30 000	R31 800	R33 708	R35 730	R37 874
Setifikeiti sa ho Tshwaneleha ho ba Mookamedi wa Morafo	Dipalo	2	2	2	2	2
	Palohare ho Moithuti ka Mong	R40 000	R42 400	R44 944	R47 641	R50 499
Lenaneo la Ntshetsopele ya Botsamaisi	Dipalo	10	10	10	10	10
	Palohare ho Moithuti ka Mong	R75 000	R79 500	R84 270	R89 326	R94 666
Lenaneo la Ntshetsopele e Hatetseng Pele ya Bookamedi	Dipalo	2	2	2	2	2
	Palohare ho Moithuti ka Mong	R85 000	R90 100	R95 506	R101 236	R107 311
PALOKGOLO		R1 800 000	R1 908 000	R2 022 480	R2 143 829	R2 272 459

2.9 Dibasari

South Deep e na le morero o tsitsitseng wa dibasari. Sepheo sa morero wa dibasari ke ho eketsa bokgoni ba basebetsi, ho kwala lekgalo dikgeong tsa mosebetsi tseo ho seng bonolo ho di tlatsa le bokgoni bo sa atang, hammoho le ho tshehetsa merero ya South Deep ya ho tlisa phetoho. Dibasari di tla fuwa baithuti ba thahasellang kapa ba ntseng ba ithuta ka dithuto tse latelang tseo e leng tsa bohlokwa morafong, haeba ba tshwaneleha: jioloji, tsamaiso ya moya o hlwekileng, enjiniering ya methaloji le ya dikhemikhale, enjiniering ya motlakase le ya metjhini, enjiniering ya morafu le ditshebeletso tse tshehetsang.

Dibasari di tla fuwa batho ba ka ntle (mohlala, karolo ya setjhaba) le bana ba basebetsi le beng ka bona ba lakatsang ho ithutela lengolo la diploma kapa la dikri dithutong tse amanang le morafu. Kgetho ya hore na ke bo mang ba fumanang dibasari e tla etswa ho iphaphathilwe ka Leano la Khamphani la Tekano Mosebetsing. South Deep e tla fana ka tjhelete e hlokwang ho moithuti ya fumaneng basari selemo se seng le se seng seo a fuweng basari ka sona. Tjhelete eo e tla ba ya dibuka, ditlhoko tse tshesanyane, bodulo le mananeo a thuto.

Theibole ya 19: Bao ho Rerilweng Hore ba Tla Fuwa Dibasari ka 2018 – 2022

Mofuta wa Thuto	C2018		C2019		C2020		C2021		C2022	
	Ba Batjha	Ba tswelang pele	Ba Batjha	Ba tswelang pele	Ba Batjha	Ba tswelang pele	Ba Batjha	Ba tswelang pele	Ba Batjha	Ba tswelang pele
Ho Rafa	0	2	0	1	1	1	1	1	1	2
Ho Hlatswa Diminerale	0	2	0	1	1	1	1	1	1	2
Boenjinere	0	10	0	4	1	0	1	1	1	2
MRM	0	2	1	0	1	1	1	1	1	2
Tshehetso Ditshebeletso (HR, Tsa)	0	16	0	7	0	3	1	0	1	1
PALOKGOLO	0	32	1	13	4	6	5	4	5	9

Theibole ya 20: Ditjoe Tsa Dibasari Tsa 2018 – 2022

Ba Fuweng Basari	C2018 Sepheo	C2019 Sepheo	C2020 Sepheo	C2021 Sepheo	C2022 Sepheo
Dipalo	32	14	10	9	14
Palohare ho Motho ka Mong ya Fuwang Basari	R122 248	R129 583	R137 358	R145 599	R154 335
PALOKGOLO	R3 911 936	R1 814 160	R1 373 579	R1 310 394	R2 160 694

2.10 Morero wa Thuso ya ho Ithuta

Thupello mosebetsing ke karolo ya bohlokwa ya Lenaneo la Ntshetsopele ya Bokgoni la South Deep. Thupello mosebetsing e akarelletsa mekgwa e mengata e sa tshwaneng ya thupello, ho kopanyelletsa dithuto tse hlophisitsweng, diseminara le thupello eo motho a e fumanang ha a etsa mosebetsi.

Morero wa ho ithuta ke yona karolo ya bohlokwa ya thupello ya mosebetsing eo South Deep e fanang ka yona. Morero ona o fana ka thuso ya ditjhelete basebetsing bohle ba hirilweng nako yohle hore ba fumane thupelo ya nakwana e tla etsa hore ba qetelle ba fumane mangolo, ha feela eba seo ba batlang ho ithutela sona se amanana le mosebetsi wa morao. Morero wa ho ithuta o fa basebetsi menyetla ya ho ntshetsa pele dintho tseo ba ikemiseditseng ho di fihlela e le batho le bakeng sa mokgatlo. Ke ntho ya bohlokwa ho lemoha hore morero ona o etseditswe batho ka bonngwe ho latela hore na mosebetsi a ka rata ho ithutela eng ha feela e dumellana le maemo a amohelehang a morero.

Theibole ya 21: Ditjeo Tsa Dithuso Tsa ho Ithuta Tsa 2018 – 2022

Thuso Bakeng sa ho Ithuta	C2018 Sepheo	C2019 Sepheo	C2020 Sepheo	C2021 Sepheo	C2022 Sepheo
Dipalo	20	20	20	20	20
Palohare ho Motho ka Mong ya Fuwang Basari	R37 500	R39 750	R42 135	R44 663	R47 343
PALOKGOLO	R750 000	R795 000	R842 700	R893 262	R946 858

2.11 Ba Fumaneng Mangolo a Thuto e Phahameng le ba Rupellwang Mosebetsing Pele ba ka Fumana Mangolo

South Deep e fana ka thupello e sebetsang ho baithuti le ba fuwang basari tabeng ya mosebetsi oo ba ka o etsang nakong ya phomolo ya dithuto le thupello eo ba e fumanang ka ho etsa mosebetsi. Ba fumaneng mangolo a thuto e phahameng mme jwale ba ntse ba rupellwa mosebetsing ba boetse ba fuwa monyetla wa ho rupellwa lengolo la kamora la dikri mme morupellwa ka mong o fuwa motho ya mo tataisang. Sepheo se ka sehloohong sa lenaneo la ba fumaneng mangolo a thuto e phahameng le ba rupellwang mosebetsing pele ba ka fumana mangolo ke hore ho fumanwe batjha ba tshwaneleheng haholo ba HDSA le ho fa ba tswang setjhabeng seo morao o leng ho sona monyetla wa pele.

Ba fumaneng mangolo a thuto e phahameng le ba rupellwang pele ba ka fumana mangolo South Deep ba itshetlehlile ka ditlhoko tse tobileng tsa Morafo mme haholoholo ba shebana le mesebetsi eo e leng ya bohlokwa morafong, e kang wa enjiniering, ho rafa, jioloji, ho potliela, ho ithutela mefuta ya tshepe le enjiniering ya majwe. Hang ha baithuti bana ba qetile lenaneo la ho rupellwa mosebetsing pele ba ka fumana mangolo, South Deep ke yona e tla ba le monyetla wa pele wa hore na e ba hira nako yohle kapa tjhe.

Theibole ya 22: Bao ho Rerilweng Hore ba Fumane Mangolo a Thuto e Phahameng le ba Kwetliswang Mosebetsing Pele ba ka Fumana Mangolo 2018 – 2022

Mofuta wa Thuto	C2018		C2019		C2020		C2021		C2022	
	Ba Batjha	Ba tswelang pele	Ba Batjha	Ba tswelang pele	Ba Batjha	Ba tswelang pele	Ba Batjha	Ba tswelang pele	Ba Batjha	Ba tswelang pele
Ho Rafa	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1
Ho Hlatswa Diminerale	0	3	0	1	0	3	1	0	1	1
Boenjinere	0	5	0	5	0	0	1	0	1	1
MRM	0	8	0	7	0	5	1	0	1	1
Ditshebeletso Tsa Tlatsetso (HR, Tsa Ditjhelete, SHE)	0	4	0	4	0	4	1	0	1	1
PALOKGOLO	0	20	0	17	0	12	5	0	5	5

2.11 Ba fumaneng mangolo a thuto e phahameng le ba rupellwang mosebetsing pele ba ka fumana mangolo (e tswela pele)

Ya fumaneng mangolo a thuto e phahameng Dithuto	2018		2019		2020		2021		2022	
	18.1	18.2	18.1	18.2	18.1	18.2	18.1	18.2	18.1	18.2
Boenjinere	1	0	1	0	1	0	0	1	0	2
Ho Rafa	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2
Ditjhelete	0	3	0	3	0	3	0	0	0	0
Lefapha la Khiri	0	6	0	6	0	6	0	1	0	2
Bopotiele	0	2	0	2	0	2	0	1	0	2
Jioloji	0	4	0	4	0	4	0	0	0	0
Injiniering ya Majwe	0	5	0	5	0	5	0	0	0	0
Tikoloho	0	3	0	3	0	3	0	0	0	0
Polokeho	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ntshetsopele ya Moshwelella	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mefuta ya Tshepe	0	5	0	5	0	5	0	1	0	2
PALOKGOLO	1	28	1	28	1	28	0	5	0	10

Theibole ya 23: Ditjoe Tsa ba Rupellwang Mosebetsing Pele ba ka Fumana Mangolo Tsa 2018 – 2022

Ba Rupellwang Mosebetsing Pele ba ka Fumana Mangolo	C2018 Sepheo	C2019 Sepheo	C2020 Sepheo	C2021 Sepheo	C2022 Sepheo
Dipalo	49	46	41	10	20
Palohare ho Motho ka Mong ya Rupellwang Mosebetsing Pele a ka Fumana Mangolo	R276 983	R303 122	R341 411	R304 440	R322 706
PALOKGOLO	R13 572 187	R13 943 629	R13 997 839	R3 044 398	R6 454 123

2.12 Mananeo a Thupello ya Bokgoni bo ka Sehloohong

Tlatsetsong ya thupello e boletsweng ka hodimo, South Deep e boetse e na le lethathama la mananeo a thupello le dithuto tsa nakwana ho tsa tekginiki tseo bafani ba ditshebeletso ba hlahlobilweng ho bona hore ba a tshwaneleha ho fana ka thupello, ba fanang ka tsona. Mananeo a sa tshwaneng a Ntshetsopele ya Bokgoni a fumantshwa Setsing sa Thupello sa Enduleni (South Shaft) le Setsing sa Thupello ya Metjhini (Twins Shaft) tseo ka bobedi e leng tsa South Deep.

Mananeo a bokgonidbo ka sehloohong a akarelletsa dintho tsohle tse hlokwang ke molao tse qaqisitsweng porofaeleng ya bokgoni ba khamphani, mananeo a bokgoni a ngodisitsweng naheng ka bophara le melao e amanang le ho rafa. Mananeo ana ke a bokgoni ba mesebetsi ya tekginiki ka ho kgetheha molemong wa ho fa basebetsi tsebo le bokgoni bo hlokaahlang ba ho sebetse ka tsela e sireletsehileng le ka tsela e tswileng matsoho hammoho le ho ntshetsa pele khodiso ya bokgoni ba Mosebetsi. Thupello ya Bophelo bo Botle le Polokeho, Thupello ya Tikoloho le Thupello ya Thuso ya Pele ke dithuto tse tlamang tse fuwang basebetsi ba tswang phomolong hammoho le basebetsi ba batjha morafong.

South Deep e rera ho fana ka thupello e latelang e tlamang ya tlhaloso ya mesebetsi ya bohlokwa ya kgwebo bakeng sa basebetsi ba morafo le dikonteraka:

Theibole ya 24: Thupello e Tlamang eo South Deep e fanang ka yona

Thupello	C2018 Sepheo	C2019 Sepheo	C2020 Sepheo	C2021 Sepheo	C2022 Sepheo
Thupello ya Bophelo bo Botle le Polokeho	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Thupello ya Tlhaloso ya Tikoloho	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Thupello ya Thuso ya Pele	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Thuto ya Kamoo Majwe a Amehang Kateng le Tekolo ya Dikotsi	10	10	10	10	10
PALOKGOLO	3 010	3 010	3 010	3 010	3 010

2.12 Mananeo a Thupello ya Bokgoni bo ka Sehloohong (e tswela pele)

Theibole ya 25: Ditjeo Tsa Thupello e Tlamang Tsa 2018 – 2022

Mofuta wa Thupello	Dipalo	C2018 Sepheo	C2019 Sepheo	C2020 Sepheo	C2021 Sepheo	C2022 Sepheo
Thupello ya Bophelo bo Botle le Polokeho	Dipalo	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
	Palohare ho Moithuti ka Mong	R1 000	R1 060	R1 124	R1 191	R1 262
Thupello ya Tlhaloso ya Tikoloho	Dipalo	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
	Palohare ho Moithuti ka Mong	R1 000	R1 060	R1 124	R1 191	R1 262
Thupello ya Thuso ya Pele	Dipalo	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
	Palohare ho Moithuti ka Mong	R1 000	R1 060	R1 124	R1 191	R1 262
Thuto ya Kamoo Majwe a Amehang Kateng le Tekolo ya Dikotsi	Dipalo	10	10	10	10	10
	Palohare ho Moithuti ka Mong	R1 000	R1 060	R1 124	R1 191	R1 262
PALOKGOLO		R3 010 000	R3 190 600	R3 382 036	R3 584 958	R3 800 056

Mananeo a thupello ya bokgoni ba tekjiniki ke a bohlokwa thupellong le ntshetsopeleng ya dihlopha tse latelang tsa basebetsi: ba tsamaisang metjhini, bakganni le ba etsang mesebetsi e tlwaelehleng feela. Mananeo a bokgoni ba tekjiniki ao South Deep e fanang ka oona a iphaphatha le se hlokwang ke NQF le MQA mme seo se bolela hore a fa ba nkang karolo bokgoni ba mesebetsi eo motho a ka iphedisang ka yona bo ka etsang hore ba qetelle ba tshwaneleha bakeng sa NQF. Mananeo a bokgoni ba tekjiniki a South Deep a boletse ka tlase mona:

Theibole ya 26: Mananeo a Bokgoni ba Tekjiniki

Mofuta wa Thupello	C2018 Sepheo	C2019 Sepheo	C2020 Sepheo	C2021 Sepheo	C2022 Sepheo
Mokgahlelo wa A	20	20	20	20	20
Mokgahlelo wa B	100	100	100	100	100
Motlatsi wa ba tsebang ho sebedisa diqhohane tse thuhang majwe	5	5	5	5	5
Moetapele wa sehlopha	10	10	10	10	10
Mokganni wa Mmakalanyane	10	10	10	10	10
Ba Sebedisang Motjhini o Borang Fatshe	10	10	10	10	10
Bakganni ba Tipara	10	10	10	10	10
Bakganni ba LHD	10	10	10	10	10
Bakganni ba Dikoloyana Tsa Thepa e Nyenyane	10	10	10	10	10
PALOKGOLO	185	185	185	185	185

2.12 Mananeo a Thupello ya Bokgoni ba ka Sehloohong (a tswela pele)

Theibole ya 27: Ditjoe Tsa Mananeo a Bokgoni ba Tekginiki ba 2018 - 2022

Mofuta wa Thupello	Dipalo	C2018 Sepheo	C2019 Sepheo	C2020 Sepheo	C2021 Sepheo	C2022 Sepheo
Mokgahlelo wa A	Dipalo	20	20	20	20	20
	Palohare ho Moithuti ka Mong	R40 000	R42 400	R44 944	R47 641	R50 499
Mokgahlelo wa B	Dipalo	100	100	100	100	100
	Palohare ho Moithuti ka Mong	R45 500	R48 230	R57 124	R54 191	R57 443
Motlatsi wa ba tsebang ho sebedisa diqhohane tse thuhang majwe	Dipalo	5	5	5	5	5
	Palohare ho Moithuti ka Mong	R13 000	R13 780	R14 607	R15 483	R16 412
Moetapele wa sehlopha	Dipalo	10	10	10	10	10
	Palohare ho Moithuti ka Mong	R10 000	R10 600	R11 236	R11 810	R12 625
Bakgan ni ba Mmakalanyane	Dipalo	10	10	10	10	10
	Palohare ho Moithuti ka Mong	R2 000	R2 120	R2 247	R2 382	R2 525
Ba Sebedisang Motjhini o Borang Fatshe	Dipalo	10	10	10	10	10
	Palohare ho Moithuti ka Mong	R19 250	R20 405	R21 629	R22 927	R24 303
Bakganni ba Tipara	Dipalo	10	10	10	10	10
	Palohare ho Moithuti ka Mong	R19 250	R20 405	R21 629	R22 927	R24 303
LHD Bakganni	Dipalo	10	10	10	10	10
	Palohare ho Moithuti ka Mong	R16 000	R16 960	R17 978	R19 056	R20 200
Bakganni ba Dikoloyana Tsa Thepa e Nyenyane	Dipalo	10	10	10	10	10
	Palohare ho Moithuti ka Mong	R7 000	R7 420	R7 865	R8 337	R8 837
PALOKGOLO		R6 150 000	R6 519 000	R6 910 140	R7 324 748	R7 764 233

2.13 Lenaneo la Thupello ya Mesebetsi eo Motho a ka Iphedisang ka Yona

Leano la ntshetsopele ya bokgoni la South Deep le akarelletsa thupello le ntshetsopele e tshhehetsang se hlokwang hona jwale dikgeong tse teng tsa mosebetsi. Leha ho le jwalo, ho etswa boiteko bohle ho netefatsa hore bokgoni boo basebetsi ba di fuwang tseo e leng tsa bohlokwa mosebetsing e ba tseo ba ka di sebedisang le ha ba ya merafong e meng le ha ba se ba sebetisa indastering e fapaneng le ya morafu. E le karolo ya leano la ntshetsopele ya bokgoni, South Deep e tla fana ka thupello ya bokgoni ba mesebetsi eo motho a ka iphedisang ka yona e sebetisang indastering ya morafu le dikgwebong tse ding. Sepheo ke ho fana ka thupello ya bokgoni ba mesebetsi eo motho a ka iphedisang ka yona ho basebetsi ba seng ba le haufi le ho ya pentjheneng kapa bao ho ka etsahalang hore ka le leng ba fokotswe mosebetsing. Mananeo a thupello ya bokgoni tsa mesebetsi eo motho a ka iphedisang ka yona a tla boela a iswe setjhabeng e le ho fokotsa taba ya hore se itshelele ka morafu le ho kgothalletsa menyetla ya tlhahiso ya mesebetsi. Thupello ya bokgoni ba mesebetsi eo motho a ka iphedisang ka yona e tla wela mekgahlelong e mengata e latelang:

- **Bokgoni bo ka fetang:** “bo iphaphathileng le morafu, bo sebetisang e bile e le ba bohlokwa ha feela morafu o ntse o sebetisa, empa e le tse fanang ka tsebo eo motho a ka hirwang ka yona kamora hore morafu o kwalwe. Mananeo a na a tla laolwa ke ditlhoko le dithahasello tsa basebetsi le hore na Morafu ona o kgona ho hlalisa hakae. Dikarolo tse ka hodimo di bontsha boitlamo ba South Deep tabeng ena.

2.13 Portable Skills Training Programme (continued)

- Bokgoni ba ho ipulela kgwebo:** bokgoni bo bongata bo hlokalang bakeng sa katleho ya kgwebo. Bokgoni bona bo ka arolwa ka mekgahlelo e mengata e kang tsamaiso ya kgwebo, tsebo ya ho maketa, katleho ya tlhahiso, ICT le tsamaiso ya ditjhelete.
- Bokgon ba mesebetsi eo motho a ka iphedisang ka yona:** bokgoni bo sa amaneng le morao dibakeng tseo basebetsi ba fumanwang ho tsona mme e le bokgoni bo ka sebediswang ho tshetsetsa le ho ntlafatsa menyetsa ya mesebetsi dinakong tseo basebetsi ba ka nngang ba fokotsa kapa ha kwalwa morao.
Lethathama la bokgoni ba mesebetsi eo motho a ka iphedisang ka yona le akarelletsa:
 - Tsamaiso ya
 - Diphaephe Ho
 - Beha Setene
 - Sehwei sa Meroho
 - Tsebo ya Metjhini
 - Ho Tjheselletsa / Totjhe e Sehang Ho
 - Rua Dikgoho Ho
 - Hokela Motlakase
 - Malapeng Ho Roka Diphahlo
 - Ho Etsa Masela a
 - ka Sebediswang Malapeng Bokgoni ba Khomphutha
- Bokgoni ba ho tjhentjha mosebetsi:** Basebetsi ba ka fuwa bokgoni bo tla ba thusa hore ba hirwe hape morafong o mong kapa dikgwebong tse ding. Bokgoni ba ho tjhentjha mosebetsi di tla akarelletsa ho fa basebetsi bokgoni bo amanang le:
 - Ho ngola Lengolo la Kopo ya Mosebetsi (Curriculum Vitae);
 - Mokgwa wa ho batla mosebetsi;
 - Mokgwa wa ho imaketa ka bokgoni boo motho a nang le bona;
 - Mokgwa wa ho sebitsana le maemo a ho falla;
 - Ho Hlabolla; le ho ba Motataisi.
- Lenaneo la thupello ya bokgoni bo mabapi le tsa bophelo:** lenaneo lena le tla fa basebetsi thuto ya dintho tsa motheo tsa bophelo tseo e leng tsa bohlokwa bakeng sa ho kgothaletsa botsitso. Mehlala e meng e akarelletsa: bokgoni ba tsamaiso ya ditjhelete, ho etsa bajete, ho lefa ditshebetso le makgetho, tsebo ya ho momahanya lelapa le ho ikarabella bakeng sa se tla etsahala kamoso.

Boikemisetso ba South Deep ba ho fana ka bokgoni ba mesebetsi eo motho a ka iphedisang ka yona, ho feta tsohle tse thathamisitsweng ho SLP ena, bo bonahala lebokoseng le ka tlase mona:

Theibole ya 28: Lenaneo la Thupello ya Mosebetsi eo Motho a ka Iphedisang ka Yona

Lenaneo la Thupello ya Mosebetsi eo Motho a ka Iphedisang ka Yona	C2018 Sepheo	C2019 Sepheo	C2020 Sepheo	C2021 Sepheo	C2022 Sepheo
Basebetsi le Setjhaba	20	20	20	20	20
PALOKGOLO	20	20	20	20	20

Theibole ya 29: Ditjoe Tsa Mosebetsi eo Motho a ka Iphedisang ka Yona Tsa 2018 - 2022

	C2018 Sepheo	C2019 Sepheo	C2020 Sepheo	C2021 Sepheo	C2022 Sepheo
Dipalo	20	20	20	20	20
Palohare ho Moithuti ka Mong	R44 200	R46 852	R49 663	R52 643	R55 802
PALOKGOLO	R884 000	R937 040	R993 262	R1 052 858	R1 116 030

2.14 Mananeo a Thupello ya Setjhaba

2.14.1 Lenaneo la Thuto ya Dipalo le ya Saense

South Deep e tla fana ka mananeo a Thuto ya Dipalo le Saense Setsing sa AET ka Mantaha, Laboraro le Moqebelo ho thusa baithuti ba materiki ba setjhaba sa moo morao o leng teng. Morero wa lenaneo lena ke ho hlophisa ditelase tsa thuto ya dipalo le Saense tse thusang baithuti ba sebakeng sa morao ba Kereite ya 12 ho ntlafatsa palo ya ba phasang Materiki. Tshetsetso eo South Deep e fanang ka yona ke e tla akarelletsa: ho hatisa, ho hokahanya tsa ngodiso, dijo, dipalangwang, ditlaleho tsa kgatelopele, dibaka tsa ho tshwarela diketsahalo, maqephe a maholo a ngolang dintlha tsa seboka, dipene, dipensele, jwalojwalo.

2.14.1 Lenaneo la Thuto ya Dipalo le Saense (e tswela pele)

Theibole ya 30: Lenaneo la Setjhaba la Thuto ya Dipalo le Saense

Thuto ya Dipalo le Saense Lenaneo	C2018 Sepheo	C2019 Sepheo	C2020 Sepheo	C2021 Sepheo	C2022 Sepheo
Palokgolo ya Setjhaba	30	30	30	30	30

Theibole ya 31: Ditjeo Tsa Lenaneo la setjhaba la Thuto ya Dipalo le Saense

	C2018 Sepheo	C2019 Sepheo	C2020 Sepheo	C2021 Sepheo	C2022 Sepheo
Dipalo	30	30	30	30	30
Palohare ho Moithuti ka Mong	R35 960	R38 118	R40 405	R42 829	R45 399
PALOKGOLO	R1 078 800	R1 143 528	R1 212 140	R1 284 868	R1 361 960

2.14.2 Tokisetso ya FET – Kereiti ya 12

South Deep e entse selekane le Lefapha la Thuto (21 Battalion Public Learning Centre) ho fana ka ditlase tsa Kereite ya 12 ho ba ka ntle (mohlala, baahi ba Setjhaba sa moo morao o leng teng) le basebetsi ba lakatsang ho ithuta le ho ntlafatsa kereite ya bona ya 12. Baithuti ba tla etsa dithuto tse ntjha (NCS) le tsa kgale NATED 550. Baithuti ba ngodisitseng ba tla sebedisa setsi se haufi le se ngodisitsweng sa ho ngola ditlhahlobo. South Deep e tla fana ka sebaka, disebediswa tsa ho ithuta le tsa ho ngola, athe lekala lona le tla fana ka matitjhere jwalo ka ha ho hlalositse Memorandamong ya Kutlwisiso e dipakeng tsa morao le lekala, mme ditefello di tla reka dibuka, di sebediswe ho ngodisetsa tlhahlobo, ho reka disebediswa tsa ho ngola le bakeng sa dipalangwang. Butlebutle South Deep e tla nne e eketse menyetla ya hore setjhaba se nke karolo le hore dikolo tsa thuto e phahameng di fane ka mananeo ana.

Theibole ya 32: Lenaneo la Thupello la FET

FET (Palo ya bankakarolo)	C2018		C2019		C2020		C2021		C2022	
	Ba ts-welang pele	Ba Batjha	Ba ts-welang pele	Ba Batjha	Ba ts-welang pele	Ba Batjha	Ba ts-welang pele	Ba Batjha	Ba ts-welang pele	Ba Batjha
Basebetsi	10	0	0	5	0	5	0	5	0	5
Setjhaba	70	0	0	15	0	15	0	15	0	15
PALOKGOLO	80	0	0	20	0	20	0	20	0	20

Theibole ya 33: Ditjeo Tsa Lenaneo la Thupello la FET Tsa 2018 - 2022

	C2018 Sepheo	C2019 Sepheo	C2020 Sepheo	C2021 Sepheo	C2022 Sepheo
Dipalo	80	20	20	20	20
Palohare ho Moithuti ka Mong	R31 380	R33 263	R35 259	R37 374	R39 617
PALOKGOLO	R2 510 400	R665 256	R705 171	R747 482	R792 331

2.15 Leano la ho Hodisa Tsebo ya Mosebetsi

South Deep e leka ka matla ho hodisa le ho ntshetsa pele basebetsi ba morao ka ho nka mehato ya ho hodisa ditsebo tsa mosebetsi. Leha ho le jwalo, leano la ho hodisa tsebo ya mosebetsi le lokela ho ba le tsitsitseng le le sebetsang ho qoba ho ipehela sepheo se ke keng sa fihlelleha, ho e na le hoo, ho molemo ho hahamalla sepheo sa ho hodisa tsebo ya mosebetsi ho latela bokgoni ba batho le hore na morao ona o hloka eng. South Deep e nka leano la ho hodisa tsebo ya mosebetsi e le mohato oo morao hammoho le basebetsi ba lokelang ho tshwarisana ho ona. Ke boikarabelo ba basebetsi ho ipehela sepheo sa ho ntshetsa pele tsebo ya mosebetsi le ho se fihlella, athe boikarabelo ba Khamphani bo akarelletsa ho tshehetsa mosebetsi ho seo a batlang ho se fihlella ntshetsopeleng ya tsebo ya mosebetsi le ho fana ka disebediswa tse hlokalahalang le menyetla e eketsehileng. South Deep e fihlella sepheo sa ho hodisa tsebo ya mosebetsi ka ho kenya tshehetsong mohato wa ho laola ditalenta, o akarelletsang:

- Tlhaloso e qaqileng ya mosebetsi eo batho ba ka e kgethang (ya tekginike le ya bookamedi);
- Tekolo ya mehato ya ho thaottha basebetsi le ntshetsopele;
- Mananeo a ntshetsopele ya batsamaisi, baokamedi le basebetsi;
- Mananeo a botataisi le ho rupella batho mosebetsing.

2.15.1 Mefuta ya Mosebetsi eo Batho ba ka e Kgethang

Mefuta ya mosebetsi eo batho ba ka e kgethang e teng lefapheng ka leng mme e ama basebetsi kaofela lefapheng leo. Ha e le hantle mefuta ena ya mosebetsi eo batho ba ka e kgethang e bontsha maemo a sa lekaneng a mosebetsi kapa dikgeo tsa mosebetsi lefapheng ka leng hammoho le hore na ho hlokalahala eng hore motho a etse mosebetsi oo. Sena se ama lefapha, mme se a sebetsa porofaeleng ya mosebetsi oo motho a o etsang le hore na o tshwaneleha hakae, boiphihlelo ba hae le thupello e hlokalahalang hore a hole maamong a sa tshwaneng a mosebetsi lefapheng. Basebetsi leanong la ho hodisa tsebo ya mosebetsi ba tla kenyelletswa mefuteng e itseng ya mosebetsi e tobileng eo batho ba ka e kgethang. Mohlala wa mefuta ya mosebetsi eo batho ba ka e kgethang bakeng sa mafapha a Morafo e boletswe ka tlase mona. South Deep e amohela taba ya hore ba bang ba ka kgetha mofuta wa mosebetsi e kgethehileng athe ba bang ba ka batla ho etsa ya botsamaisi.

Maemo a Kgatelopele ya Ntshetsopele	Mosebetsi wa ho Rafa ka Metjhini (ntle ho dilojistik)	Kere-itti	Ti-hahlo-bo ya Dover	Mangolo a thabel-wang	Tse tlamang	Lengolo la ho Kganna	Tsebo ya Khom-phutha	Thuto ya Kamoo Majwe a Amehang	Thupelo ya Metjhini ya Dihaetro-like	Kwetliso ya Metjhini e Itseng ka ho Toba	Boiphihlelo ba ho Rafa ka Metjhini
12	Mookamedi e Moholo wa Tshebetso	EU	E	Dikri ya Morafo / Diploma / GIBBS - MDP / Thuto ya LDP / POLC	Setifikeiti sa Bookamedi ba Morafo, Ngodiso ya Ditsebi, Melao ya Tlhahiso e Bolokehileng, thupelo ya Bophelo bo Botle le Polokeho	E	E	Tjhe	Tjhe	Tjhe	Dilemo tse 15
11	Mookamedi wa Tshebetso	EL	E	Dikri ya Morafo / Diploma / GIBBS - MDP / Thuto ya LDP / POLC	Setifikeiti sa Bookamedi ba Morafo, Ngodiso ya Ditsebi, Melao ya Tlhahiso e Bolokehileng, thupelo ya Bophelo bo Botle le Polokeho	E	E	Tjhe	Tjhe	Tjhe	Dilemo tse 12
10	Mookamedi wa Yuniti	DU	E	Dikri ya Morafo / Diploma / GIBBS - MDP / LDP	Setifikeiti sa Bookamedi ba Morafo, Ngodiso ya Ditsebi, Melao ya Tlhahiso e Bolokehileng, thupelo ya Bophelo bo Botle le Polokeho	E	E	Tjhe	Tjhe	Kgatelopele maamong a sa tshwaneng	Dilemo tse 10
9	Mookamedi wa Morafo	DL	E	Setifikeiti sa Botsamaisi ba Morafo / Kereiti ya 12 / GIBBS - MDP / LDP	Lengolo la Hlooho ya Morafo, Melao ya Tlhahiso e Bolokehileng, thupelo ya Bophelo bo Botle le Polokeho	E	E	E	E	Kgatelopele maamong a sa tshwaneng	Dilemo tse 8
8	Mookamedi wa Tlhahiso	CU	E	Setifikeiti sa M O / Kereiti ya 12, Bahlahlobo / thupelo ya POLC	Setifikeiti sa ho Sebedisa Diqhomane Tse Thuhang Majwe le sa Suphavaesa ya Tlhahiso, Setifikeiti sa ho Hlahloba Methane, Melao ya Tlhahiso e Bolokehileng, thupelo ya Bophelo bo Botle le Polokeho	E	E	E	E	Kgatelopele maamong a sa tshwaneng	Dilemo tse 6

2.15.1 Mefuta ya mesebetsi eo batho ba ka e kgethang (e tswelapele)

Maemo a Kgatelopele ya Ntshetsopele	Mosebetsi wa ho Rafa ka Metjhini (ntle ho dilojistik)	Kere-itti	Ti-hahlo-bo ya Dover	Mangolo a thabel-wang	Tse tlamang	Lengolo la ho Kganna	Tsebo ya Khom-phutha	Thuto ya Kamoo Majwe a Amehang	Thupelo ya Metjhini ya Dihaetro-like	Kwetliso ya Metjhini e Itseng ka ho Toba	Boiphihlelo ba ho Rafa ka Metjhini
7	Moetapele wa sehlopha	CU	E	Lenaneo la Diofisiri Tsa Baithuti / Kereiti ya 12 / thuto ya POLC	Setifikeiti sa ho Sebedisa Diqhomane Tse Thuhang Majwe, Setifikeiti, Melao ya Tlhahiso e Bolokehileng, thupelo ya Bophelo bo Botle le Polokeho	E	E	E	E	Kgatelopele maemong a sa tshwaneng	Dilemo tse 4
6	Ya Sebedisang Motjhini o Borang Fatshe / Motlatsi wa ya Sebedisang Motjhini o Borang Fatshe / Ya Sebedisang Motjhini o Borang ho Fatshe Mokganni	CL	E	Setifikeiti sa ho Sebedisa Diqhomane Tse Thuhang Majwe, Kereiti ya 10	Boemo ba A, Melao ya Tlhahiso e Bolokehileng, thupelo ya Bophelo bo Botle le Polokeho	E	Tjhe	E	E	Matsatsi a 10	Dikgwedi tse 30
5	Mokganni wa LHD	CL	E	Setifikeiti sa ho Sebedisa Diqhomane Tse Thuhang Majwe, Kereiti ya 10	Boemo ba A, Melao ya Tlhahiso e Bolokehileng, thupelo ya Bophelo bo Botle le Polokeho	E	Tjhe	E	E	Matsatsi a 10	Dikgwedi tse 24
4	Mokganni wa Tlpara / Mokganni wa Kereithara / Mokganni wa Kgofu	BU	E	ABET 4	Boemo ba B, Melao ya Tlhahiso e Bolokehileng, thupelo ya Bophelo bo Botle le Polokeho	E	Tjhe	Tjhe	E	Matsatsi a 10	Dikgwedi tse 18
3	Mokganni wa Scaler/ Mokganni wa Koloyana ya Thepa e Nyenyane/ Mokganni wa Charmec/ Mokganni wa Spraymec	BU	E	ABET 3	Boemo ba B, Melao ya Tlhahiso e Bolokehileng, thupelo ya Bophelo bo Botle le Polokeho	E	Tjhe	Tjhe	E	Matsatsi a 5	Dikgwedi tse 12
2	Ya Sebedisang motjhini o Tjhwatlang Majwe	BL	E	ABET 2	Boemo ba B, Melao ya Tlhahiso e Bolokehileng, thupelo ya Bophelo bo Botle le Polokeho	Tjhe	Tjhe	Tjhe	E	Matsatsi a 3	Dikgwedi tse 6
1	Ya Etsang Mesebetsi e Boima	AU	Tjhe	ABET 1	Boemo ba B, Melao ya Tlhahiso e Bolokehileng, thupelo ya Bophelo bo Botle le Polokeho	Tjhe	Tjhe	Tjhe	Tjhe	Ha e yo	Ha e yo
*Bolelele ba kwetliso le Ntshetsopele di itshetlehile ka tshebetso, bokgoni le kgatelopele ya motho *Setifikeiti sa Thuso ya Pele le sa Bopaki ba Hore Motho o Phetse Hantle se a tlama bakeng sa bohle ba theohelang mokoting											

2.15.2 Taolo ya Ditalente:

Tumellanong le leano la South Deep la ho aha sehlopha sa basebetsi ba tshwarellang, ho matlafatsa boetapele le ho etsa mosebetsi o tswileng matsoho, South Deep e tla tswela pele e nka hore ditalenta ke tsona tsa bohlokwa tse lokelang ho laolwa. Ho fihlella sena, ho thehilwe leano la ditalente le shebaneng le ditlhoko tsa khamphani le tsa basebetsi ka bonngwe. Leano lena le akaretsa:

- Bolaodi ba tshebetso:** Selemo le selemo, ho sebediswa dikonteraka tsa tshebetso ka mokgwa wa Di-scorecards tse Lekalekaneng bakeng sa basebetsi bohle ba welang sehlopheng sa D ho ya hodimo ba leng tlasa Leano la Kgwebo la South Deep. Habedi ka selemo, ho hlahlojwa kgatelopele e teng ho se neng se batla ho fihlellwa mme ho tsamaisana le mawa a selemo a susumetsang/bonase moo ho hlokalang.
- Tlhahlobo ya selemo le selemo ya ditalente:** Hang ka selemo ho tla ba le dipuisano mabapi le mesebetsi eo basebetsi ba sehlopheng sa D ho ya hodimo ba ka ithutelang yona ho itshetlehile ka tshebetso ya nakong e fetileng ya mesebetsi hammoho le dintho tseo a lakatsang ho di fihlella le tseo a ka di fihlellang. Dipuisanong tsena basebetsi le baokamedi ba tla tshohla kgatelopele e bang teng mefuteng ya mesebetsi eo batho ba ka e kgethang hammoho le leano la bona la ntshetsopele. Basebetsi ba tla kopuwa hore ba tlatse ditekolo tse hlahlobang talente e le ho thusa ho rala ditalente tse sa tshwaneng tsa basebetsi ba South Deep hore morafo o tsamaise leano la ntshetsopele ya lona hantle.

2.15.2 Taolo ya Ditalente: (e tswela pele)

- **Lekgotla la Ditalente:** Ho na le kgatelopele boitekong ba ho theha Makgotla a Ditalente tsa Mafapha lefapheng ka leng. Sepheo sa Makgotla a Ditalente ke hore a kopane bonyane hang ka selemo ho:
 - netefatsa hore ho dula ho na le batho ba nepahetseng ba nang le bokgoni bo nepahetseng mesebetsing e nepahetseng ka nako e nepahetseng bakeng sa ho kgotsofatsa le ho fana ka se hlokwang ke morafo hona jwale le nakong e tlang;
 - ho potlakisa ntshetsopele ya basebetsi ba hlwauweng le ba kgethilweng ba sebetsang hantle le bao ho bonwang hore ba ka sebetsa hantle ka ho laola ntshetsopele ya bona;
 - ho ntlafatsa tsela eo ho hohelwang batho ba bangata bakeng sa ditalente tsa bohlokwa le ho ba boloka hammoho le ho sebedisa ditalente tseo;
 - ho potlakisa ntshetsopele ya HDSA ho tshehetsa sepheo sa khamphani sa ho ba le basebetsi ba bontshang hore ho nahanne ka dipalopalo tsa baahi maemong ohle a kgwebo;
 - ho rala maano a ho kena dikgeong tsa ba bang mesebetsing e hlokahalang le eo e leng ya bohlokwa haholo South Deep hammoho le Gold Fields kaofela;
 - ho kenya letsoho mehatong e nkwang ke moifo wa batsamaisi ba phahameng ya ho hlahloba ditalente selemo le selemo ho ntlafatsa moralo wa ntshetsopele; le
 - ho hlwaya basebetsi bao kamoso e leng bona ba tla kwala dikgeo tsa bohlokwa ho netefatsa hore kgwebo e tswela pele.

Ho hlahloba ditalente ho etswa selemo le selemo lefapheng ka leng lekgotleng la ditalente.

Dihlopha Tsa ba Nang le Ditalente: South Deep e tla theha dihlopha tse mmalwa tsa ba nang le ditalente ka morero wa ho potlakisa ntshetsopele ya batho ba ka tshwanelehang, haholoholo dikarolong tsa HDSA. South Deep e shebile haholo dihlopha tse nne tse ka sehloohong tsa ditalente:

- Batho ba nang le talente e hlahisang haholo mafapheng a bona a kgethehileng;
- Batho ba ka bang le talente e kgolo ba nang le monyetla wa ho ba baetapele kamoso;
- Basebetsi ba tsitsitseng bao e leng karolo ya bohlokwa ya mokgatlo; le
- Ba nang le talente e hlokwang ho thuswa hore ba sebetse hantle haholwanyane.

Batho ba nang le talente ba tla arolwa ka dihlopha tsa ba nang le ditalente tlasa mehato e matla ya ho hlahloba hore na hona jwale ba sebetsa jwang, menyetla ke efe le hore na ba tshwaneleha boemong boo. Tlatsetso e tswang tekolong, ho baokamedi ba mafapha le makgotla a ditalente e a thusa ho arola ba nang le ditalente.

Ntshetsopele, ho boloka le ho putsa karolo ka nngwe ya ditalente ho hlophisitswe ho latela karolo ka nngwe ya ditalente.

2.16 Leano la Botataisi

Botataisi ke mohato wa ho sebedisa batho ba kgethilweng le ba rupelletseng hore ba fane ka tataiso le keletso e tla thusa ho ntshetsa pele bokgoni ba mosebetsi ba “batataiswa” bao ba ba abetsweng. Botataisi bo reretswe ho tlatsetsa ho seo motho a ithutang sona ha a ntse a sebetsa, e leng yona tsela e ntlehadi eo kamehla batho ba ka fumanang tsebo e itseng ka yona hammoho le tsebo e hlokwang ke monga mosebetsi. Botataisi bo boetse bo tlatsetsa thupellong e hlophisitsweng ka ha ba fuwang tataiso ba rua molemo ka ho tataiswa ke baokamedi ba nang le boiphihlelo ka hara mokgatlo.

South Deep e dumela hore botataisi ke mohato wa bohlokwa ntshetsopeleng ya batho ba yona, haholoholo ho fetiseng tsebo le bokgoni ba mosebetsi. Botataisi ke karolo e nngwe ya bohlokwa ho potlakiseng leano le ha e le lefe la HDSA. Tsamaiso e atlehang ya botataisi e lokela ho matahanngwa le mesebetsi hammoho le ho rala maano a ho kena dikgeong tsa ba bang mesebetsing. Hangata botataisi bo hlophisitsweng le bo sa hlophiswang bo ama batataiswa ba nang le monyetla o hodimo le ba ikemiseditse ho fetela maemong a hodimo ka hara mokgatlo.

2.16 Leano la Botataisi (le tswela pele)

South Deep e ikemiseditse ho fa baetapele le basebetsi monyetla wa ho nka karolo mananeong a botataisi. Ka lebaka lena, batho ba latelang ba kgothalletswa hore ba nke karolo mananeong a botataisi:

- Basebetsi ntshetsopeleng e hlophisitsweng ho latela se fumanweng Mohatong wa ho Hlahloba Talente;
- Basebetsi ba hlwailweng hore ba ka kwala dikgeo tsa mosebetsi nakong e tlang ho latela se fumanweng Mohatong wa ho Hlahloba Talente;
- Basebetsi ba rupellwang mosebetsing pele ba ka fumana mangolo, ba ithutelang mosebetsing le ba fuwang dibasari;
- Ba fumaneng mangolo a thuto e phahameng ba sa tswa kena khamphaning; le
- Basebetsi ba behilweng leihlo hore ba kenngwe sehlopheng sa ba nang le ditalente.

Lenaneo la botataisi le fumantshwa tlasa mekgahlelo e latelang: Botsamaisi bo Tlasana, Bainjiniere ba Tlasana, Ba fuweng Basari (Ba fumaneng lengolo la thuto e phahameng le Madiplomate), Ho Ithutela Boenjiniere Mosebetsing, Ho Ithutela ho Rafa Mosebetsing le ho rupellwa Mosebetsing Pele Motho a ka Fumana Mangolo. Basebetsi ba fuwa thupello ya botataisi.

Theibole ya 34: Botataisi

Botataisi Lenaneo	C2018 Sepheo	C2019 Sepheo	C2020 Sepheo	C2021 Sepheo	C2022 Sepheo
Palo ya Batataiswa	20	20	20	20	20
Palo ya Batataisi	5	5	5	5	5

2.17 Phano ya Ditjhelete – Ntshetsopele ya Lefapha la Khiri

Lebokoseng le ka tlase mona ho boletswe phano ya ditjhelete ya dilemo tse hlano bakeng sa mananeo a SLP:

Theibole ya 35: Ditjhele Tsa Thupello

Thupello	C2018 Sepheo	C2019 Sepheo	C2020 Sepheo	C2021 Sepheo	C2022 Sepheo
AET	R10 586 810	R10 084 011	R3 015 720	R3 196 663	R3 388 463
FLC	R2 000 000	R212 000	R224 720	R238 203	R252 495
Ho Ithutela Mosebetsing	R37 820 172	R23 862 646	R8 423 938	R3 880 285	R6 806 689
Ba Fuweng Basari	R3 911 936	R1 814 160	R1 373 579	R1 310 394	R2 160 694
Thuso Bakeng sa ho Ithuta	R750 000	R795 000	R842 700	R893 262	R946 858
Ba Fumaneng Mangolo A Thuto E Phahameng Le Ba Rupellwang Mosebetsing Pele Ba Ka Fumana Mangolo	R13 572 187	R13 943 629	R13 997 839	R3 044 398	R6 454 123
Mananeo a Bokgoni	R6 150 001	R6 519 000	R6 910 140	R7 324 748	R7 764 233
Mananeo a Thupello e Tlamang	R3 010 000	R3 190 600	R3 382 036	R3 584 958	R3 800 056
Ntshetsopele ya Boetapele	R1 800 000	R1 908 000	R2 022 480	R2 143 829	R2 272 459
Bokgoni ba Mosebetsi eo Motho a ka Iphedisang ka Yona	R884 000	R937 040	R993 262	R1 052 858	R1 116 030
Lenaneo la setjhaba la Thuto ya Dipalo le Saense	R1 078 800	R1 143 528	R1 212 140	R1 284 868	R1 361 960
Lenaneo la Thupello ya FET	R2 510 400	R665 256	R705 171	R747 482	R792 331
PALOKGOLO	R84 074 306	R65 074 870	R43 103 725	R28 701 948	R37 116 391

KAROLO YA 3

TEKANO MOSEBETSING

South Deep e ikemiseditse ho tliša phetoho ya Maemo a Setjhaba le a Moruo Afrika Borwa mme sepheo ke ho ba le basebetsi ba bontshang hore ba nahanne ka dipalopalo tsa baahi tsa naha ena. Borwa Deep e tshehetsa morero le sepheo sa Molao wa Tekano Mosebetsing, No. 59 wa 1998 (“EEA”) le MRPDA. Ho latela boikemisetso ba yona ba Tekano Mosebetsing, khamphani e tla tswela pele ho leka ka matla ho:

- Fedisa kgethollo e leeme;
- Kgothalletsa hore bohle ba emelwe mosebetsing;
- Ho lokisa boemo ba ho se lekane ho bakilweg ke mekgwa ya kgale ya ho kgetholla batho ka leeme;
- Ho netefatsa hore menyetla e fuwa bohle ka ho lekana;
- Ho ba le mefuta e sa tshwaneng ya batho molemong wa tshebetso ya nako e telele ya mokgatlo le basebetsi ba ona;
- Ho tiisa hore ho iphaphathwa le EEA le MRPDA; le
- Ho nka tlatsetso ya basebetsi bohle e le ya bohlokwa.

Ho tshepahalla boitlamo bona ho hloka ntshetsopele le tshebediso ya tlhophiso e akareletsang dinako tse behilweng, morero le mehato e nepahetseng eo e leng sepheo sa South Deep sa ho fihlella Tekano Mosebetsing. Ka lebaka leo, South Deep e thehile Leano la Tekano Mosebetsing (“Leano la EE”) la dilemo tse hlano e seng feela molemong wa hore e iphaphathe le tlammo ya molao ya EEA le MRPDA, empa hape molemong wa ho phethahatsa morero wa Khamphani wa ho fumana motheo o batsi wa bokgoni. Sepheo sa Leano la EE ke ho netefatsa hore ho ba le batho ba sa tshwaneng hammoho le ho nka karolo ha HDSA maemong ohle a ho etsa diqeto le mekgahlelong ya mesebetsi e ka sehloohong indastering ya morao.

Tumellanong le Molao wa 46(b): Lenaneo la ntshetsopele ya lefapha la khiro, tlhahisoleseding e latelang e fumantshwa karolong ena: Molao wa 46(b) (v):

- Tekano mosebetsing le dipalopalo tsa baahi
- Selelekela
- Pholisi ya tekano mosebetsing
- Tekano ya bong le ba phelang le bokowa

3.1 Sepheo se lokelang ho fihlellwa selemo le selemo sa Leano la EE

Ho behilwe sepheo se lokelang ho finyellwa ho netefatsa hore ho ba le kgatelopele tabeng ya phetoho, ka tsela e latelang:-

Nako	Sepheo
2018 -2022	Ho tlosa dintho tsohle tse sitisang tekano mosebetsing ka ho ntlafatsa tshebetso ya komiti ya EE.
	Ho rala le ho sebedisa mehato e tla latelwa ho kgothalletsa ho se tshwane ha batho bao kaofela ba fuwang seriti le tlhompho ka ho lekana.
	Ho tswela pele ho fedisa kgethollo leha e le efe e leeme pholising ya khiro, mehatong le methating e latelwang hammoho le tikolohong ya mosebetsi
	Ho nahana pele ka basebetsi ba tshwanelehang ba tswang dihlopheng tse neng di tingwa menyetla, tabeng ya ho kgethelwa maemo a itseng le ho phahamiswa mosebetsing.
	Ho fihlella sepheo se ipheletsweng sa dipalo sa leano la selemo ka seng.
	Ho potlakisa basebetsi ba tswang dihlopheng tse neng di tingwa menyetla ka ho fana ka thupello e loketseng ya bokgoni (ho rupela/ho tataisa).
	Ho ntlafatsa palo ya basadi ka ho ba rutela mosebetsing le ho ba fa mananeo a bokgoni.
	Ho ntlafatsa ho se kgone ha profaele ya DBCM ka ho thaotha batho ba itseng ka ho kgetheha le ho ba le bodulo ba mosebetsi.

3.2 Foramo ya Tekano Mosebetsing

Ho thehilwe Foramo ya Tekano Mosebetsing (Foramo ya EE) hore e sebetsane le mathata a tekano mosebetsing le ho etsa diqeto ho latela se boletsweng molaong wa tekano mosebetsing. Ditho tsa Foramo ya EE di akaretsa: Baemedi ba Lefapha le Hlophisitsweng la Basebetsi, Hlooho ya Morafo, Hlooho ya Boenjinere, Mookamedi wa Yuniti ya Tshebetso ya HR, Mookamedi wa Yuniti ya Dikamano Tsa Basebetsi, le Mookamedi wa Yuniti ya Talente le Tshebetso.

3.3 Ditshitiso Mosebetsing le ho Nka Mehato ya Tokiso

Tumellanong le se hlokwang ke EEA, e leng tlhahlobo ya pholisi ya tekano mosebetsing, ho hlalobilwe mehato le tikoloho ya mosebetsi South Deep, ho hlwaya ditshitiso tse ka amang batho ba tswang dihlopheng tse neng di tingwa menyetla hampe. Dintlha tse kgutshwanyane tsa tlhahlobo e ileng ya etswa le kgato e nkilweng ho tlosa ditshitiso di boletswe ka tlase mona:

Ditshitiso tsa mosebetsi tse hlwailweng ho latela S19 ya EEA	Mehato ya ho di fedisa tumellanong le S15(2)(a) ya EEA
Mehato ya ho thaotha	- Ho Hlahlojwa Pholisi ya ho Thaotha Basebetsi, ho fediswa kgethollo leha e le efe e leeme le ho iphaphatha le leano la EE - Ho Rupella Batsamaisi ba Mafapha hore ba botse dipotso mabapi le bokgoni le mehato e lokelang ho latelwa - Ho tiisa hore basebetsi ba thaothwa ho ipapisitswe le merero le sepheo sa Leano la EE
Mokgwa wa ho	- Ho bapatsa ka ho pharaletseng dibakeng tse loketseng tsa ho thaotha basebetsi, mohlala, mekgatlong ya bokgoni ba mosebetsi, dikoranteng tsa setjhaba - Ho bapatsa ho bontshang ka ho hlaka se hlokwang ke EE le sepheo sa mohiri sa ho hira ho latela Leano la EE
Kgetha Dikgeo Tse	Ho rupella baokamedi ba boemong bo phahameng hore ba latele tataiso e teng ya ho kgetha le ho botsa ba iketelang mosebetsi dipotso
Bapatswang	- Ho shejwa mokgwa wa ho fumana bokgoni nakong e itekanetseng ha ho kgethwa ba tla hirwa - Ho bolelwa sepheo sa ntshetsopele le se lebeleletsweng Konterakeng ya Mosebetsi - Ho hloswa dinako tse lebeleletsweng tsa kgolo le ntshetsopele (ho ba ka hare)
Mopotso le dikuno	South Deep e ba mohiri ya kgethwanng tikolohong e sebedisang metjhini ya morafu; e hlwaya le ho kgothalletsa kuno ya mosebetsi tikolohong e se nang seporo
Dipehelo le melawana ya mosebetsi	Ho lokiswa dinkonteraka tsa mosebetsi hore di bontshe tlhoko ya bodulo bo amohelehang (Bong le Batho ba Phelang le Bokowa)
Tikoloho le mehaho ya	Ho qalwa ka ntlafatso ya ho kena le ya mehaho bakeng sa PWD morafong
Ho phahamiswa mosebetsing	Ho hlaloba le ho rala pholisi ya ba tla kwala dikgeo tsa ba bang mosebetsing bakeng sa Mafapha
Ho rera ba tla kwala dikgeo tsa ba bang le ho ba le boiphihlelo	Ho hlaloba le ho rala pholisi ya ba tla kwala dikgeo tsa ba bang le ho rala bokgoni ba mosebetsi bakeng sa Mafapha a boemong ba Botsamaisi le boemong bo Tlasana
Mehato ya ho kgalemela	Ho buisana le ho fana ka thupello melawaneng ya kgalemelo le mehatong e lokelang ho latelwa ho basebetsi kaofela

3.3 Ditshitiso Mosebetsing le ho Nka Mehato ya Tokiso (e tswela pele)

Theibole ya 36: Ditshitiso Tsa Mosebetsi

Ditshitiso tsa mosebetsi tse hlwaiweng ho latela S19 ya EEA	Mehato ya ho fedisa tumellano le S15(2)(a) ya EEA
Ho boloka basebetsi	- Ho kgothalletsa botataisi le thupello ya basebetsi ba batjha le ba ntseng ba le teng, haholoholo basebetsi ba neng ba tingwa menyetla - Ho etsa hore tikoloho ya mosebetsi e be e hantle, tabeng ya tlwaelo le disebediswa
Mokgwa wa koporasi	- Ho kgothalletsa hore ho kenyetletswe mefuta yohle ya batho le hore ho be le "tshebedisano dipakeng tsa basebetsi" mokgweng wa tsamaiso ya South Deep - Ho Theha Lenaneo la Ntshetsopele ya Boetapele - Ho fa Batsamaisi ba Boemong bo Phahameng thupello mabapi le Tekano Mosebetsing
Bodulo bo amohelehang	Ho rala pholisi ho tsamaisa bodulo bo amohelehang ka lebaka la dikotsi tsa mosebetsing
Thuto ya HIV/AIDS le lenaneo la ho e thibela	Ho kgetha matitjhere a rutang ka tsa bophelo Ntlafatso ho tsa kabo ya tshireletso Ho hlophisa boteng ba mohokahanyi wa HIV
Hore (ba)motsamaisi ya boemong bo phahameng a bone hore EE e kena tshebetsong	Ho hlwaya basebetsi ba hlokaahalang bakeng sa ho beha leihlo le ho laola EE le phetoho e bang teng South Deep
Ho fana ka bajete e le ho tshehetsa sepheo sa tekano mosebetsing	Ho susumetsa EXCO ho fana ka bajete bakeng sa ho tshehetsa dintlafatso sebakeng sa mosebetsi, ho fana ka bodulo bo amohelehang le ho kgetha basebetsi ba fanang ka tshehetso

3.4 Profaele le Sepheo sa Tekano Mosebetsing

Morero wa SLP ke ho netefatsa hore ho ba le batho ba sa tshwaneng le hore HDSA e nke karolo maemong ohle a ba etsang diqeto le mekgahlelong ya mosebetsi e ka sehloohong indastering ya morao. Ho fumana hore na batho ba neng ba tingwa menyetla ba fokola hakae maemong a ho etsa diqeto, South Deep e ile ya etsa tlhahlobo e neng e bapisa hore na ke ba bakae ba sebediswang dihlopheng tse sa tshwaneng bao e leng baahi ba Afrika Borwa le ba dibakeng tseo morao o leng ho tsona. Theibole ya 37 e bontsha hore na ke batho ba bakae ba maemong a ho etsa diqeto ho latela bong le morabe tabeng ya tekano mosebetsing:

Theibole ya 37: Porofaele ya Tlhahisoleseding ya Baahi Maemong a ho Etsa Diqeto ho Tloha ka Phuphtjane 2018

Boemo ba Mosebetsi	Mosadi				Monna				Palok-golo	Ba Phelang le Bokowa	
	A	C	I	W	A	C	I	W		Mon-na	Mosadi
Botsamaisi bo ka Hodi-modimo (Boto)							1	2	3		
Botsamaisi bo ka Hodimo (Exco)	1	0	0	1	1	0	0	4	7	0	0
Botsamaisi bo Mahareng	19	4	2	7	55	9	8	76	180	1	0
Bookamedi bo Tlasana	25	2	0	16	168	3	5	83	302	2	0

Boemo ba Mosebetsi	Mosadi				Monna				Palok-golo	Ba Dinaha Tse Ding
	A	C	I	W	A	C	I	W		
Ditsebo Tse ka Sehloohong	274	10	4	39	976	11	6	274	1821	227

3.4 Profaele le Sepheo sa Tekano Mosebetsing (e tswela pele)

Molao wa Tekano Mosebetsing o bontsha hore e le karolo ya Leano la ona la Tekano Mosebetsing, mohiri o lokela ho iphelela palo le sepheo sa hore na o fihlella tekano jwang ka batho ba tshwaneleheng ba tswang dihlopheng tse neng di tingwa menyetla (ho akaretsa le ba phelang le bokowa) maemong ohle a mosebetsi. Sepheo seo e tla ba sona se sebediswang e le moralo wa Leano la EE. Morafo wa South Deep o entse pholisi ya ho iphelela sepheo maemong a mabedi:

- Ho nahanwe ka maemo a moruo a baahi naheng ka bophara ha ho kgethwa basebetsi bakeng sa Botsamaisi bo ka Hodimodimo, Botsamaisi bo ka Hodimo le Basebetsi ba Nang le Bokgoni bo Kgethehileng.
- Ho nahanwe ka baahi ba sebaka ba ntseng ba ka etsa mesebetsi e bontshang Bokgoni ba Tekginike, ba nang le Bokgoni bo Lekaneng le ba se Nang Bokgoni.

Mabokose a ka tlase a bontsha sepheo sa South Deep sa tekano mosebetsing seo e batlang ho se fihlella maemong a ho etsa diqeto selemo le selemo Leanong le sebediswang hona jwale la EE.

Theibole ya 38: Sepheo sa Tekano Mosebetsing sa 2018

Boemo ba Mosebetsi	Mosadi				Monna				Palok-golo	Ba Phelang le Bokowa	
	A	C	I	W	A	C	I	W		Mon-na	Mosadi
Botsamaisi bo ka Hodi-modimo (Boto)			1				1	2	4		
Botsamaisi bo ka Hodimo (Exco)	3	0	0	1	4	0	0	4	12	1	0
Botsamaisi bo Mahareng	16	0	0	0	45	0	0	0	61	1	1
Bookamedi bo Tlasana	28	3	0	16	169	4	5	79	302	3	1

Boemo ba Mosebetsi	Mosadi				Monna				Palok-golo	Ba Dinaha Tse Ding
	A	C	I	W	A	C	I	W		
Ditsebo Tse ka Sehloohong	275	14	5	39	986	16	11	260	1 821	214

Table 39: Employment Equity Targets 2019

Boemo ba Mosebetsi	Mosadi				Monna				Palok-golo	Disabled	
	A	C	I	W	A	C	I	W		Mon-na	Mosa-di
Botsamaisi bo ka Hodi-modimo (Boto)			1				1	2	4		
Botsamaisi bo ka Hodimo (Exco)	3	0	1	1	3	0	0	4	12	1	0
Botsamaisi bo Mahareng	18	0	0	0	39	0	0	2	61	1	2
Bookamedi bo Tlasana	31	3	0	15	170	4	4	75	302	3	2

Boemo ba Mosebetsi	Mosadi				Monna				Palok-golo	Ba Dinaha Tse Ding
	A	C	I	W	A	C	I	W		
Ditsebo Tse ka Sehloohong	276	18	6	40	996	21	16	247	1 821	201

3.4 Profaele le Sepheo sa Tekano Mosebetsing (e tswela pele)

Lebokose le ka tlaase le bontsha karolo ya HDSA lekgolong maamong a ho etsa diqeto bakeng sa selemo ka seng sa leano:

Theibole ya 40: Sepheo sa Tekano Mosebetsing sa 2020

Boemo ba Mosebetsi	Mosadi				Monna				Palok-golo	Ba Phelang le Bokowa	
	A	C	I	W	A	C	I	W		Mon-na	Mosadi
Botsamaisi bo ka Hodi-modimo (Boto)			1				1	2	4		
Botsamaisi bo ka Hodimo (Exco)	3	0	1	1	3	1	0	3	12	1	0
Botsamaisi bo Mahareng	20	1	0	1	34	1	1	3	61	2	2
Bookamedi bo Tlasana	33	4	0	15	170	4	4	72	302	3	3

Boemo ba Mosebetsi	Mosadi				Monna				Palok-golo	Ba Dinaha Tse Ding	
	A	C	I	W	A	C	I	W			
Ditsebo Tse ka Sehloohong	277	21	7	40	1004	26	20	236	1821	190	

Theibole ya 41: Sepheo sa Tekano Mosebetsing sa 2021

Boemo ba Mosebetsi	Mosadi				Monna				Palok-golo	Ba Phelang le Bokowa	
	A	C	I	W	A	C	I	W		Mon-na	Mosadi
Botsamaisi bo ka Hodimodimo (Boto)			1				1	2	4		
Botsamaisi bo ka Hodimo (Exco)	3	0	1	1	3	1	0	3	12	1	0
Botsamaisi bo Mahareng	22	1	0	1	30	1	1	5	61	2	2
Bookamedi bo Tlasana	36	4	1	14	171	5	4	68	302	3	4

Boemo ba Mosebetsi	Mosadi				Monna				Palok-golo	Ba Dinaha Tse Ding	
	A	C	I	W	A	C	I	W			
Ditsebo Tse ka Sehloohong	278	24	7	40	1013	30	24	225	1821	180	

Theibole ya 42: Sepheo sa Tekano Mosebetsing sa 2022

Boemo ba Mosebetsi	Mosadi				Monna				Palok-golo	Ba Phelang le Bokowa	
	A	C	I	W	A	C	I	W		Mon-na	Mosadi
Botsamaisi bo ka Hodimodimo (Boto)			1				1	2	4		
Botsamaisi bo ka Hodimo (Exco)	3	1	1	0	4	1	0	2	12	1	0
Botsamaisi bo Mahareng	24	1	0	1	26	1	2	5	61	2	2
Bookamedi bo Tlasana	38	5	1	14	171	5	4	65	302	4	4

Boemo ba Mosebetsi	Mosadi				Monna				Palok-golo	Ba Dinaha Tse Ding	
	A	C	I	W	A	C	I	W			
Ditsebo Tse ka Sehloohong	278	26	8	40	1020	33	27	215	1821	174	

3.4 Profaele le Sepheo sa Tekano Mosebetsing (e tswela pele)

Lebokose le ka tlaase le bontsha karolo ya HDSA lekgolong maamong a ho etsa diqeto bakeng sa selemo ka seng sa leano:

Theibole ya 43: Karolo ya HDSA Lekgolong

Mohato	Sepheo se Lokelang	Se Finyeletsweng				
		2018	2019	2020	2021	2022
Botsamaisi bo ka Hodi-modimo (Boto)	40%	50%	50%	50%	50%	50%
Botsamaisi bo ka Hodimo (Exco)	40%	67%	67%	75%	75%	83%
Botsamaisi bo Maha-reng	40%	67%	69%	71%	72%	74%
Bookamedi bo Tlasana	40%	74%	75%	76%	77%	78%
Ditsebo Tse ka Se-hloohong	40%	74%	75%	77%	78%	79%

3.5 EMPLOYMENT EQUITY PLAN TO PROGRESS WOMEN IN MINING AND HDSA PARTICIPATION IN MANAGEMENT

South Deep e ikemiseditse ho ntshetsa basadi pele indastering ya morafu hammoho le ho eketsa HDSA maamong a botsamaisi. South Deep e tla fa basadi menyetla e lekanang mosebetsing ya yona le maamong ohle a boikarabelo. Mehato e nkilweng ho netefatsa hore ho fihlellwa se boletsweng ka hodimo:

- **Ho Thaotha Basebetsi:** Nakong eo ho thaothwang basebetsi, basadi ba nang le bokgoni bo hlokahalang le ba nang le bokgoni ba ho phetha mosebetsi ba tla fuwa monyetla wa pele.
- **Ho Kgetha:** Hang ha dikopo tsohle tsa mosebetsi di fumanwe bakeng sa sekgeo se itseng sa mosebetsi, di tla hlahlojwa ho latela hore na ho hlokahala eng, boiphihlelo hammoho le bokgoni bo hlokwang bakeng sa mosebetsi oo. Monyetla wa pele o fuwa basadi ba nang le bokgoni bo hlokahalang bakeng sa mosebetsi oo.
- **Kwetliso:** Kaha bongata ba basadi ha ba na bokgoni indastering ena, South Deep e ikemiseditse ho hlwaya ba bang e be e ba fa thupello hore ba be le bokgoni bo hlokahalang. Morafu wa South Deep o tla sheba haholoholo ntshetsopele ya basadi e le hore khamphani e fihlelle sepheo sa tekano mosebetsing. Sena se tla etswa ka mananeo a sa tshwaneng a bokgoni dithutong tse sa tshwaneng le ho fana ka thupello e tla etsa hore ba be le boiphihlelo.

3.5.1 Mehato e Nkwang

Ho nkwa mehato e latelang ho netefatsa hore ho thaothela basadi mosebetsing ha ho etswe feela maamong a tsamaiso, empa ho etswa le mosebetsing e ka sehloohong ya morafu:

- Ho thaotha Basebetsi ba C2013 ho kwala sekgeo se teng;
- Ho ruta dithuto tse ka Sehloohong;
- Ho fihlella se hlokwang hore ho be le Tekano Mosebetsing; le
- Ho sebedisa Ditsebo tse teng le Ho Hlahloba ho Tshwaneleha ha Motho e le karolo ho tlisa Phetoho le ntshetsa Basadi pele.

Theibole ya 44: Tlhalisoleseding ya Basadi Morafong e Boletswe ka tlase mona:

Basadi Merafong	Mosadi				Ba Dinaha Tse Ding	HDSA %	Dinaha tse Ding
	A	C	I	W	F		
Basadi mesebetsing ya sehlooho	444	3	2	20	34	16.7%	1.2%
Basadi mesebetsing ya tshehetso	261	12	5	34	12	8.6%	0.03%
Basadi Merafong							
Motshehanong 2018	Leano				Se Teng		
Basebetsi bohle ba morafong: Phuptjane 2018					3615		
Basadi Morafong					23% (827)		
Basebetsi bohle Mesebetsing e ka Sehloohong ya Morafong					2812		
Basadi Mesebetsing e ka Sehloohong ya Morafong					12% (337)		
Palo e hlokalahalang lekgolong ho fihlella 12% ya basadi mesebetsing e ka Sehloohong ya Morafong					0%		

Theibole ya 45: Basadi Morafong ho ya ka Dithuto Tse ka Sehloohong:

Kereiti	Thuto								
	Basadi ba Maamong a ka Sehloohong								
	Morafong Kaofela	Maamong a ka Se- hloohong	Ho Rata	Boenjinerere	Mefuta ya Tshepe	Tsa Tekginike	SHEE	Palokgolo	Sepheo 10%
Sehlopha sa E	21	9	0	0	0	0	0	0	0%
Sehlopha sa D	104	66	1	0	0	3	1	5	8%
Sehlopha sa C	1276	1114	32	79	8	9	12	143	13%
Sehlopha sa B	956	735	39	74	6	2	6	127	17%
Sehlopha sa A	985	874	84	119	5	7	11	226	26%
NG	173	14	5	0	0	0	0	5	36%
Palokgolo	3615	2812	161	272	19	21	30	503	18%

3.5.2 Leano le habedi le lokelang ho latelwa ho fihlella sepheo

Leano la 1:

- Basebetsi ba basadi ba tla ntshetswa pele tsebong ya mosebetsi (Ho lthutela Mosebetsing, Dibasari, Ho Rupellwa Mosebetsing Pele Motho a Fumana Lengolo, j.j); le
- Basebetsi ba basadi ba nang le bokgoni ba mosebetsi e ka sehloohong ba tla shebelwa hore ba ntshetswe pele tsebong ya mosebetsi e ka sehloohong, mohlala, Diofisiri Tse Rupellwang Tsa Basadi tse nang le mangolo Mosebetsi wa Bookamedi.

Leano la 2:

- Ho lthutela Mosebetsing ha Setjhaba, Dibasari, ho Rupellwa Mosebetsing Pele Motho a ka Fumana Mangolo;
- Baithuti ba ABET;
- Ho hlahisa dikgeo tsa ntshetsopele haholoholo bakeng sa basebetsi ba HDSA bao e seng makgowa;
- Ho kgetha basadi ba eketsehileng bakeng sa ho lthutela Mosebetsing; le
- Ho kgetha basadi bakeng sa dikgeo tse se nang batho le ho netefatsa hore sekgeo sa basadi ba tswang morafong se kwalwa ka mosadi e mong.

3.5.3 Ditshitiso tsa ho fihlella sepheo sena le ditsela tsa ho di hlola:

- Ho hohela le ho boloka talente: Ka lebaka la basadi ba haellwang ke bokgoni indastering ya morafu, ha ho bonolo ho hloisana le merafo e meng e lefang mopotso o hodimo. Sena se etsa hore basebetsi ba bangata bao re ba rupellang le ho ba thaothela mosebetsi ba qetelle ba nkile mosebetsi e hlamatsehang merafong e meng.
- Leha ho le jwalo, ho sa tsotellehe ditshitiso tsena, South Deep e ikemisedise ho fihlella sepheo se behilweng ho Mining Charter mme re tla tswela pele ho leka ka matla ho fihlella sepheo seo sa Mining Charter mafapheng ohle a rona.

3.5.4 HDSA Participation in Management: PLAN

Leano la ho kenyeletsa batho ba sa tholang menyetla kgale botsamaising:

- Ho Rafa
- Boenjinere
- Tsebo ya Polante
- Boenjinere ba Majwe; le
- Boenjinere ba Tikoloho

Ho tla hodiswa bokgoni ba mosebetsi ba basadi dithutong tse latelang tseo e seng tse ka sehloohong:

- Polokeho
- HR
- Ditjhelete; le
- Ntshetsopele ya Moshwelella

KAROLO YA 4

NTSHETSOPELE YA SETJHABA SA MORAFO

Sepheo se seholo sa ntshetsopele ya setjhaba sa morafu ke hore setjhaba se ntshetswe pele ka bongata le ka tsela e tla tlisa phapang, tumellanong le laesense ya setjhaba ya tshebetso. South Deep e tla iteanya e be e sebedisane le ba ka sehloohong ba nang le seabo ho theha le ho hlahloba Leano le Kopanetsweng la Ntshetsopele (di-IDP) setjhabeng sa morafu. South Deep e tla boela e iteanye le meralo e meng ya ho ntshetsa pele moruo e kang Leano la Kgodiso le Ntshetsopele ya Profensi (PGDS), Leano la Naha la Ntshetsopele ya Dibaka (NSDS), Dintho Tse Tlang Pele Bakeng sa Naha le ba bang ba nang le seabo ba amehang.

Mining Charter e re Setjhaba sa Morafu ke karolo ya bohlokwa ya ntshetsopele ya ntshetsopeleng ya setjhaba le ya moruo dipakeng tsa morafu le Setjhaba sa Morafu. South Deep e tlameha ho kenya letsoho ntshetsopeleng ya Setjhaba sa Morafu (batho ba behwang ka pele e be setjhaba sa moo morafu o leng ho sona) tabeng ya kamoo se amehang ka teng, esita le ho latela tataiso eo ho fanweng ka yona laesenseng ya setjhaba ya tshebetso. Diporojeke tsa Ntshetsopele ya Setjhaba sa morafu tse boletsweng kahodimo di lokela ho akarelletsa diporojeke tsa mehaho le ditsela, diporojeke tse kenyang lekeno le ntshetsopele ya dikgwebo.

4.1 Masepala wa Setereke, wa Metse ya Ditoropo le wa Dibaka

E le mekgatlo e fuweng boikarabelo ba ho bona hore ho ba le ntshetsopele setjhabeng, masepala wa setereke, wa metse ya datoropo le wa dibaka o na le boikarabelo ba ho hlalisa maano a kopanetsweng a ntshetsopele (di-IDP) ka ho buisana le bohle ba nang le seabo ka tsela e bonaletsang le e akaretsang bohle tumellanong le molao o lokelang ho latelwa. South Deep e lokela ho tlatsetsa Ntshetsopeleng ya Setjhaba sa Morafo ka ho hlwaya di/porojeke tsa bohlokwa ho latela IDP e tjhaetsweng monwana.

South Deep e tsetela ntshetsopeleng ya setjhaba seo tshebetso ya yona e se amang ka ho toba le ka tsela e sa tobang. Diporojeke tse tshehetswang ke morafo di tlatsetsa ntshetsopeleng ya moshwelella maamong a bophelo le a moruo setjhabeng seo boholo ba sona e leng basebetsi ba morafo le seo ho dulang malapa a bona. Ka ho etsa jwalo, morafo o boetse o rera ho fihlella sepheo sa oona sa Ntshetsopele ya Moruo wa Sebaka (LED) jwaloka ha o hlalositse ho SLP ya ona.

South Deep e tla fana ka leano la yona ka ho buisana le setjhaba le baetapele ba amehang. Leano leo le lokela ho dumellana le IDP ya setjhaba sa Morafo. Tabeng ena:

- Tlatsetso ya South Deep Ntshetsopeleng ya Setjhaba sa Morafo e tla ba e lekanang le letsete la yona;
- South Deep e tla kenya letsoho Ntshetsopeleng ya Setjhaba sa Morafo tumellanong le SLP ya yona e tjhaetsweng monwana; le ho re
- South Deep e tla leka ka matla ho kenyelletsa merafo e meng e teng sebakeng seo diporojekeng tsa yona. Diporojeke tsena di tla tsebiswa ke di-SLP tsa yona, tse sebedisanang le di-IDP tsa masepala wa setereke, wa metse ya datoropo le wa dibaka bakeng sa ntshetsopele e kgolo maamong a bophelo le a moruo.

4.2 Tlhahisoleseding ya Maemo a Setjhaba le a Moruo

South Deep e sebetsa tlasa Masepala wa Sebaka sa Rand West City (RWCLM), e leng o mong wa masepala e meraro ya Masepala wa Setereke wa West Rand (WRDM). E ka Borwa Bophirimela Profensing ya Gauteng, hoo e ka bang 60km ho tloha Johannesburg. Sebaka sa West Rand se boholo ba 4 095 km² mme se na le baahi ba 820 165. Ditoropo tsa sebaka seo di akareletsa Krugersdorp, Randfontein, Westonaria le Carletonville.

Masepala wa Sebaka wa West Rand City ke wa bohlokwa ho South Deep ka ha morafo ona o sebeletsa masepaleng ona mme o lokela o tshehetsa ntshetsopele e ka sehloohong ya masepala. Le hoja bakeng sa boitsebiso bo pharaletseng tokomane ena e tla fana ka tlhahisoleseding le dipalopalo tsa Masepala wa Setereke, ho tla buuwa haholo ka masepala wa dibaka le setjhaba sa moo morafo o leng teng. Ho bohlokwa ho lemoha hore South Deep e sebedisa bajete ya yona ya SLP ho thusa RWCLM le setjhaba sa moo morafo o leng teng. Setjhaba sa moo morafo o leng teng se hlalotse e le sa batho ba dulang haufi le morafo, ka hona ba angwa ke tshebetso ya morafo. Kaha ke khamphani e nang le boikarabelo, South Deep e lakatsa ho kenya letsoho ka tsela e ntle ho phahamiseng maemo a bophelo le ho ntshetsa pele setjhaba sena le ho rarolla mathata leha e le afe, e bang ke a sebele kapa a inahanelwang.

4.2.1 Baahi

Profensing ya Gauteng, West Rand ke sona sebaka se se nang sepenya sa baahi ho feta tse ding. Palo ya baahi (ho latela Stats S.A.) e hakanyetswa ho batho ba ka tlase ho 900 000 mme e fokotsehile hanyenyane dipakeng tsa 2010 le 2016.

Masepala wa Dibaka wa Rand West City (o sa tswa thehwa o kopantseng Masepala wa Dibaka wa Westonaria le Masepala wa Dibaka wa Randfontein) o na le baahi ba 265 538, moo boitsebiso ba Stats S.A. ho tloha ka 2011 le 2016 bo bontshang hore baahi ba fokotsehile ka 2.6%. Malapa a masepaleng ona wa dibaka a manyenyane ha a bapiswa le a masepala wa Setereke le wa Profensi, ka palohare ya 2.8 ya batho lelapeng ka leng (2015 – Westonaria, Metse ya Merafo eo Baahi ba Yona ba Fokotsehlang).

4.2.1 Baahi

Profensing ya Gauteng, West Rand ke sona sebaka se se nang sepenya sa baahi ho feta tse ding. Palo ya baahi (ho latela Stats S.A.) e hakanyetswa ho batho ba ka tlase ho 900 000 mme e fokotsehile hanyenyane dipakeng tsa 2010 le 2016.

Masepala wa Dibaka wa Rand West City (o sa tswa thehwa o kopantseng Masepala wa Dibaka wa Westonaria le Masepala wa Dibaka wa Randfontein) o na le baahi ba 265 538, moo boitsebiso ba Stats S.A. ho tloha ka 2011 le 2016 bo bontshang hore baahi ba fokotsehile ka 2.6%. Malapa a masepaleng ona wa dibaka a manyenyane ha a bapiswa le a masepala wa Setereke le wa Profensi, ka palohare ya 2.8 ya batho lelapeng ka leng (2015 – Westonaria, Metse ya Merafo eo Baahi ba Yona ba Fokotsehang).

Palo ya ba fallelang sebakeng sena seo pele e neng e le Masepala wa Dibaka wa Westonaria e fokotsehile, e leng hona moo South Deep e sebeletsang teng. Dipakeng tsa 2001 le 2011, ho ne ho na le batho ba 20 735 ba falletseng teng, athe ka 2011 - 2016 palo yeo e theohetse ho ba 5 234. (ERM, Boithuto, July 2017). Ho tloha ka 2011, Palo ya Setjhaba ya Stats S.A. e bontshitse hore boholo ba batho ba fallelang masepaleng ona Afrika Borwa ke ba tswang Kapa Botjhabela le KZN.

Palo ya banna Masepaleng wa Dibaka (wa mehleng) wa Westonaria (55%) e phahame ho feta ya Ditereke (52%), Profensi ya Gauteng (51%) le Afrika Borwa (49%), mme ho dumelwa hore ke ka lebaka la merafo, ka ha e hohela banna ba bangata ho feta basadi mesebetsing e boima (tlhahisoleseding e fumanweng ka 2015 – Westonaria, Metse ya Merafo eo Baahi ba Yona ba Fokotsehang).

Palo ya batjha le yona e fapane le e tlwaelehleng naheng ena, ka ha boholo ba baahi Masepaleng wa Dibaka (wa mehleng) wa Westonaria ke batho ba hodileng. Palo ya batho ba seng ba le kahodimo ho dilemo tse 65 e eketsehile ka 31% dipakeng tsa 2011 le 2016 (ho latela tlhahisoleseding ya Stats S.A.). Ka 2011, sehlopha sa batjha ba dipakeng tsa dilemo tse 15 le 34 se ne se etsa 41% ya baahi ba moo, (palo ya batho ba 45 812). Palo ena e fokotsehile ka 12% ho ya ho 40 275 ka 2016. Dipalopalo di bontsha hore ho qepha hona ha baahi ho boetse ho bakilwe ke malapa a nang le bana a fallang, batjha ba tlohang sebakeng seo ho ya sheba menyetla ya mesebetsi dibakeng tse ding.

4.2.2 Puo

Ka 2016, dipuo tse tharo tse ka sehloohong tse neng di buuwa Masepaleng wa Dibaka wa Rand West City e ne e le Sexhosa (26%), Sesotho (21%) le Setswana (20%).

4.2.3 Porofaele ya Moruo

Dintho tse tharo tse nnileng tsa phahamisa moruo Masepaleng wa Setereke e bile morafo, difeme le kaho, jwaloka ha ho bontshitswe ka tlase mona:

- Morafo (Westonaria, Merafong City le Randfontein)
- Difeme (Mogale City le Randfontein)
- Kaho (Randfontein le Mogale City)

Morafo ha o tshwarelle nako e telele mme masepala wa Setereke le wa Sebaka o hlokometse hore o lokela ho fumana ka potlako mokgwa o mong wa ho tshehetsa moruo. Setereke ke karolo ya Maize Triangle mme nako le nako Mmuso wa Profensi ya Gauteng o matlafatsa sena ka ho tsetela sebakeng sena e le karolo ya ho thakgola Ditsi tsa Temo. Bakeng sa South Deep, Setsi sa Temo sa Westonaria ke sona se haufi seo e leng karolo ya diporojeke tsa morafo ho ntlafatsa maemo a bophelo.

Sebaka se botleng sa WRDM Profensing ya Gauteng se bula menyetla ya hore kgwebo ya temo e hole le ho susumetsa hore ho be le ntshetsopele ya moruo sebakeng sena. Dihwai tse West Rand di monyetleng o motle ka ha di haufi

4.2.3 Porofaele ya Moruo (e tswela pele)

le mmara o moholo o ka rekang dihlahiswa tsa bona tse senyehang Afrika Borwa (mohlala, Motse wa Tshwane le Motse wa Johannesburg), hape le taba ya hore sebaka sena se na le dibaka tse nonneng bakeng sa temo. Ho feta mona, sebaka sena se na le monyetla wa ho etsa dihlahiswa tse ding ka dihlahiswa tsa tsona dibakeng tse haufi le tsona, ka ha bohlo ba dintho tse hlokaahalang di a fumaneha (Masepala wa Setereke wa Rand West, IDP 2016/7 ho ya ho 2020/1_14 Tokomane ya Sephetho)

South Deep e hlokometse monyetla ona wa ntshetsopele mme e se e ntse e kentse letsoho ka basebetsi mmoho le yona ba mehleng ba Lenaneo la Temo la Gold Alliance (GAAP), moo Dikonteraka tse Etswang le Dihwai di ruisang setjhaba molemo. Ka GAAP, morao o entse letsete le leholo Letamong la Donaldson (le haufi le Setsi sa Temo sa Westonaria), hape o thusitse mekgatlo ya Temo ya kamoso hore e qale dikgwebo le ho fumana lekeno. Lenaneo lena le tla tswela pele ho sebetse le Lefapha la Temo la Gauteng le Ntshetsopele ya Dibaka Tsa Mahae (GDARD) hammoho le Masepala wa Sebaka wa Rand West City ho hlalisa dikgwebo tse nyenyane tse tshwarellang.

Maemo a sa lekaneng a phahame Masepaleng wa Setereke, mme a phahame haholo Mogale City, ka 0.64, ha Masepala wa Sebaka wa Rand West City e le ona o hlalamang ka 0.60. Le hoja Mogale City e ile ya tlaleha keketseho e ntle ho tloha ka 2010 ho fihlela ka 2013, Rand West City e ile ya etsa jwalo ka 2013 le 2014 feela. Ha ho a ba le kgolo ya moruo dibakeng tsa masepala wa setereke le wa sebaka dilemong tse ngata tse etseditsweng tlhahlobo. Bakeng sa Merafong City, moruo ha o a hola dilemong tsohle tsa tlhahlobo (2010 – 2014).

Theibole ya 44: Kakaretso ya Mafapha a Nkileng Karolo, 2016

	Setereke sa West Rand	Mogale City	Rand West City	Merafong City
1. Temo, meru le Ditlhapi	1.7%	2.4%	1.2%	1.3%
2. Morafo le kwari	28.6%	4.9%	47.6%	33.8%
Lefapha le ka Sehloohong	30.0%	7.3%	48.8%	35.0%
3. Difeme	13.6%	24.4%	11.9%	4.2%
4. Motlakase, kgase le metsi	4.4%	7.5%	3.4%	2.2%
5. Kaho	3.1%	4.1%	2.6%	2.6%
6. Mabenkele a maholo le a manyenyane	11.4%	12.4%	8.9%	12.9%
7. Dipalangwang le puisano	7.0%	8.1%	5.2%	7.6%
8. Ditshebeletso tsa ditjhelete le kgwebo	12.8%	13.9%	8.1%	16.4%
9. Ditshebeletso tsa Mmuso, setjhaba le tsa botho	17.4%	22.2%	11.1%	18.8%

Mohlodi: IHS Markit, 2017

Ho latela IDP ya moraorao ya RWCLM, “karolong e ka leboya ha ho ntshetsopele e kaalo e ka bang teng ka lebaka la dolomaete. Dibaka tsa bodulo tse moo, mohlala, Westonaria, Simunye, Bekkersdal le Benterspost di ke ke tsa atoloswa / di ka atoloswa hanyenyane feela”. Ho ka etsahala hore maano a kopanetsweng a ntshetsopele ya sebaka a etswe dibakeng tse haufi le Motse wa Johannesburg. (Masepala wa Sebaka wa Rand West City, 2016/17 – 2020/21 Setshwantsho sa IDP).

4.2.4 Maemo a Thuto

Maemo a thuto a tlase haholo Masepaleng ona wa Setereke, le hoja ho na le ntlatfiso e itseng dimasepaleng tsena tse tharo tsa sebaka. Diphesente tsa batho “ba sa kenang sekolo” West Rand ke 3.8% (2015), athe ka 2010 e ne e le 4.8%. Ho na le keketseho bathong ba qetileng materike, ho tloha ho 29.7% ho ya ho 31.2% (2015). Diphesente tsa ba tswang thetjhari hona jwale ke 11.2%, ho tloha ho 10.3%. Ntlatfiso ena maemong a thuto e bonahala dimasepaleng tsohle tse tharo. (Masepala wa dibaka wa Rand West, IDP 2016/7 ho ya ho 2020/1_14 Tokomane ya Sephetho). Keketseho ya ba qatang materike le thuto e phahameng RWCLM e kgothatsa Morafo wa South Deep haholo, ka ha e tlatsetsa haholo thutong.

Westonaria e na le Dikolo tsa Mathomo tse 13, tse 4 tse Phahameng le tse 2 tse Mahareng. E le hore South Deep e tlise phetoho boemong ba thuto masepaleng ona, e tla sheba haholoholo dikolo tsena tse hlwailweng. Boemo ba thuto bo ntlafetse masepaleng le khamphaning, hammoho le Mekgatlong ya yona (Mokgatlo wa Thuto wa South Deep le Mokgatlo wa Setjhaba wa South Deep), e kentseng letsoho butlebutle hore diphesente tsena di eketsehe, ka lebaka la dibasari tseo ho fanweng ka tsona mekgatlong ena e boletsweng. Dikolong tse ngata meaho ha e boemong bo botle, mme ke dikolo tse 6 feela ho tse 12 tse nang le laeborari.

Palo ya ba pasang materike e eketsehile butlebutle ho tloha ho 78% ka 2012 ho ya ho 87% ka 2016. Palohare ya moithuti ho Titjhere e eketsehile ho tshwana le dibakeng tse ding tsa Gauteng.

Ka 2016, bana ba sekolo ba etsang 55% Masepaleng (wa mehleng) wa Sebaka wa Westonaria ba ne ba tsamaya ka maoto ha ba ya sekolong. Palong ena, ba ka etsang 67% ba ne ba tsamaya metsotso e 15 – 30 hore ba fihle moo ba yang. (www.statssa.gov.za). Le hoja dipalangwang tsa setjhaba tse kang ditekesi di le ngata makeisheneng, bana ha ba na tjhelete ya ho di lefella.

Ke ntho ya bohlokwa ho hlokomela hore ha ho na dibaka tsa dipapadi dikolong tsa batho ba sa fumaneng moputso o mongata Masepaleng wa Dibaka, ho kopanyelletsa Bekkersdal le Simunye, e leng se fapaneng haholo le dikolo tse dibakeng tse batlang di ruile, tse kang toropong ya Westonaria. Bokebekwa bo jeleng setsi bo ka bakwa ke ho hloka hahala ha dibaka tsa dipapadi, ba ba ba bakwa hape le ke taba ya batjha ba sa sebetseng le ba jewang ke bodutu.

4.2.5 Mosebetsi

Tlhokahalo ya mesebetsi e ntse e phahame seterekeng, moo RWCLM e leng yona e nang le palo e hodimo ka ho fetisisa ya batho ba sa sebetseng, e leng 39%. Dikgwebo di akarelletsa morafo, difeme le kaho sebakeng sa Mas epala wa Setereke, mme bakeng sa RWCLM ke morafo. Palo ya batjha ba sa sebetseng e eketsehile, mme Bekkersdal le Simunye e na le palo e tshosang ya batjha ba sa sebetseng.

4.2.6 Mabatowa le Setjhaba sa Moo Morafo wa South Deep o Leng Teng

Ho se sebetse ha batjha ke phephetso e kgolo setjhabeng se haufi le morafo wa South Deep, ho akarelletsa le Masepala wa Dibaka (wa mehleng) wa Westonaria, jwaloka ha ho boletswa tlhahisoleseding ya Gold Fields ya boithuto bo ileng ba etswa ke ERM ka Phupu 2017. Setjhaba sa Bekkersdal le sa Simunye (Mabatowa a 27, 28, 29, 31, 32, 33, 34 le 35) se na le palo e hodimo ka ho fetisisa ya batho ba sa sebetseng, e ka etsang 50%.

Theibole ya 45: Batjha ba sa Sebetseng

Mabatowa	Batjha ba Hirilweng	Batjha ba sa Sebetseng	Batjha ba Sebetsang	Batjha ba sa Sebetseng Phesente (%)
Mabatowa 30, 17	3 742	1 504	5 246	29%
Mabatowa 23, 25	3 821	1 113	4 934	23%
Mabatowa 24, 26	2 216	736	2 952	25%
Mabatowa 27, 28, 29, 31, 32, 33, 34 le 35	8 360	8 391	16 751	50%
Masepala wa Sebaka wa Mehleng wa Westonaria	18 138	11 745	29 883	39%

4.2.7 Bofutsana

Ho bohlokwa ho totobatsa bothata ba bofutsana le tlhokeho ya dijo masepaleng ona, e seng ho bo kopanyelletsa dipalopalong tsa mosebetsi, kaha ke bothata bo boholo.

Ka 2016, hoo e ka bang malapa a etsang 15% a Masepaleng wa Lehae wa mehleng wa Westonaria a ne a phela bofutsaneng. Karolelano ya ba futsanehileng (mohlala, e hlaloswang e le karolo ya baahi ba teng, kapa ba phelang bofutsaneng sebakeng se itseng), e phahame haholo ho feta ya Gauteng le ya Afrika Borwa.

Theibole ya 46: Malapa a Futsanehileng

	2011	2016
Masepala wa Sebaka wa Westonaria	15.4%	14.9%
Gauteng	4.8%	4.6%
Afrika Borwa	8.0%	8.0%

Sekala sa Bofutsana se Shebang Mahlakore Ohle Afrika Borwa (SAMPI), e leng sona se kalang bofuma, se bontsha hore ka 2016 phesente ya bofutsana ya RWCLM e ne e le 0.07%, ha Gauteng e ne e le 0.02%, mme Afrika Borwa e ne e le 0.03%.

Ha ho hlahlojwa ba nang le dijo kgahlanong le ba se nang tsona, ho bohlokwa ho hlokomela hore ka 2016, baahi ba etsang 10% ba ile ba bolela hore “ho na le nako eo ba neng ba se na seo ba se jang nakong eo ba lokelang ho ja”, athe ba etsang 15% ba ile “ba fellwa ke tjhelete ya ho reka dijo dikgweding tse fetileng tse 12”.(www.statssa.gov.za, 2016 tlhahisoleseding ya patlisiso).

4.2.8 Bokebekwa

Sekgahla sa bokebekwa Masepaleng wa Lehae wa mehleng wa Westonaria se hodimo haholo, e leng ntho e bontshang hore ke ntho e lokelang ho nahanelwa pele tabeng ya ntshetsopele ya maemo a bophelo. Tlhahisoleseding ya morao e bontsha keketseho e kgolo palong ya diketso tse tebileng tsa bokebekwa, nakong ya dilemo tse hlano le nakong ya selemo, mme masepala wa sebaka wa Westonaria o na le diketso tse ngata tse tebileng tsa bokebekwa ho feta Profensi ya Gauteng. (Boithuto ba ERM, July 2017).

4.2.8 Bokebekwa (e tswela pele)

Theibole ya 47: Sekgahla sa Bokebekwa Westonaria

	Gauteng	Masepala wa Sebaka wa Westonaria	Gauteng	Masepala wa Sebaka wa Westonaria
	Phetoho Sekgahleng sa Bokebekwa Dilemong tse 5: 2012 - 2016		Phetoho Sekgahleng sa Bokebekwa Dilemong tse 1: 2015 - 2016	
Bokebekwa ba Matshoho				
Polao	28%	39%	5%	7%
Teko ya Polao	33%	54%	9%	43%
Tlhekefetso (ka sepheo sa ho lematsa)	0%	29%	2%	18%
Boshodu ba dikgoka bo bobele	42%	17%	5%	6%
Bokebekwa bo Amanang leThepa				
Boshodu ba Diphoofolo	35%	225%	2%	24%
Diketso Tse Ding Tse Tebileng Tsa Bokebekwa				
Bokebekwa ba Kgwebo	-21%	26%	-1%	7%
Bokebekwa bo Tshwereng ke Mapolesa				
Bokebekwa bo Amanang le Dithethefatsi	114%	387%	-21%	-35%
Ho kganna Tlase Tshusumetso	56%	76%	25%	10%
Mefuta ya Boshodu ba Dikgoka				
Ho Tsekisa Batho Koloji	48%	30%	7%	-6%
Ho Tsekisa Batho Teraka	57%	400%	-14%	-20%
Boshodu ba dikgoka malapeng	25%	91%	-3%	38%
Boshodu ba dikgoka moo e seng lapeng	35%	11%	9%	11%

Dipalopalo tse ka hodimo di bapisa bokebekwa ba dilemo tse hlano le bokebekwa ba selemo se le seng profensing le boemong ba masepala. Ho bohlokwa ho hlokomela hore keketseho ya 387% ya bokebekwa bo amanang le dithethefatsi e bolela hore mefuta ya bokebekwa bona e eketsehile ho tloha ho 62 ka 2012 ho ya ho 302 ka 2016. Boemong ba profensi, dipalo di eketsehile ho tloha ho 25 000 ho ya ho tse fetang 55 000 ka nako e tshwanang, e leng keketseho ya 114%.

Tlhalisoleseding ena e dumellana le eo setjhaba se e bolellang baemedi ba morafu diforamong tsa setjhaba tsa ditherisano. Polokeho ya setjhaba e lokela ho ba ntho ya pele bakeng sa baahi bohle ba leng masepaleng ona wa sebaka.

4.2.9 Bophelo bo Botle

Ha ho na dipetlele tsa mmuso Masepaleng wa Lehae wa Westonaria empa ho na le ditsi tsa bophelo tse robedi (8). Tsona di akaretsa ditlaleniki tsa Venterspost, Westonaria, Bekkersdal Bophirimela, Bekkersdal Botjhabela, Simunye, Thusanang, Zuurbekom le Glenharvie. Ditlaleniki tse tsamayang di sebediswa dibakeng tse ding moo ho se nang tlaleniki, jwaloka Hillshaven.

4.2.10 HIV/Aids

IDP ya di-RWCLM e qotsitse tlhahisoleseding ya “Global Insight”, e bontshang hore ho na le ho fokotseha ho seng ho kae bathong ba nang le HIV/Aids pakeng tsa 2003 le 2013. Mogale City e ne e na le 8.8% ya baahi ba phelang le lefu lena ka 2003, yaba le fokotsehela ho 8.5% ka 2013. Randfontein e ne e na le palo e tlase ka ho fetisisa ya batho ba phelang le HIV ka 2013, e le 7.6% (ho tloha ho 7.9% ka 2003). Westonaria e ne e le ya bobedi e nang le diphesente tse hodimo seterekeng ka 2013, e le 10.3%, mme dipalo tsena di theohetse ho 10.09% ka 2013. Merafong e ne e ithomme pele ka 12% ya batho ba phelang le HIV Masepaleng wa Lehae wa West Rand ka 2003 le 2013.

4.2.11 Bodulo le Meaho le Ditsela

Tlhahisoleseding ya 2011 e bontsha hore ba dulang matlong a ahilweng RWCLM ba fumana moputso o fetang wa ba dulang dibakeng tsa baipehi ka makgetlo a 2.5. Tlhahisoleseding eo e boetse e bontsha hore palo ya ba dulang matlong le ba dulang dibakeng tsa baipehi e eketsehile pakeng tsa 2011 le 2016 EMPA ka karolelano diphesente tsa ba dulang dibakeng tsa baipehi di fokotsehile (ho tloha ho 40% ho ya ho 38%) nakong e tshwanang.

4.2.12 Motlakase

Phumantsho ya motlakase e hodimo mme e feta 80% Mogale City, Merafong City le Randfontein, empa e tlase Westonaria, ka ha ke 60.6%. Ditefello tsa motlakase tsa Eskom di ile tsa phahama haholo Westonaria pakeng tsa 2011/12 le 2012/13.

Tlhahisoleseding ya Stats S.A. ho tloha ka 2016 e bontsha hore 32% ya baahi ba RWCLM e ne e “se na motlakase” mme palo ya ba neng ba na le ona e fokotsehile ho tloha ho (71%) ka 2011 ho ya ho (67%) ka 2016.

4.2.13 Tsamaiso ya Dikgwerekgwere

Ho fapana le phumantsho ya metsi, matlo ohle a sebakeng sena a bone keketseho phumantshong ya tsamaiso e loketseng ya dikgwerekgwere. Ka 2003, matlo a Randfonteina a ne a na le palo e hodimo ya phumantsho ya tsamaiso ya dikgwerekgwere, e le diphesente tse 86.6, yaba e latelwa ke Mogale City ka tse 86.4. Leha ho le jwalo, keketseho e bile e seng kaalo Randfontein, ka ha ka 2012 e bile diphesente tse 87.5. Phumantsho ya tsamaiso ya dikgwerekgwere Mogale City e eketsehile ka diphesente tse 91.6 nakong e tshwanang, e leng se entseng hore e be yona e ka hodimodimo ka 2012. E boetse e tlase ka ho fetisisa Masepaleng wa Lehae wa Westonaria ka ha ke 77.1%.

Ho na le ho se tshwane pakeng tsa seo di-IDP tsa Setereke di fanang ka sona le tlhahisoleseding e tswang Metseng ya Merafo eo Baahi ba Yona ba Fokotsehang”, phuputso ya 2015, empa ho ntse ho bontsha hore ho ntlafetse haholo tabeng ya tsamaiso ya Dikgwerekgwere masepaleng wa Sebaka wa Westonaria. “2015 – Metse ya Merafo eo Baahi ba Yona ba Fokotsehang Westonaria”, e bontshitse hore “palo ya malapa a nang le matlwana a metsi e eketsehile ho tloha ho 49% ho ya ho 62.6% ho tloha ka 1995-2013. Palo ya malapa a nang le tsamaiso ya dikgwerekgwere a boemo bo tlase ho feta ba RDP e fokotsehile ho tloha ho 10% ho ya ho 4.7% pakeng tsa 1995 le 2013.

Theibole ya 48: Ho Tloswa ha Ditshila Toropong ya Masepala wa West Rand:

	2011	2106
Ho tloswa ha ditshila	76%	88%
Thotobolo ya Bohle	6%	2%
Thotobolo ya Malapa	15%	8%
Ditshila Tse sa Tlosweng	2%	2%

www.statssa.gov.za; 2016

4.2.13 Tsamaiso ya Dikgwerekgwere (e tswela pele)

Theibole ya 49: Tsamaiso ya Dikgwerekgwere le Phumantsho ya Metsi Masepaleng wa Lehae wa Rand West City

	2011	2106
Ntlwana ya Metsi	69%	67%
Ntlwana ya Khemikhale	1%	1%
Ntlwana ya Mokoti	26%	21%
Ntlwana ya Bakete	1%	9%
Ho hloka matlwana	2%	2%
Phumantsho ya dipompo tsa metsi (ka tlung/jareteng)	71%	68%
Phumantsho ya dipompo tsa metsi (motseng)	28%	31%
Ho hloka dipompo tsa metsi	1%	1%

4.2.14 Mesebetsi e tlatsetsang moruong

- Morafo, Difeme le Kaho ke yona mehlodi e ka sehloohong Masepaleng wa Setereke mme Morafo ke ona o ka sehloohong bakeng sa Masepala wa Sebaka wa Rand West moo South Deep e sebeletsang teng. Temo le ho etsa dihlahiswa tse ding ka dihlahiswa tsa temo ho hlwailwe e le dintho tse ka thusang mme masepala wa setereke le wa sebaka o sebeletsa ho hodisa kgwebo ena.
- Sibanye Resources e sebeletsa masepaleng wa setereke le wa sebaka mme yona le Gold Fields' South Deep di setjhabeng se le seng. Khamphani tsena tse peli di kgethile sebaka sena ho etsetsa setjhaba lekeno ka ho etsa tumellano ya tshebetso e neng e tsejwa e le Gold Alliance. Ka Gold Alliance, dikhamphani tsena di entse "Lenaneo la Temo la Gold Alliance," le reretsweng ho hlahisa dihwai tsa batho ba batsho le mesebetsi. Taba ena ya temo e dumellana le se boletsweng ke Profensi ya Gauteng le masepala wa Setereke hore temo ke yona e ka hodisang moruo sebakeng sena, hammoho le "tokomane ya 14 ya Sephetho" ya RWCLM, e nang le dintho tseo masepala a lokelang ho etsa tsona pele. Gold Alliance e nketswe sebaka ke tumellano e ntjha pakeng tsa Sibanye Stillwater le Morafo wa Kgauta wa South Deep.

4.2.15 Ditlamorao tsa tshebetso ya morafo

- Ho falla ha batho**
South Deep ha e a fallisa batho mme ha e na morero wa ho ba fallisa ka ha dipolane tsa kgolo ya morafo ha di hloke hore setjhaba/batho ba falliswe.
- Ho kena ha batho ka bongata –Dibaka tsa baipehi**
Ho eketseha ha baahi ba "Thusanang" ho hlwailwe e le kotsi tshebetso ya morafo esita le ho masepala ka ha ha se lekeishene le hlomamisitsweng ka molao. Sebaka se bitswang Thusanang se nnile sa hola ho tloha ha se ne se ba teng ka 1998 moo malapa a neng a le 121 ho ya ho malapa a 1182 ka 2016. Ntho e thatafatsang ditaba le ho feta bakeng sa tharollo ya bothata bona ke hore ho na le batho ba babedi bao e leng beng ba sebaka sena, mme wa boraro ke "Mokgatlo wa Setjhaba wa Thusanang".

IDP e ntjha ya RWCLM ha e nke e le ntho e ka sehloohong ho hlabolla Thusanang, le hoja e dumela hore sebaka sena sa baipehi ke 'bothata bo hlokanang tharollo'.

4.3 Setjhaba sa Moo South Deep e Leng Teng

Morafo o nnile wa hlwaya dibaka tse latelang tse robong e le tsa setjhaba sa moo morafo o leng teng, e leng tse haufi le moo morafo o sebeletsang:

- Thusanang; Westonaria, Hillshaven, Bekkersdal, Simunye, Jachtfontein; Kalbasfontein, Zuurbekom le Poortjie.

Setjhaba se ameha hantle (ka mosebetsi) mme se ameha hampe (ka lerole, lerata, sephethephethe, j.j) mme morafo o na le boikarabelo ba ho lokisa moo setjhaba se amehang hampe ka lebaka la tshebetso ya ona letsatsi le letsatsi. Hona jwale tlhaloso ya setjhaba sa moo morafo o leng teng e pharalletse ho akaretsa Masepala wa Sebaka wa Rand West City kamora hore ho kopanngwe Randfontein le West Rand hore e be masepala o le mong wa sebaka ka Phato 2016.

4.4 Kopanelo le Tshebedisano

South Deep e boetse e fetela ka nqane ho SLP ya yona tabeng ya ho tsetela setjhabeng. Morafo o tsamaisa ka ho toba Ntshetsopele ya Maemo a Setjhaba le a Moruo mme o sebedisana le mekgatlo ya setjhaba sa moo morafo o leng hona teng – Mokgatlo wa Thuto wa South Deep le Mokgatlo wa Setjhaba wa South Deep. Letsete la setjhaba la Gold Fields le sebetsana haholo le ntshetsopele ya Maemo a Setjhaba le a Moruo mme e kopanela diporojeke le setjhaba. Diporojeke tsena di thusa haholo tharollong ya Maemo a Setjhaba le a Moruo setjhabeng sa moo morafo o leng teng ka ha di sheba moo tlhoko e leng teng haholo, ho akarelletsa mesebetsi, bokgoni le ntshetsopele ya dikgwebo. Diporojeke tsa lekeno la kopanelo – di netefatsa hore lekeno le fumanwang le arolwa ke kgwebo le setjhaba. South Deep sena se akaretsa ho fa setjhaba sa moo morafo o leng teng diporojeke tsa ditheko le ditshebetso le ho etsa mananeo a thuto le thupello ya bokgoni.

Mekgatlo e mmedi ya setjhaba e ikemetse tshebedisanong ya yona le South Deep e le ho hlabolla Maemo a Setjhaba le a Moruo setjhabeng sa moo morafo o leng teng le dibakeng tseo basebetsi ba fumanwang ho tsona. Diporojeke di mabapi le thuto le thupello, bophelo bo botle le boiketlo hammoho le ho se tshwane ha moruo.

E le karolo ya ho phethahatsa sepheo sa LED le boitlamo ba Mokgatlo wa Gold Fields le Charter ya Setjhaba ba ho ba le dikamano tse ntle le ho tshepana, South Deep e dula e buisana le ba nang le seabo tumellanong le tataisong eu ho fanweng ka yona ditherisanong hore e:

- a. Tlatsetse hantle ntshetsopeleng ya Maemo a Setjhaba le a Moruo setjhabeng sa moo morafo o leng teng le dibakeng tseo basebetsi ba fumanwang ho tsona;
- b. Sebedisane le bomasepala ba sebaka le ba setereke le ho kenya letsoho Leanong le Kopanetsweng la Ntshetsopele;
- c. Kene dipakeng, e iteanye le ho rerisana le setjhaba, mafapha a amehang a setjhaba le mekgatlo e ikarabellang mananeong a ntshetsopele; le

4.5 Sepheo sa Diporojeke Tsa Ntshetsopele ya Moruo wa Dibaka (LED)

Diporojeke tsa LED di reretswe hore di fedise bofutsana le ho tlabolla setjhaba dibakeng tseo South Deep e sebeletsang ho tsona le dibakeng tseo boholo ba basebetsi ba fumanwang teng. Diporojeke tsena di kgethwa ka ho buisana le baetapele ba sebaka, setjhaba le ba ka sehloohong ho ba nang le seabo tabeng ya Maano a Kopanetsweng a Ntshetsopele.

Kgetho ya diporojeke tsena e itshetlehile tlhahisoleseding e sa tshwaneng e fumanwang ho phaella Leanong le Kopanetsweng la Ntshetsopele ya masepala wa sebaka. Mehlopi ena ya tlhahisoleseding e akaretsa diboka tse hlophisitsweng tse tshwarwang kgwedi le kgwedi dibakeng tse sa tshwaneng tse haufi le morao, metjha ya ho ntsha ditlalebo le dillo hammoho le mathata a ngotsweng a ileng a bolelwa nakong eo ho neng ho buuwa le batho ka bonngwe le ditherisanong tsa setjhaba tse entsweng ke sehlopha sa batsamaisi ba morao.

Tsela eo re etsang dintho ka yona e tsamaisana le melawana ya phano ya ditshebetso le tataiso ya yona moo diporojeke di lokelang ho:

- Kgotsofatsa ditlhoko tsa sebele,
- Tshwarella,
- Dumellana le meralo ya mmuso ya kgolo le ntshetsopele (masepaleng wa sebaka, wa setereke le wa profensi),
- Sebedisana le ba bang ka hohle kamoo ho ka kgonehang,
- Tlisa phetoho e kgolo,
- Fumana maikutlo a ba nang le seabo tabeng ya kgetho le hore na dintho tse lokelang ho sebetswa pele e be dife.

4.6 Tshehetso ya Ditjhelete Bakeng sa Diporojeke Tsa LED

South Deep e tshehetsa diporojeke tsa yona tsa LED ka ditjhelete tumellanong le Leano la Tshebetso ya Kgwebo.

4.7 Diporojeke Tsa LED: 2018 ho ya ho 2022

Molao wa 46 (c) iv o hloka hore morao o be le diporojeke tsa Meaho le Ditsela le diporojeke tsa ho fedisa bofutsana tseo morao o tla di etsa tumellanong le Leanong le Kopanetsweng la Ntshetsopele (IDP) dibakeng tseo o sebeletsang ho tsona le tse ding tse amehang hammoho le dibakeng tseo basebetsi ba fumanwang ho tsona. Diporojeke tse lokelang ho etswa di arolwa ka tsela e latelang:

- Diporojeke tsa meaho le ditsela;
- Diporojeke tse kenyang lekeno.

4.7.1 Diporojeke Tsa South Deep Tsa LED Setjhabeng sa Moo Morao o Leng Teng

South Deep e kenya letsoho maanong a ntshetsopele ya Maemo a Setjhaba le a Moruo Masepaleng wa Lehae wa Rand West City le wa Setereke wa West Rand e le ho tshehetsa diporojeke tse iphaphathang le di-IDP, haholoholo diporojeke tse amanang le bodulo, batho le ntshetsopele ya meaho le ditsela, hammoho le diporojeke tse hlwailweng e le tse ka sehloohong, tse kang:

- Ho fumana setsha le bodulo
- Ho fokotsa bofutsana
- Kgodiso ya moruo
- Thuto
- Tlhahiso ya mesebetsi
- Ntlatfatsa ya Metse ya Ditoropo
- Ho Kgetha Ditheko le Ditshebetso
- Ho aha dikgwebo tse nyenyane

4.7.2 South Deep LED Projects in Labour Sending Areas

South Deep e boetse e na le diporojeke tsa ntshetsopele ya moruo dibakeng tseo basebetsi ba fumanwang ho tsona. South Deep e na le basebetsi ba tswang dibakeng tse sa tshwaneng Afrika Borwa. Kapa Botjhabela e nkwa e le Sebaka se ka sehloohong seo Basebetsi ba Fumanwang ho Sona (LSA) ka ha palo e ngata ya basebetsi ba Morafo e tswa teng.

Diporojeke di etswa haholo metseng moo meaho le ditsela le mehlodi e meng di ka tswelang setjhaba molemo haholo le ho fihlella sepheo sa Morafo sa ho tsetela setjhabeng seo o leng ho sona le moo o fumanang basebetsi teng. Le ha ho le jwalo, tshebetso ya SLP ena e ntse e nahanela di-LSA tse ding bakeng sa diporojeke tsa ntshetsopele ya moruo wa sebaka ka lebaka la dipatlisiso tse entsweng dibakeng tseo basebetsi ba rona ba tswang ho tsona.

Kapa Botjhabela ke sona sebaka se ka sehloohong seo re fumanang basebetsi ho sona. Diporojeke tsa LED dibakeng tseo basebetsi ba fumanwang ho tsona di reretswe hore di rarolle bothata ba:

- Bofutsana le tlhokeho ya mesebetsi
- Ntshetsopele ya Mehaho le Ditsela
- Temo ya lapeng le ya kgwebo

4.8 DIPOROJEKE TSE SISINTSWENG

South Deep e bile le ditherisano le ho etsa dipatlisiso hore ho be le dipuisano tse keneletseng ntshetsopeleng ya porojeke e sisintsweng. Kgetho ya ho qetela e thehilwe dipuisanong tse entsweng le ba amehang ba nang le seabo, ha ba ha lebiswa tlhokomelo diporojekeng tse tla ruisa setjhaba sa rona molemo haholo.

Diporojeke tse sisintsweng di boetse di thehilwe ho seo re ithutileng sona Tlhahlobong e entsweng ke ERM ya Kamoo Setjhaba se Amehang le Kamoo Setjhaba se Ruang Molemo Letseteng (SROI). Se fumanweng tlhahlobong ena se bontsha bohlokwa ba diporojeke tsa meaho le ditsela, ha di etswa ka kopanelo le ha dintlha tsohle tse amehang tsa porojeke di sekasekwa le ho phethahatswa, mohlala, ho ahwa ha setsi sa dikhomphutha ho lokela ho kopanelwa le ba tla fana ka thepa ya khomphutha le sofoteware ya yona, ba tla fana ka tshireletso le inshoreense, ba motlakase le ba thupello ya basebetsi ba setsing hammoho le baithuti. Ho sisintswe diporojeke tse ka pelepele ho SROI.

Diporojeke tsena di boletswe maqepheng a latelang:

Thelole ya 50: Diporojeke Tse Sisintsweng tsa Ntshetsopele ya Setjhaba Dijhabeng Tseo Morafo o leng ho Tsona:

#	Akaretsang	Tobileng	Mofuta o hlokalhang	Masepala	Lekeishene	Bao ho ka Ikopanngwang le bona
1.	Bophelo bo Botle	Phano ya setsha le tlatsetso kahong Tlelenik	Mehaho le Ditsela	Lekeishene la Hillshaven (Masepala wa Lehae wa Rand West City)	Lekeishene la Hillshaven	Lefapha la Bophelo la West Rand, Masepala wa Lehae wa Rand West City
2.	Dipapadi Ntshetsopele	Ho Ntjhafatsa Sebaka sa Dipapadi	Mehaho le Ditsela	Rand West City (Rand West City LM) Hillshaven	Lekeishene la Hillshaven	Masepala wa Lehae wa Rand West City
3.	Thuto	West Rand Academy eo e neng e tsejwa e le Koleje ya TVET ya Westonaria	Mehaho le Ditsela	Toropo ya Westonaria (Masepala wa Lehae wa Rand West City)	Toropo ya Westonaria	Sibanye Resources, WCT, Mokgatlo wa Thuto wa Toropo ya Westonaria wa South Deep, Lefapha la Thuto e Phahameng, Masepala wa Lehae wa Rand West City
4.	Thuto	Laaborari e Phethang Merero e Mmedi: Zuurbekom	Ditshebeletso Tsa Setjhaba	Lekeishene la Zuurbekom (Masepala wa Lehae wa Rand West City)	Lekeishene la Zuurbekom	Masepala wa Lehae wa Rand West City
5.	Thuto	Ho Ntlatfatsa le ho Fana ka Thepa ya Laboratori ya Saense Sekolong se Phahameng sa TM Letlhake	Mehaho le Ditsela	Lekeishene la Simunye (Masepala wa Lehae wa Rand West City)	Lekeishene la Simunye	Mokgatlo wa Thuto wa South Deep, Lefapha la Thuto e Phahameng, Masepala wa Lehae wa Rand West City
6.	Ntshetsopele ya Dikgwebo	Tshehetso ya ditjhelete ya SME le tshehetso ya dikgwebo	Ntshetsopele ya Dikgwebo	Rand West City le setjhaba sohle sa moo morafo o leng teng (Rand West City LM)	Toropo ya Westonaria	Sibanye Resources, Mokgatlo wa Setjhaba wa South Deep, Masepala wa Lehae wa Rand West City
7.	Temo	Tshehetso ya Temo (Jachtfontein le Kalbasfontein)	Tse kenyang lekeno	Rand West City	Jachtfontein le Kalbasfontein	Morafo wa South Deep
Bajete ya diporojeke tsa setjhaba sa moo morafo o leng teng						R17 Milione

Theibole ya 51: Diporojeke Tse Sisintsweng tsa Ntshetsopele ya Setjhaba Dibakeng Tseo Basebetsi ba Fumanwang ho Tsona

Porojeke ya Ntshetsopele ya Setjhaba Dibakeng Tseo Basebetsi ba Fumanwang ho Tsona					
1.	Mehaho le Ditsela	Kaho ya Setsi sa Dipalangwang	Mehaho le Ditsela (Masepala wa Lehae wa Ingquza Hill)	Flagstaff	Masepala wa Lehae wa Ingquza Hill
2.	Temo	Porojeke ya Temo	Tse kenyang lekeno	Kapa Botjhabela	Umzimvubu
Bajete ya diporojeke tsa setjhaba ya Dibakeng Tseo Basebetsi ba Fumanwang ho Tsona					R8 Milione
*Tsena ke diporojeke tse ka nngang tsa etswa ho itshelelele ka ditherisano le ba nang le seabo, kgoneho le kgetho ya ho qetela. Ho tla etswa ya porojeke bakeng sa diporojeke tse kgethilweng					

Theibole ya 52: Kakaretso ya Ditjoe Tsa Diporojeke Tsa LED Bakeng sa DiporojekeTsa Setjhaba sa Moo Morafo o Leng Teng (2018 – 2022)

Lebitso la Porojeke			C2018	C2019	C2020	C2021	C2022	Bajete Kaofela=
Ntshetsopele ya Mehaho le Ditsela								
1.	Phano ya Setsha le tlatsetso kahong ya tlieleniki (Hillshaven)	R500 000	R500 000	R500 000	R250 000	R250 000	R250 000	R2 000 000
2.	Ho Ntjhafatsa Sebaka sa Dipapadi (Hillshaven)	R800 000	R900 000	R200 000	R100 000	-	-	R2 000 000
3.	Ho kopanela Kaho ya West Rand Academy – Mokgahlelo wa 1 (Westonaria)	R500 000	R2 000 000	R2 500 000	-	-	-	R5 000 000
4.	Kaho ya Laeborari e Phethang Merero e Mmedi (Zuurbekom)	R500 000	R1 000 000	R500 000	-	-	-	R2 000 000
5.	Ho Ntlatfatsa le ho Fana ka Thepa ya Laboratori ya Saense Sekolong se Phahameng sa TM Lethake (Simunye)	R1 000 000	R1 000 000	R500 000	-	-	-	R2 500 000
Ntshetsopele ya Kgwebo								
6.	Tshehetso ya ditjhelete ya SMME le setsi sa tshehetso ya Kgwebo (Westonaria)	R400 000	R400 000	R400 000	R200 000	R100 000		R1 500 000
Tse Kenyang Lekenno								
7.	Lenaneo la Tshehetso ya Temo (Jachtfontein le Kalbasfontein)	R200 000	R800 000	R400 000	R300 000	R300 000		R2 000 000
PALOKGOLO								R17 000 000

4.8.1 Tlhopiso ya ho Fana ka Setsha le Kaho ya Tleleniki ya Setjhaba (Hillshaven) Tlhaloso ya Porojeke

South Deep e itlame hore e tla aha tleleniki e tla fana ka ditshebeletso tse tlwaelehileng tsa bophelo Lekeisheneng la Hillshaven Masepaleng wa Lehae wa Rand West City. Tleleniki ena e tla ba ya mofuta wa B (mohaho o kopanyets wang setsheng wa dikamore tse 5 tsa ho bona ba bophelo bo botle) ho latela tataiso ya Lefapha la Bophelo. Ho fihlela hona jwale, South Deep e atlehile ho qeta kaho ya tleleniki ya setjhaba e Sebakeng sa Baipehi sa Thusanang le tleleniki ya Pilani, e le karolo ya mesebetsi eo e lokelang ho e phetha ya SLP ya 2017. Bobedi ba diporojeke tsena di Tswetse Setjhaba Molemo ka Letsete la tsona, ho latela tsela eo di ammeng setjhaba ka yona.

Mabaka a Utlwahlaleng a Porojeke

Ke boikarabelo ba mmuso wa sebaka ho fana ka ditshebeletso setjhabeng. Le ha ho le jwalo, ha se masepala kaofela e kgonang ho fana ka ditshebeletso ka ho lekana baahi ba sebakeng sa ona. Setjhaba sa Hillshaven hona jwale se sebedisa tleleniki e tsamayang hang ka beke. Ho na le tlhoko ya ditsebeletso tsa kamehla tsa motheo tsa bophelo bo botle setjhabeng sena. E le ho arabela kopo ya setjhaba le ya Lefapha la Bophelo ya hore re tshehetse masepala wa sebaka ka leano le Kopanetsweng la Ntshetsopele (IDP), South Deep e hlwaile tleleniki ya setjhaba e le karolo ya SLP ya diporojeke tsa ntshetsopele ya moruo wa sebaka.

Tlhahlobo eo South Deep e iketseditseng yona tleleniking ya Thusanang le ya Pilani e bontshitse hore tleleniki e ahlweng e tswela bakudi ba bangata molemo mme e ka thusa ba bangata letsatsi ka leng, e ntlafatsa tlhokomelo ya bakudi le ho fokotsa nako eo ba e qetang ba letetse ditshebeletso. Morafo o ithutile hore ho molemo ho kopanela porojeke mme le porojekeng ena o tla nne o e kopanele.

Sepheo sa Porojeke

Sepheo sa porojeke ke ho thusa Masepala wa Lehae wa Rand West City ho fana ka ditshebeletso ka ho aha le ho tsamaisa ditshebeletso tsa motheo tsa bophelo bo botle Lekeisheneng la Hillshaven moo Masepala o sa kgoneng ho fana ka ditshebeletso tse jwalo kamehla. Porojeke e tla eketsa phumantsho ya ditshebeletso tsa bophelo setjhabeng sa Hillshaven le dibaka tse haufi.

Sebaka sa Porojeke

Porojeke e tla ba Hillshaven, Masepaleng wa Lehae wa Rand West City.

Bajalefa ba Porojeke

Porojeke e tla tswela setjhaba sa Hillshaven molemo, dibaka tse haufi le dipolasi tse haufi.

Ditjheo Tsa Porojeke

Ditjheo tsa porojeke ena tsa dilemo tse hlano (2018 – 2022) ke R2 milione.

Leano la ho Kenya Tshebetsong le la Moshwelella

Morafo o tla netefatsa hore o kopanela porojeke ena le Masepala wa Lehae wa Rand West City le Lefapha la Bophelo la Gauteng, bao e leng bona ba ikarabellang bakeng sa ditshebeletso tsa bophelo bo botle sebakeng sena. Mokgwa ona o tla netefatsa hore phano ena ya ditshebeletso e ba ya moshwelella baahing ba sebaka sena. Ho kena tshebetsong ha porojeke ena ho akaretsa tse latelang:

- Ho ngola le ho saena memorandamo ya kutlwisiso hara ba kopanelang porojeke
- Ho rala le ho tjhaela monwana meralo ya tleleniki (setsha le moaho)
- Phano ya thepa ya kaho ka bongata
- Kaho ya tleleniki
- Ho kenya thepa laboratoring
- Ho fetisetsa setsi setjhabeng

Ho tla sebediswa dikonteraka tse tshwanelehang tsa sebakeng sena ho aha tleleniki mme di tla kgothalletswa hore di hire setjhaba sa moo. Sena se tla etsa hore setjhaba sa moo se rue molemo ka ho fumana mosebetsi nakong ya kaho. Sena se tla hlalisa mesebetsi ha tleleniki e se e sebetsa hoba hajwale ha ho na tleleniki ya nako yohle sebakeng sena.

Leano la ho Tswa

Ha porojeke e fela, morafo o tla nehelana ka porojeke ho Lefapha la Bophelo le Masepala wa Lehae hore ditshebeletso tsa bophelo di tswela setjhaba molemo. Ho tla ba le tumellano e tlamang ho latela molao pele ho kaho moo Lefapha la Bophelo le tla itlama hore le fane ka thepa, le tsamaise le ho boloka meaho e le boemong bo botle tleleniking eo, eo South Deep e tla e aha.

Tleleniki ya Setjhaba sa Hillshaven (e kopanyetswang setsheng)												
Poroje e Kenyeleditsweng ho IDP		MASEPALA WA LEHAE WA RAND WEST CITY					Porojeke ya Tleleniki e kopanyetswang setsheng					
Ba Kopanetseng Porojeke		Masepala wa Lehxae wa Rand West City					Sibanye		Ditjhaba tsa Masepala wa Lehxae wa Rand West City			
		Lefapha la Bophelo la Gauteng										
Letsatsi la Qalo ya Porojeke	Tlhakubele 2018	Nom. Mesebetsi ya Kamehla	Nom. ya Mesebetsi ya Nakwana	Banna ba Hirilweng	Basadi ba Hirilweng	Batjha ba Hirilweng	Ba Phelang le Bokowa	Sebaka Seo Porojeke e Leng ho Sona				
		TBC	TBC	TBC	TBC	TBC	TBC	2018	2019	2020	2021	2022
Sephetho		Mokgatlo o Nang le Boikarabelo		Moharo wa KPI		KPI (E ka lekanngwang)		Hillshaven Rand West City				
Ditherisano le Masepala wa Lehxae wa Rand West le Lefapha la Bophelo mabapi le ho tshehetsa porojeke ka ditjhelete, tshebetso ya yona le ho boloka meaho e le boemong bo botle		Morafo wa South Deep		Leano la ntshetsopele le tshebetso		Ho etsa qeto ka boholo ba porojeke		X				
		Morafo wa South Deep		Ho ngola konteraka tumellanong le melawana le dipehelo tsa kopanelo		MOU e saennweng ke ba kopanetseng porojeke		X				
		Morafo wa South Deep le ba kopanetseng porojeke le bona				Ho fanwe ka tumello		X				
Kopo le tumello ya tshehetso ya ditjhelete		Morafo wa South Deep				Lethathama la tsohle tse hlokahalang bakeng sa ho aha le AFE e tjhaetsweng monwana		X				
Ho kgetha le ho fa konteraka mosebetsi		Morafo wa South Deep		Ho kgetha konteraka wa seabakeng sa kaho bakeng porojeke		Ho fa konteraka mosebetsi		X				
Kaho ya tleleniki		Morafo wa South Deep						X	X			
Ho saena dipampiri tsa ho qetela, ho fana ka mohaho le ho o beha leihlo		Morafo wa South Deep le ba kopanetseng porojeke le bona						X	X	X	X	X
Phano ya Ditjhelete								R500 000	R500 000	R500 000	R250 000	R250 000
								R2 000 000				
Palokgolo ya Ditjhelete												

4.8.2 Ho Ntjhafatsa Sebaka sa Dipapadi (Hillshaven)

Tlhaloso ya Porojeke

South Deep e ikemiseditse ho ntjhafatsa sebaka sa dipapadi sa Hillshaven ho thusa masepala wa sebaka ka phano ya ditshebeletso tsa dipapadi le boikgathollo. Sebaka se teng hona jwale se na le lebala la bolo ya matsoho le tenese, letamo la ho sesa le lebala la bolo ya maoto.

Mabaka a Utlwahlalang a Porojeke

Hillshaven ke motsetoropo o neng o thehelwe basebetsi ba morafo ba South Deep. Hona jwale motsetoropo ona o wela tlasa masepala. Masepala wa Lehae wa Rand West City o kgona ho fana ka ditshebeletso tse ding sebakeng sena sa Hillshaven. Sebaka sa dipapadi sa Hillshaven se senyehile mme se hloka ho lokiswa. South Deep e ikemiseditse ho ntjhafatsa sebaka sa Dipapadi sa Hillshaven ho thusa masepala ho fana ka dibaka tsa dipapadi le boikgathollo setjhabeng sa Hillshaven.

Sepheo sa Porojeke

Sepheo sa porojeke ke ho thusa Masepala wa Rand West ho fana ka ditshebeletso ka ho ntjhafatsa dibaka tsa dipapadi le boikgathollo setjhabeng. Ho feta moo setjhaba, haholoholo batjha, ba ka ntshetsa pele bokgoni le ho phathahana ka dipapadi le boikwetliso, e leng ntho e molemo bakeng sa kelello, mmele le maikutlo. Hape dipapadi tse etswang ke dihlopha di thusa hore batho ba be le boikarabelo, ba ikitlaetse ba be ba tsebe ho etella pele, hara tse ding. Sena se tla ntlafatsa boleng ba bophelo ba setjhaba ka kakaretso.

Sebaka sa Porojeke

Porojeke e tla ba Hillshaven, Masepaleng wa Lehae wa Rand West City.

Bajalefa ba Porojeke

Porojeke e tla tswela setjhaba sa Hillshaven molemo, se Masepaleng wa Lehae wa West Rand City le dibaka tse haufi le dipolasi tse haufi.

Ditjheo Tsa Porojeke

South Deep e ikemiseditse ho sebedisa R2 milion porojekeng ena nakong ya dilemo tse hlano (2018 – 2022).

Leano la ho Kenya Tshebetsong le la Moshwelella

Morafo o tla netefatsa hore o ikopanya le Masepala wa Lehae wa Rand West City o ikarabellang ho tsamaiseng setjhaba sa Hillshaven ka tsela e hlophisehileng le e hlomphehang. Mokgwa ona o tla netefatsa hore ho ba le dibaka tsa boikgathollo tse tshwarellang bakeng sa baahi ba moo. Ho kena tshebetsong ha porojeke ena ho akaretsa tse latelang:

- Ho ngola le ho saena memorandamo ya kutlwisiso hara ba kopanelang porojeke
- Ho netefatsa bajete e tjhaetsweng monwana ya porojeke
- Ho bafani ba ditshebeletso mosebetsi
- Ho ntjhafatsa sebaka sa dipapadi
- Ho fetisetsa laboratori setjhabeng

Leano la ho Tswa

Ha morafo o qetile porojeke, o tla e fetisetsa Masepaleng wa Lehae le baemeding ba setjhaba hore ba e hlokomele. Sena se tla kgodisa setjhaba hore sebaka sena ke sa bona le hore se a ikarabella ho sona. Ho tla ba le tumellano e tlamang ya molao pele ho kaho moo Masepala wa Lehae wa Rand West City le setjhaba ba tla itlama hore ba tla tsamaisa sebaka sena se ntjhafaditsweng ke South Deep le ho boloka meaho ya sona e le boemong bo botle.

Ho Ntjhafatsa Sebaka sa Dipapadi sa Hillshaven															
Porojeke e Kenyeleditsweng ho IDP		MASEPALA WA LEHAE WA RAND WEST CITY						Ho Ntjhafatsa Sebaka sa Dipapadi sa Hillshaven							
Ba Kopanetseng Porojeke		Masepala wa Lehae wa Rand West City						Sibanye		Ditjhaba tsa Masepala wa Lehae wa Rand West City					
		Mokgatlo wa Beng ba Matlo ba Hillshaven													
Letsatsi la Qalo ya Porojeke	Tlhakubele 2018	Nom. Mosebetsi ya Kamehla	Nom. ya Mosebetsi ya Nakwana	Banna ba Hirilweng	Basadi ba Hirilweng	Batjha ba Hirilweng	Ba Phelang le Bokowa	Sebaka Seo Porojeke e Leng ho Sona							
		TBC	TBC	TBC	TBC	TBC	TBC								
		Sephetho		Mokgatlo o Nang le Boikarabelo		Moharo wa KPI		KPI (E ka lekanngwang)					2018	2019	2020
Ditherisano le Masepala wa Lehae wa Rand West City, le ba bang bao ho ikopantsweng le bona ho tshehetsa porojeke ka ditjhelete, tshebetsong ya yona le ho boloka meaho e le boemong bo botle		Morafo wa South Deep		Leano la ntshetsopele le tshebetsong		Ho etsa qeto ka boholo ba porojeke		X							
Tumellano ya molao le Masepala wa Lehae wa Rand West City le ba bang ba kopanetseng porojeke		Morafo wa South Deep		Ho ngola konteraka tumellanong le melawana le dipehelo tsa kopanelo		MOA e saennweng ke ba kopanetseng porojeke		X							
Ho kgetha le ho fa konteraka mosebetsi		Morafo wa South Deep		Ho kgetha konteraka wa sebakeng sa kaho bakeng porojeke		Ho fa konteraka mosebetsi		X							
Ho tjhafatsa		Morafo wa South Deep				Sebaka se qetilweng ho ntjhafatswa sa dipapadi		X							
Ho saena dipampiri tsa ho qetela, ho fana ka moaho le ho o beha leihlo		Morafo wa South Deep le ba kopanetseng porojeke le bona							X	X	X	X			
Phano ya Ditjhelete								R800 000	R900 000	R200 000	R100 000	–			
Palokgolo ya Ditjhelete								R2 000 000							

4.8.3 West Rand Academy (Ho Kopanela Mokgahlelo wa 1 wa porojeke)

Tlhaloso ya Porojeke

South Deep e ikemiseditse ho aha Kholetjhe ya TVET ho fana ka dithupelo tsa temo le enjiniering. Sena ke sona feela sekolo sa thuto e phahameng se teng Masepaleng wa Lehae wa Westonaria wa Rand West City. Kholetjhe e tla aha ka mekgahlelo ho sebedisanwa le batho ba fapaneng ba nang le seabo.

Mabaka a Utlwahlalang a Porojeke

Ho hlwaiwe Masepala wa Setereke sa West Rand e le oo e ka bang setsi sa temo. Hore sena se phethahale, setjhaba sa WRMD se hloka ho rupellwa bokgoni bo hlokaahalang hore se tshehetse temo. Morafo wa South Deep hammoho le ba nang le seabo ba bone ho hlokaahala hore ho be le kholetjhe ya temo Westonaria ka ha ha ho na sekolo sa thuto e phahameng ho fana ka ditsebo tse tla tshehetsa merero ya sebaka sena ya ho theha kgwebo ya temo ho fokotsa ho itshetleha ka morafo. Ho tshehetsa leano le kopanetsweng la ntshetsopele ya masepala wa sebaka (IDP), South Deep e nka ho aha TVET e le karolo ya diporojeke tsa ntshetsopele ya moruo wa sebaka tsa SLP.

Ka 2015 le 2016, ka Mokgatlo wa Setjhaba wa Westonaria (WTC), Gold Fields e ile ya etsa meaho ya nakwana bakeng sa TVET West College ('Westcol') e Westonaria (lebaleng la dipapadi). Meaho ya nakwana hona jwale e ka sebediswa ke baithuti ba 500 ba setjhaba sa moo, ho fumana dithupelo tse sa tshwaneng tsa mesebetsi. Ka lebaka la hore porojeke ena e fana ka thupelo ya tsebo ya mosebetsi ka ditjeo tse tlase, le ka lebaka la tlaleho e ntle e tswang ho ba ruileng molemo, e nnile ya balellwa ho SROI.

Porojeke e ntjha e sisintsweng ya hore ho hle ho ahwe e tla eketsa melemo le ho fana ka tshehetso ya leano le kopanetsweng la ntshetsopele (IDP) la masepala wa sebaka. Ka hona, e kenyeditswe e le karolo ya diporojeke tsa SLP tsa ntshetsopele ya Moruo wa Sebaka (LED).

Sepheo sa Porojeke

Sepheo sa porojeke ke ho thusa Masepala wa Rand West ka phano ya ditshebeletso ka ho aha le ho tsamaisa sekolo sa enjiniering le temo seo setjhaba se ka fihlang ho sona habonolo.

Sebaka sa Porojeke

Porojeke e tla ba toropong ya Westonaria, Masepaleng wa Lehae wa Rand West City.

Bajalefa ba Porojeke

Porojeke e tla tswela setjhaba sa Masepala wa Lehae wa West Rand City le dibaka tse haufi molemo.

Ditjheo Tsa Porojeke

Tjhelete yohle e tlo sebediswa porojekeng e na ke R25 milione. South Deep e tla fana ka R5 milione nakong ya dilemo tse hlano (2018 – 2022) ho tlatsetsa kahong ya mokgahlelo wa 1 wa porojeke eo ho hakanyetswang hore e tla ja R25 milione.

Leano la ho Kenya Tshebetsong le la Moshwelella

Morafo o tla netefatsa hore o ikopanya le Masepala wa Lehae wa Rand West City, Lefapha la Thuto e Phahameng le WestCol tse seng di ntse di tsamaisa le ho laola TVET e teng hona jwale, hammoho le batshehetsi ba ditjhelete (Mokgatlo wa Setjhaba wa Westonaria le Sibanye). Mokgwa ona o tla netefatsa hore ho fanwa ka thuto ya boleng ya moshwelella bakeng sa baahi ba sebaka sena. Ho kena tshebetsong ha porojeke ena ho akaretsa tse latelang:

- Ho ngola le ho saena memorandamo ya kutlwisiso hara ba kopanelang porojeke
- Ho netefatsa le ho tjhaela monwana meralo ya TVET (setsha le moaho)
- Ho bafani ba ditshebeletso mosebetsi
- Kaho ya TVET
- Ho kenya thepa laboratoring
- Ho fetisetsa laboratori setjhabeng

Leano la ho Tswa

Ha porojeke e fela, morafo o tla nehelana ka porojeke ho Lefapha la Thuto e Phahameng le ho Masepala wa Lehae hore di tswela setjhaba molemo. Ho tla ba le tumellano e tlamang ya molao pele ho kaho moo Lefapha la Thuto e Phahameng le WestCol di tla itlama hore di fane ka thepa, di tsamaisa le ho boloka meaho e le boemong bo botle, mme ho tla aha ba bang.

Kaho ya Kholetjhe ya TVET Westonaria												
Porojeke e Kenyeleditsweng ho IDP		MASEPALA WA LEHAE WA RAND WEST CITY					Kaho ya Kholetjhe ya TVET					
Ba Kopanetseng Porojeke		Masepala wa Lehae wa Rand West City, Lefapha la Thuto e Phahameng, WestCol, Mokgatlo wa Setjhaba wa Westonaria, Bajalefa ba Sibanye					Sibanye	Ditjhaba tsa Masepala wa Lehae wa Rand West City				
Letsatsi la Qalo ya Porojeke	Tl'hakubele 2018	Nom. Mesebetsi ya Kamehla	Nom. ya Mesebetsi ya Nakwana	Banna ba Hirilweng	Basadi ba Hirilweng	Batjha ba Hirilweng	Ba Phelang le Bokowa	Sebaka Seo Porojeke e Leng ho Sona				
		TBC	TBC	TBC	TBC	TBC	TBC	Masepala wa Lehae wa Westonaria wa Rand West City				
Sephetho		Mokgatlo o Nang le Boikarabelo		Moharo wa KPI		KPI (E ka lekanngwang)		Nako				
								2018	2019	2020	2021	2022
Ditherisano le Masepala wa Lehae wa Rand West City le Lefapha la Bophelo mabapi le ho tshetsetsa porojeke ka ditjhelete, tshebeso ya yona le ho boloka meaho e le boemong bo botle		Morafo wa South Deep		Leano la ntshetsopele le tshebetso		Ho etsa qeto ka boholo ba porojeke		X				
Tumellano ya molao le Masepala wa Lehae wa Rand West City le ba bang ba kopanetseng porojeke		Morafo wa South Deep		Ho ngola konteraka tumellanong le melawana le dipehelo tsa kopanelo		MOU e saennweng ke ba kopanetseng porojeke		X				
Ditokisetso di akaretsa ho etsa moralo wa kaho ya mokgahlelo wa 1 wa TVET le ho o tjhaela monwana		Morafo wa South Deep le ba kopanetseng porojeke le bona				Ho fanwe ka tumello		X				
Ho kgetha le ho fa konteraka mosebetsi		Morafo wa South Deep		Ho kgetha konteraka wa sebakeng sa kaho bakeng porojeke		Ho fa konteraka mosebetsi		X				
Kaho ya kholetjhe ya TVET		Morafo wa South Deep						X	X			
Ho saena dipampiri tsa ho qetela, ho fana ka mohaho le ho o beha leihlo		Morafo wa South Deep le ba kopanetseng porojeke le bona							X	X	X	X
Phano ya Ditjhelete								R500 000	R2 000 000	R2 500 000	–	–
Palokgolo ya Ditjhelete								R5 000 000				

4.8.4 Kaho ya Laeborari e Phethang Merero e Mmedi (Zuurbekom)

Tlhaloso ya Porojeke

South Deep e ikemiseditse ho aha laeborari e phethang merero e mmedi (e tla sebediswa ke baithuti ba sekolo se haufi le ke setjhaba) Zuurbekom.

Mabaka a Utlwahlalangi a Porojeke

Masepala wa Lehae wa Rand West City o bone ho hloka-hloka ho aha dilaeborari tse phethang merero e mmedi dibakeng tsa ona e le karolo ya Ntshetsopele ya Meaho le Ditsela le lenaneo la Phano ya Ditshebeletso. Zuurbekom ke se seng sa dibaka tse se nang laeborari mme ha se a rua molemo mesebetsing eo South Deep e neng e lokela ho e phetha ya SLP ya 2013. Sepheo sa laeborari e phethang merero e mmedi ke ho etsa hore baithuti, batjha le setjhaba ka kakaretso ba fumane dibuka le inthanete.

Setjhaba se tla rua molemo tshebedisong ya laeborari kaha e tla ba setsi sa ho fumana tlhahisoleseding. Ho fumana ICT ho tla tshehetsa batjha ha ba batla tlhahisoleseding, tsebo le menyetla ya mosebetsi. Porojeke e tla fana ka moaho o hloka-hloka hore ba bang ba tlise bokgoni bo hlokwang ke setjhaba.

Sepheo sa Porojeke

Sepheo sa porojeke ke ho thusa Masepala wa Lehae wa Rand West City ho fana ka ditshebeletso ka ho aha laeborari Zuurbekom. Sena se tla etsa hore setjhaba, haholoholo batjha, ba fumane ditshebeletso tsa ICT habobebe. Baithuti ba tla boela ba be le setsi se tshehetsang thuto se fihlelehang habonolo sebakeng sa habo bona.

Sebaka sa Porojeke

Porojeke e tla ba Zuurbekom, Masepaleng wa Lehae wa Rand West City.

Bajalefa ba Porojeke

Porojeke e tla tswela molemo setjhaba sa Zuurbekom Masepaleng wa Lehae wa West Rand City le dibaka tse haufi le dipolasi tse haufi.

Ditjheo Tsa Porojeke

South Deep e ikemiseditse ho sebedisa R2 Milione nakong ya dilemo tse hlano (2018 – 2022).

Leano la ho Kenya Tshebetsong le la Moshwelella

Morafo o tla netefatsa hore o sebedisana le RWCLM le Lefapha la Dipapadi, Bonolo, Setso le Boikgathollo la Gauteng ka ha ke bona ba ikarabellang dilaeboraring tsa profensi.

Mokgwa ona o tla netefatsa hore ho fanwa ka thuto ya boleng ya moshwelella bakeng sa baahi ba sebaka sena. Ho kena tshebetsong ha porojeke ena ho akaretsa tse latelang:

- Ho ngola le ho saena memorandamo ya kutlwisiso hara ba kopanelang porojeke
- Ho fumana sebaka sa ho aha laeborari
- Ho netefatsa le ho tjhaela monwana meralo ya laeborari (setsha le moaho)
- Ho bafani ba ditshebeletso mosebetsi
- Kaho ya laeborari
- Ho kenya thepa laboratoring
- Ho fetisetsa laboratori setjhabeng

Leano la ho Tswa

Ha morafo o qetile porojeke, o tla e fetisetsa Masepaleng wa Lehae hore setjhaba se rue molemo. Ho tla ba le tumellano e tlamang ya molao pele ho kaho moo Masepala wa Lehae o tla itlama hore o tsamaise le ho boloka meaho e le boemong bo botle, mme ho tla aha ba bang.

Kaho ya Laeaborari e Phethang Merero e Mmedi (Zuurbekom)												
Porojeke e Kenyeleditsweng ho IDP		MASEPALA WA LEHAE WA RAND WEST CITY						Kaho ya Laeaborari e Phethang Merero e Mmedi				
Ba Kopanetseng Porojeke		Masepala wa Lehae wa Rand West City						Sibanye		Ditjhaba tsa Masepala wa Lehae wa Rand West City		
Letsatsi la Qalo ya Porojeke	Tl'hakubele 2018	Nom. Mesebetsi ya Kamehla	Nom. ya Mesebetsi ya Nakwana	Banna ba Hirilweng	Basadi ba Hirilweng	Batjha ba Hirilweng	Ba Phelang le Bokowa	Sebaka Seo Porojeke e Leng ho Sona				
Sephetho		TBC	TBC	TBC	TBC	TBC	TBC	Masepala wa Lehae wa Westonaria wa Rand West City, Zuurbekom				
		Mokgatlo o Nang le Boikarabelo		Moharo wa KPI		KPI (E ka lekanngwang)		2018	2019	2020	2021	2022
Ditherisano le Masepala wa Lehae wa Rand West City le Lefapha la Bophelo mabapi le ho tshenetsa porojeke ka ditjhelete, tshebeso ya yona le ho boloka meaho e le boemong bo botle		Morafo wa South Deep		Leano la ntshetsopele le tshebetso		Ho etsa qeto ka boholo ba porojeke		X				
Tumellano ya molao le Masepala wa Lehae wa Rand West City le ba bang ba kopanetseng porojeke		Morafo wa South Deep		Ho ngola konteraka tumellanong le melawana le dipehelo tsa kopanelo		MOA e saennweng ke ba kopanetseng porojeke		X				
Ditokisetso di akarelletsa ho etsa moralo wa kaho le ho tjhaela laeaborari monwana		Morafo wa South Deep le ba kopanetseng porojeke le bona				Ho fanwe ka tumello		X				
Ho kgetha le ho fa konteraka mosebetsi		Morafo wa South Deep		Ho kgetha konteraka wa sebakeng sa kaho bakeng porojeke		Ho fa konteraka mosebetsi		X				
Kaho ya laeaborari		Morafo wa South Deep						X	X			
Ho saena dipampiri tsa ho qetela, ho fana ka mohaho le ho o beha leihlo		Morafo wa South Deep le ba kopanetseng porojeke le bona							X	X	X	X
Phano ya Ditjhelete								R500 000	R1 000 000	R500 000	-	-
Palokgolo ya Ditjhelete								R2 000 000				

4.8.5 Ho Ntlafatsa le ho Fana ka Thepa ya Laboratori ya Saense Sekolong se Phahameng sa TM Letlhake (Lekeisheneng la Simunye)

Tlhaloso ya Porojeke

South Deep e ikemiseditse ho aha moaho o motjha / ho ntjhafatsa moaho o teng le ho kenya thepa laborating ya saense Sekolong se Phahameng sa TM Letlhake se Simunye.

Mabaka a Utlwahalang a Porojeke

TM Letlhake ke se seng sa dikolo tse phahameng Westonaria. Se Simunye mme ke sona feela sekolo se phahameng sebakeng seo. Sekolo se Phahameng sa T.M Letlhake ke sekolo se welang ho tse sa lefiseng dithuto tsa sekolo, se nang le bajete e lekanyeditsweng ya lefapha la thuto. Ho rutwa saense ya tsa bophelo sekolong sena empa ha ho na laboratori ya saense e sebetsang bakeng sa baithuti hore ba behe tekong seo ba ithutang sona. E le leano la South Deep la hore le fumane basebetsi sebakeng sena, haholoholo ba fumaneng lengolo la enjiniering la thuto e phahameng, ho bohlokwa ho tshehetsa thuto ya saense e fumantshwang dikolong hore ho tle ho tswe basebetsi ba kamoso. Ho thusa sekolo sena hore se be le sephetho se setle ho tsa saense, South Deep e ikemiseditse ho aha le ho kenya thepa laborating ya saense sekolong la TM Letlhake.

Sepheo sa Porojeke

Sepheo sa porojeke ke ho thusa Lefapha la Thuto, sekolo le setjhaba ka ho netefatsa hore baithuti ba saense ba kgona ho etsa diteko laborating e sebetsang hantle ho ntlafatsa thuto ya bona. Sepheo se seng ke hore ho be le baithuti ba tshwanelehang ba thuto ya dipalo le saense ba ka ithutang dithuto tse tsamaisanang le enjiniering hore ba be motjheng wa ho hirwa ke South Deep.

Morafo o tla hokahanya porojeke ena le projeke e teng ya Dipalo le Saense e ntseng e fumantshwa tlasa Mokgatlo wa Thuto wa South Deep (SDET). Bompato bao ba tla thusa ho fetisa thuto le ho hlahisa menyetla ya ho ntlafatsa dithuto tsa Dipalo le Saense, ho tlatsetsa ho faneng ka moaho.

Sebaka sa Porojeke

Porojeke e tla ba Simunye, Masepaleng wa Lehae wa Rand West City.

Bajalefa ba Porojeke

Porojeke e tla tswela molemo setjhaba sa Simunye Masepaleng wa Lehae wa West Rand City le dibaka tse haufi.

Ditjheo Tsa Porojeke

South Deep e ikemiseditse ho sebedisa R2.5 Milione nakong ya dilemo tse hlano (2018 – 2022).

Leano la ho Kenya Tshebetsong le la Moshwelella

Morafo o tla netefatsa hore o kopanela porojeke le Lefapha la Thuto le Boto e Tsamaisang Sekolo hore porojeke ena e atlehe. Mokgwa ona o tla netefatsa hore ho fanwa ka thuto ya boleng ya moshwelella baahing ba sebaka sena. Ho kena tshebetsong ha porojeke ena ho akaretsa tse latelang:

- Ditherisano le ba amehang ho hlalosa hore na porojeke ena ya Ntshetsopele e kgolo hakae
- Ho ngola le ho saena memorandamo ya kutlwisiso hara ba kopanelang porojeke
- Ho netefatsa le ho tjhaela monwana meralo ya laboratori (setsha le mohaho)
- Ho bafani ba ditshebeletso mosebetsi
- Kaho/ntjhafatso ya moaho wa laboratori
- Ho kenya thepa laborating
- Ho fetisetša laboratori setjhabeng

Leano la ho Tswa

Ha porojeke e fela, morafo o tla nehelana ka porojeke ho Lefapha la Thuto le Boto e Tsamaisang Sekolo (SGB) hore e tswele bana ba sekolo molemo. Ho tla ba le tumellano e tlamang ya molao pele ho kaho pakeng tsa ba kopanetseng porojeke, ho akaretsa Lefapha la Thuto le SGB, ho itlama hore ba tla tsamaisa le ho boloka meaho eo e fanweng ke South Deep e le boemong bo botle.

Kaho ya Laboratori ya Saense Sekolong se Phahameng sa TM Letlhake												
Porojeke e Kenyeleditsweng ho IDP		MASEPALA WA LEHAE WA RAND WEST CITY					Kaho ya Laboratori ya Saense Sekolong se Phahameng sa TM Letlhake					
Ba Kopanetseng Porojeke		Lefapha la Thuto, Boto e Tsamaisang Sekolo					Sibanye		Ditjhaba tsa Masepala wa Lehae wa Rand West City			
Letsatsi la Qalo ya Porojeke	Tlhakubele 2018	Nom. Mesebetsi ya Kamehla	Nom. ya Mesebetsi ya Nakwana	Banna ba Hirilweng	Basadi ba Hirilweng	Batjha ba Hirilweng	Ba Phelang le Bokowa	Sebaka Seo Porojeke e Leng ho Sona				
Sephetho		TBC	TBC	TBC	TBC	TBC	TBC	Masepala wa Lehae wa Westonaria wa Rand West City				
		Mokgatlo o Nang le Boikarabelo		Moharo wa KPI		KPI (E ka lekanngwang)		2018	2019	2020	2021	2022
Ditherisano le Masepala wa Lehae wa Rand West City le Lefapha la Bophelo mabapi le ho tshehetsa porojeke ka ditjhelete, tshebeso ya yona le ho boloka meaho e le boemong bo botle		Morafo wa South Deep		Leano la ntshetsopele le tshebetso		Ho etsa qeto ka boholo ba porojeke		X				
Tumellano ya molao le DoE, SGB le ba bang		Morafo wa South Deep		Ho ngola konteraka tumellanong le melawana le dipehelo tsa kopanelo		MOA e saennweng ke ba kopanetseng porojeke		X				
Ditokisetso di akarelletsa ho etsa moralo wa kaho le ho tjhaela laeaborari monwana		Morafo wa South Deep le ba kopanetseng porojeke le bona				Ho fanwe ka tumello		X				
Ho kgetha le ho fa konteraka mosebetsi		Morafo wa South Deep		Ho kgetha konteraka wa sebakeng sa kaho bakeng porojeke		Ho fa konteraka mosebetsi		X				
Kaho/ntjhafatso ya laboratori		Morafo wa South Deep		Lenane la Kaho		Ho qeta kaho ya laboratori ya saense		X	X			
Ho saena dipampiri tsa ho qetela, ho fana ka mohaho le ho o beha leihlo		Morafo wa South Deep le ba kopanetseng porojeke le bona							X	X	X	X
Phano ya Ditjhelete								R1 000 000	R1 000 000	R500 000	–	–
Palokgolo ya Ditjhelete								R2 500 000				

4.8.6 Porojeke e tshehetsang SMME ka Setsi sa Tshehetso ya Kgwebo (Westonaria)

Bothata

Di-SMME tsa sebakeng sa moo South Deep e leng teng di sokola ho fumana tshehetso ya ditjhelete, tataiso ya ho tsamaisa kgwebo, le ho fumana mmara. Di-SMME tse ngata ha di boloke tjhelete bankeng hobane ha di na yona ebile ha di na le tlaleho ya ditjhelete mme le haeba di fumane thendara, di imelwa ke diodara. Borakgwebo ba boetse ba hloka tataiso e sebetsang le e tobileng mathata a dikgwebo tsa bona ho e na le ho kena ditlalese tsa nako yohle tsa thupelo ya kgwebo.

Tlhaloso ya Porojeke

Porojeke e sisintsweng e tla tshehetsa di-SMME hore di fumane kadimo ya tjhelete le ho tataiswa kgwebong. Sena se tla etswa ka Setsi sa Tshehetso ya Kgwebo se ntseng se sebetsa ka ditjhelete tse tswang Mokgatlong wa Setjhaba wa South Deep (SDCT). Porojeke e tla tsetela le ba bang ka ho eketsa palo ya di-SMME tse ka tshehetswang. Tsona di tla akaretsa di-SMME tse hwebang le morafo wa South Deep hammoho le ho ba hwebang le dikgwebo tseo e seng tsa morafo. Ho tla kgwethwa eo ho tla kopanelwa thuso ya ditjhelete le yena ho thusa di-SMME ho etsa moralo wa kgwebo, ho adimana ka tjhelete, ho bokella tjhelete e adimilweng, le ho fana ka tataiso. Ho lefa tjhelete e adimilweng ho tla thusa hore dikgwebo tse ding le tsona di thuswe.

Sebaka sa Porojeke

Porojeke e tla ba Masepaleng wa Lehae wa Rand West City

Bajalefa ba Porojeke

Porojeke e tla tswela di-SMME molemo setjhabeng sa Westonaria le dibakeng tse haufi Masepaleng wa Lehae wa Rand West City.

Ditjheo Tsa Porojeke

South Deep e tla fana ka R1.5 Milione bakeng sa tsamaiso ya setsi karolong ya mesebetsi eo e lokelang ho e phetha ya SLP ya 2018 – 2022. Tjhelete ena e tla thusa ho tataisa le ho tshehetsa kgwebo ya di-SMME tse atlehang ho fumana kadimo ya tjhelete. Setsi sa kadimo ya tjhelete se tla etsa hore tjhelete e dule e le teng ho kadingwa, mme tswala ya yona e tla sebediswa ho tataisa le ho rupella dikgwebo nakong e tlang, e leng se tla etsa hore setsi sena se itjare.

Matshwao

A tla hlahlojwa kgwedi le kgwedi:

- Palo yohle ya di-SMME tse tshehetswang (kadimo ya ditjhelete le tataiso)
- Tshehetso ya Basadi ba Kgwebong (haeba monga SMME e le mosadi)
- Tshehetso ya Batjha ba Kgwebong (haeba monga SMME a le monyenyanane ho dilemo tse 35)
- Palo ya mesebetsi (palo yohle e thehilwe ho ba hirilweng ho SMME ka nngwe)
- Ho fana ka ditjhelete
- Palokgolo ya tjhelete e bokeletsweng (% ya tefo ya kadimo ya tjhelete)
- Palokgolo Tjheleteng e bokeletsweng ya Tswala

Melemo

- Porojeke e tla hlahisa mesebetsi ya kamehla e le ho tshehetsa dikgwebo
- Di-SMME di tla hlahisa mesebetsi setjhabeng sa moo morafo o leng teng nakong ya mesebetsi e SLP
- Ho etsa hore di-SMME tse sitwang ho thuswa ka tjhelete bankeng di e fumane
- Ho kena ha di-SMME lenaneng la ba fang morafo wa South Deep ditshebeletso ka ho kgethwa ka hloko le ho fumana tjhelete hammoho le tataiso

Leano la ho Tswa

Ha porojeke e fela, morafo o tla fetisetsa porojeke Masepaleng wa Lehae wa Rand West City, o tla fana ka bodulo/moaho wa Setsi (MOU ya phethelwa). Ba bang ba tla fana ka thupello ya bokgoni ba kgwebo, ditsebo tsa khomphutha, ho adimana ka tjhelete ya ho qala kgwebo, mme tsamaiso ya Setsi e tla nne e tlalehwe ho South Deep, Mokgatlo wa Thuto wa South Deep le RWCLM. Tumellano ya molao, mohlala MOA, pakeng tsa ba kopanetseng porojeke e tla etsa hore masepala a hirisetse porojeke meaho/bodulo ka nako e telele, mohlala, bonyane ka dilemo tse 5 mme o tla nka boikarabelo bakeng sa porojeke. Tswala e fumanwang kadimong ya tjhelete e tla boela e sebediswe ho boloka meaho e le hantle le bakeng sa ditjeo tsa tsamaiso.

Kaho ya Setsi sa Tshehetso ya Kgwebo Westonaria												
Porojeke e Kenyeleditsweng ho IDP		MASEPALA WA LEHAE WA RAND WEST CITY					Kaho ya Setsi sa Tshehetso ya Kgwebo					
Ba Kopanetseng Porojeke		Masepala wa Lehae wa Rand West City, Mekgatlo ya South Deep ya Thuto le Setjhaba , Bajalefa ba Phakamani					Sibanye		Ditjhaba tsa Masepala wa Lehae wa Rand West City			
Letsatsi la Qalo ya Porojeke	Tlhakubele 2018	Nom. Mesebetsi ya Kamehla	Nom. ya Mesebetsi ya Nakwana	Banna ba Hirilweng	Basadi ba Hirilweng	Batjha ba Hirilweng	Ba Phelang le Bokowa	Sebaka Seo Porojeke e Leng ho Sona				
Sephetho		TBC	TBC	TBC	TBC	TBC	TBC	Masepala wa Lehae wa Westonaria wa Rand West City				
		Mokgatlo o Nang le Boikarabelo		Moharo wa KPI		KPI (E ka lekanngwang)		Nako				
								2018	2019	2020	2021	2022
Ditherisano le Masepala wa Lehae wa Rand West City le Lefapha la Bophelo mabapi le ho tshehetsa porojeke ka ditjhelete, tshebeso ya yona le ho boloka meaho e le boemong bo botle		Morafo wa South Deep		Leano la ntshetsopele le tshebetso		Ho etsa qeto ka boholo ba porojeke		X				
Tumellano ya molao le Masepala wa Lehae wa Rand West City le ba bang ba kopanetseng porojeke, ho kenyelletsa Mekgatlo		Morafo wa South Deep		Ho ngola konteraka tumellanong le melawana le dipehelo tsa kopanelo		MOA e saennweng ke ba kopanetseng porojeke		X				
Ho saena dipampiri tsa ho qetela, ho fana ka mohaho le ho o beha leihlo		Morafo wa South Deep le ba kopanetseng porojeke le bona							X	X	X	X
Phano ya Ditjhelete								R400 000	R400 000	R400 000	R200 000	R100 000
								R1 500 000				
								Palokgolo ya Ditjhelete				

4.8.7 Ho Kopanela Porojeke ya Temo (Kapa Botjhabela)

Bothata:

Dihwai tse nyenyane di na le disebediswa tsa ho hlahisa dijo, empa bothata ke ho kena palong ya dihwai tse sebediswang le ho fumana menontsha le disireletsa dijalo tse dumeletsweng le tsa boleng, ho fumana maraka o tshwarellang, kadimo ya tjehele, tlhahisoleseding ya tsa tekginiki le theknoloji ya moraorao. Ka hona, dihwai tse kgolo tsa kgwebo ke tsona tse laolang mmara. Bothata bo bong bo boholo ntle le ba dihwai tse nyenyane ke ba ho hloka hahala ha dijo tsa boleng tse hlahang sebakeng sena, ho se nahanele bafutsana hore ba ke ke ba kgona ho reka dijo tsa boleng, le ho itshetleha ka nako e telele dijong tse latwang hole. Ke kamoo boemo bo leng ka teng Lusikisiki, Kapa Botjhabela, moo tlhahiso ya temo e ka bang ngata ka lebaka la mobu wa teng o motle le boemo bo botle ba lehodimo.

Mathata ana a qetella a hloka dihwai tjehele e ngata. Mathata a tlhophiso le ditjeo tse phahameng di etsa hore dihwai di sebedise menontsha le disireletsa dijalo tse sa dumellwang mme sena se etsa hore ho hlahe dijalo tseo e seng tsa boleng. Ho sitwa ho fumana kadimo ya tjehele ho kgina kgolo ya polasi leha e le efe haholo. Ho adima tjehele mekgatlong eo e seng ya dibanka ho kotsi, mme le haeba sehwa se kgona ho fumana kadimo, tswala ya teng e ba e ngata haholo hoo e behang sehwa kotsing e kgolo. Temo e itshetleha haholo kadimong ya tjehele kaha dihwai di hloka ho fumana kadimo ya tjehele eo di ka e kgonang ho reka menontsha le disireletsa dijalo, dintho le thepa e hloka hahala ho eketsa tlhahiso, ho fumana phaello le ho hlahisa mesebetsi. Mathata ana ha a kopana le ditjeo tse boima tsa dipalangwang le bothata ba ho phunyaletsa mmara o tshwarellang, a etsa hore dihwai di se hlahise haholo ho sa tsotellehe hore na di na le monyetla hakae, mme sena se hlahisa mesebetsi e fokolang kapa ho hang ha e be teng.

Tlhaloso ya Porojeke

Ho tla kgethwa eo ho ka kopanelwang porojeke le yena hore a tshehetse dihwai tse nyenyane ka ho di fa tsebo ya tsa tekginiki, ho rupellwa mesebetsing, ho fumana tjehele ka setsi sa kgwebo, ho hokahanngwa le dimmaraka le ho etsa ditumellano tsa ho qadisa.

Porojeke e tla sala morao palo ya dihwai tse lenaneong la thupello, tlhahiso le matshwao a kgolo ya kgwebo, palo ya mesebetsi e hlahiswang le palo ya dikgwebo tse tshwarellang tsa temo.

Setsi sa tshehetso ya dikgwebo se fanang ka kadimo ya tjehele ya ho qala kgwebo le tsebo ya ho tsamaisa kgwebo se tla eketsa ho tshwarella ha dikgwebo tse nyenyane tsa temo (dihwai tse nyenyane).

Sepheo sa Porojeke

Sepheo sa porojeke ke ho thusa dihwai tse nyenyane hore di phunyaletse palong ya dihwai tse sebediswang le ho fumana menontsha le disireletsa dijalo tse dumeletsweng le tsa boleng, ho fumana mmara o tshwarellang, ho fumana kadimo ya tjehele, tlhahisoleseding ya tsa tekginiki le theknoloji ya moraorao.

Sebaka sa Porojeke

Porojeke e tla ba Lusikisiki, Kapa Botjhabela.

Bajalefa ba Porojeke

Dihwai tse nyenyane tsa metseng ya mahae ya Lusikisiki.

Ditjheo Tsa Porojeke

South Deep e tla sebedisa R2 Milione nakong ya dilemo tse 5 tsa mesebetsi eo e lokelang ho e phetha ya SLP (2018 - 2022)

Matshwao

Re tla kala matshwao a latelang ho fumana hore na porojeke e tla atleha:

- Palo ya dihwai tsa Lusikisiki tse kgonang ho fumana ditshebeletso tse sa tshwaneng tsa tshehetso le thupello bakeng sa kgolo le ntlafatso ya tlhahiso.
- Dihwai tse ngodisitseng le dihlopha tsa dihwai tseo ka selemo di fumanang lekeno la R32 000

Kamoo setjhaba se ka amehang

Ho tla finyellwa sephetho se latelang:

- Keketseho le ntlafatso tlhahisong ya dihwai tse nyenyane
- Ntshetsopele le tshusumetso e ntle kgwebong yohle ya temo dibakeng tsa mahae
- Ntshetsopele ya ho kena marakeng o tshwarellang bakeng sa dihwai tse nyenyane, e leng ho tla tlisa phetoho ka ho di hokahanya le dimmaraka
- Ho sebedisa theknoloji e ntjha le ho tshehetsa mekgwa ya ho hlahloba mekgwa e metjha ya kgwebo
- Tlhahiso ya mesebetsi
- Ho kgona ha dihwai tse nyenyane tsa mahae ho kadima tjehelete eo di ka e kgonang
- Ho ntlafatsa phepo ya dibaka tsa mahae ka ho ntlafatsa mokgwa wa ho fumana dihlahiswa tse nang le phepo tse sa tswa kguwa ka ditjeo tse tlaase tsa dipalangwang ebile di sa latwe hole
- Tabeng ya tikoloho, lenaneo lena le tlatsetsa polokehong ya mobu le ho sebedisa lefatshe ka tsela e ntle ka ho fumana thupello.

Leano la ho Kenya Tshebetsong le la Moshwelella

South Deep e tla sebetsa le ba kgethilweng ho fana ka tshehetso ya ditjhelete hore porojeke ena e tswelle pele, mme e tla tswela pele ho phethahatsa seo e lokeng ho se etsa nakong ya dilemo tse 5 tsa letsete lena. Dimasepala tsa sebakeng seo di tla fuwa mosebetsi wa ho hlokomela diporojeke tsena mme di na le kamano le Lima Foundation ka baokamedi ba LED Masepaleng ka mong wa Sebaka. Ho kena tshebetsong ha porojeke ena ho akaretsa tse latelang

- Tumellano le ho tjhaela monwana thuso ya ditjhelete ya porojeke ena ke bomphato ba kahare/ba nang le seabo ba South Deep
- Tumellano le ho tjhaela monwana ho etswang ke ba nang le seabo ba seng ka hare
- Ho ya sheba masimo le ho tshwara diboka le dihwai tse nyenyane le ba nang le monyetla wa ho ba tsona
- Ho hlahloba matshwao le ho iphehela dintho tse ka fihlellwang le Lima le bajalefa ba bang

Ditjheo Tsa Porojeke

Porojeke e tla hloka R2 Milione nakong ya dilemo tse 5 tsa mesebetsi eo e lokelang ho phethwa ya SLP (2018 - 2022)

Leano la ho Kenya Tshebetsong le la Moshwelella

South Deep e tla sebetsa le ya kgethilweng ho fana ka tshehetso ya ditjhelete hore porojeke ena e tswelle pele, mme e tla tswela pele ho phethahatsa seo e lokeng ho se etsa nakong ya dilemo tse 5 tsa letsete lena. Ho kena tshebetsong ha porojeke ena ho akaretsa tse latelang:

- Tumellano le ho tjhaela monwana thuso ya ditjhelete ya porojeke ena ke bomphato ba kahare/ba nang le seabo ba South Deep
- Tumellano le ho tjhaela monwana ho etswang ke ba nang le seabo ba seng ka hare
- Ho hlahloba matshwao le ho iphehela dintho tse ka fihlellwang le ya kgethilweng le bajalefa
- Puso, ho kopanyelletsa M&E le ho fana ka tlaleho kamora letsete

Leano la ho Tswa

Bomasepala tba sebaka e tla ba bona ba ka sehloohong porojekeng ena mme ba tla ikarabella porojekeng ena. South Deep e tla etsa se hlokaahalang ho netefatsa hore tshebetso ya porojeke ena e a atleha e bile e ba e tshwarellang.

Lenaneo la Tshehetso ya Dihwai Tse Nyenyane											
Porojeke e Kenyeleditsweng ho IDP		MASEPALA WA SEBAKA WA NGQUZA Hill						Temo			
Ba Kopanetseng Porojeke		Masepala wa Lehae wa Ngquza Hill, Mokgatlo wa Mesebetsi, Mekgatlo ya South Deep ya Thuto le Setjhaba						Bajalefa	Dihwai tse nyenyane dimasepaleng tsa sebaka (LSA)		
Letsatsi la Qalo ya Porojeke	Tlhakubele 2018	Nom. Mesebetsi ya Kamehla	Nom. ya Mesebetsi ya Nakwana	Banna ba Hirilweng	Basadi ba Hirilweng	Batjha ba Hirilweng	Ba Phelang le Bokowa	Sebaka Seo Porojeke e Leng ho Sona			
Sephetho		TBC	TBC	TBC	TBC	TBC	TBC	Ngquza Hill: Kapa Botjhabela			
		Mokgatlo o Nang le Boikarabelo		Moharo wa KPI		KPI (E ka lekanngwang)			Nako		
		2018	2019	2020	2021	2022					
Ho kwetlisa dihwai ka tsa tekginike		Ba kopanetseng porojeke		Lenaneo la thupello		Palo ya dihwai tse ngodisitseng lenaneong le ba nang le mangolo a thuto e phahameng	X				
Ho thehwa ha Ditsi tsa temo le ho ntlafatsa mokgwa wa ho kena mmarakeng		Ba kopanetseng porojeke		Tshebetso ya setsi sa temo		Palo ya dihwai tse ngodisitseng setsing sa temo	X				
Tsamaiso le mokgwa wa ho fumana kadimo ya tijelete		Ba kopanetseng porojeke		Dihwai tse fumanang mokgwa wa ho kadima tijelete		Palo ya dihwai tse fumanang kadimo ya ditjhelete le % ya tefo ya kadimo	X	X			
Mesebetsi e Metjha ya Kamehla e Hlahisitsweng		South Deep le ya kgethilweng ho kopanela porojeke le yena		Palo ya mesebetsi (ya kamehla, ya dinako tse itseng tsa selemo, ya nakwana)		X	X	X	X	X	X
Phano ya Ditjhelete							R500 000	R500 000	R400 000	R300 000	R300 000
Palokgolo ya Ditjhelete							R2 000 000				

Theibole ya 53: Kakaretso ya Diljeo Tsa Porojeke ya LED Bakeng sa Dibaka Tseo Basebetsi ba Fumanang ho Tsone (2018 – 2022)

Lebitso la Porojeke		C2018	C2019	C2020	C2021	C2022	Bajete Kaofela
Ntshetsopele ya Mehaho le Ditsela							
1.	Ho aha Setsi sa Dipalangwang Flagstaff	–	R4 000 000	R2 000 000	–	–	R6 000 000
Ntshetsopele ya Temo							
2.	Ho Kopanela Porojeke ya Temo (Kapa Botjhabela)	R500 000	R500 000	R500 000	R500 000	–	R2 000 000
PALOKGOLO							R8 000 000

4.8.8 Ho aha Setsi sa Dipalangwang Flagstaff

Tlhaloso ya Porojeke

South Deep e ikemiseditse ho aha setsi sa dipalangwang Flagstaff, se tla ba le moo ho rekisetwang, renke ya ditekesi le ya dibese ka kopanelo le Masepala wa Lehae wa Ingquza Hill le Ofisi ya Tonakgolo ya Kapa Botjhabela. Ho tla ema ditekesi tse ka bang 100 setsing sena (tse 10 di palamise ka nako e le nngwe), bonyane dibaka tse 15 moo ho emang dibese lehlakoreng le kenang ka nqa e nngwe, ofisi ya renke le matlwana, moo ho hlapelwang le sebaka sa ho rekisetsa moo bonyane ho ka dulang baitshokodi ba 100. Sebaka sa ho rekisetsa se tla arola renke ya ditekesi ho ya dibese.

Mabaka a Utlwahlalang a Porojeke

Masepala wa Lehae wa Ingquza Hill o na le palo e hodimo ya batho ba sa sebetseng, batho ba ka etsang 51%, e leng palo ya bobedi e ka hodimodimo Sebakeng sa Masepala wa Setereke wa O.R. Tambo. Ka lebaka la sena, baahi ba bangata ba a falla metseng ya mahae ho ya ditoropong ho batla menyetla ya mesebetsi mme ke le leng la mabaka a etsang hore ditoropo di hole Ditoropong tsa Masepala. Nnete ke hore moruo wa Ingquza Hill o ke ke ke wa jara palo e hodimo ya ba hlohang mosebetsi ka mabaka a mmalwa.

Lebaka le ka sehloohong ke hore toropo ya Flagstaff le ya Lusikisiki ha e na difeme tse fanang ka menyetla e hlokahalang ya mosebetsi. Kaha batho ha ba sa na tshepo, mokgwa wa baitshokodi wa ho rekisa e se le ona o kgonehang ho ba bangata. Sena se entse hore bahwebi ba baitshokodi ba be bangata ditoropong tsena tse pedi. Ho tloha ka 2015 ho fihlela ka 2017, ho bile le keketseho e kgolo kgwebong ena, toropong ya Flagstaff palo ya imena habedi ho tloha ho 200 ho ya ho 400 ya bahwebi ba baitshokodi ba ngodisitseng. Toropo ya Flagstaff e sitwa ho jara palo e ngata ya bahwebi ba seterateng hobane e nyane. Ka hona, bahwebi ba beha ditafole tsa bona le ho hloma mekhukhu mathokong a tsela e kgolo moo e lokelang ho ba tselana ya ba maoto le moo ho lokelang ho paka dikoloi. Toropo ena eo e leng e nngwe ya tse pedi tseo e leng ditsi tse kgolo tsa ditshebeletso bakeng sa setjhaba e na le 90% ya baahi ba dibaka tsa mahae.

Mokgwa o atileng wa dipalangwang ke dipalangwang tsa setjhaba tsa dibese le ditekesi. Di tsamaisa batho ho tloha metseng ho ya toropong, le ho nka maoto a matelele hona profensing eo le ho tloha profensing eo ho ya ho e nngwe. Ha dilemo di ntse di feta, ditsela e ba tse sa lekanang ka lebaka la keketseho ya dipalangwang tsa setjhaba. Ha ho na sebaka se sireletsehileng moo batho ba ka theolwang le ho palamiswa teng ditoropong tsena tse pedi. Ka hona, ho sebediswa tsela e le nngwe ho tswa toropong, eo e boetseng e leng sona seterata se seholo sa mabenkele moo ho theolwang batho le ho ba palamisa. Sena se bolela hore moo bareki ba neng ba lokela ho paka dikoloi teng seterateng, e se e le renke e seng molaong ya ditekesi nakong ya sephethephethe le nakong eo e seng ya sona. Renke ya ditekesi le dibese, hammoho le mabenkele ohle a seterateng se seholo, ke tsona tse bitsang bongata ba bahwebi ba baitshokodi. Ba sebedisang dipalangwang tsa setjhaba ke bona bareki ba baholo ba bahwebi ba baitshokodi. Flagstaff feela, bahwebi ba seterateng ba ka bang makgolo a mane (400) ba subuhlellana seterateng se seholo hore ba be haufi le bareki.

Sena se baka tshubuhlellano e kgolo seterateng se seholo ka ha ba tsamayang ka maoto ha ba na moo ba ka tsamayang ka lebaka la bahwebi. Bakganni ba dikoloi ba lokela ho ema seterateng se seholo metsotso e fetang e 30 nakong ya sephethephethe se matla hore ba fumane moo ba ka pakang ka ha dibaka tsa ho paka di fetohile direnke tse seng molaong. Sena se entse hore nako le nako sephethephethe se eme tsi! seterateng se seholo.

Bothata ba tshubuhlellano e seterateng se seholo sa Flagstaff bo mpefatswa ke hore ke sona seterata se hokahanyang Toropo ya Port St Johns, ya Mbizana le ya Kokstad. Ditoropong tsena tse tharo tse boletsweng, seterata se seholo ke sona se hokahanyang dipalangwang tse ka sehloohong, ebile ke yona tsela e kgutswanyane Profensing. Bakeng sa dikgweba tsa poraefete, mekgatlo ya setjhaba le ya mmuso e hwebang ditoropong tsena tse pedi, kgweba e tsamaya hantle. Taba ya hore tsela ena e boetse e sebediswa ke diteraka tse fetelang ditoropong tse ding e eketsa tshubuhlellano e seng e ntse e le matla. Tsena kaofela di entse hore ho se be le bohleki.

Sebaka sa Porojeke

Renke ya tekesi e sisintsweng e tla ba setsing sa toropo sa Flagstaff se Erf. 102.

Bajalefa ba Porojeke

Projeke e tla ruisa baahi le batho ba dulang moo molemo, hammoho le ba nkang maeto ba feta le Flagstaff, bapalami, bakganni ba ditekesi le ba dibese le bahwebi ba baitshokodi.

Ditjheo Tsa Porojeke

Ho akanyetswa hore porojeke ena e tla hloka R18 milione. South Deep e tla ntsha R6 milione bakeng sa kaho ya Setsi sa Dipalangwang sa Flagstaff nakong ya mesebetsi eo e lokelang ho e phetha ya SLP ya 2018-2022.

Leano la ho Kenya Tshebetsong le la Moshwelella

Ofisi ya Tonakgolo ya Kapa Botjhabela e tla kopanela porojeke ena hammoho le Masepala wa Lehae wa Ingquza Hill. Masepala o tla ikarabella tlhokomelong ya Setsi sena sa Dipalangwang le ho laola renke ya ditekesi le Sebaka sa Bahwebi sa ho Rekisetsa. Ho kena tshebetsong ha porojeke ena ho akaretsa tse latelang:

Leano la ho Tswa

Ha porojeke e fela, Gold Fields e tla nehelana ka renke ya ditekesi ho Masepala wa Lehae wa Ingquza Hill hore e be ona o e tsamaisang le ho e hlokomela molemong wa setjhaba.

Ho Haha Setsi sa Dipalangwang Flagstaff													
Porojeke e Kenyeleditsweng ho IDP		MASEPALA WA SEBAKA WA FLAGSTAFF INGQUZA HILL KAPA BOTJHABELA						Mehaho le Ditsela					
Ba Kopanetseng Porojeke		Masepala wa Lehae wa Ingquza Hill; Ofisi ya Tonakgolo ya Kapa Botjhabela						Bajalefa		Baahi ba Flagstaff, bahwebi ba baitshokodi, beng ba ditekesi le dibese le bapalami			
Letsatsi la Qalo ya Porojeke	Tlhakubele 2018	Nom. Mosebetsi ya Kamehla	Nom. ya Mosebetsi ya Nakwana	Banna ba Hirilweng	Basadi ba Hirilweng	Batjha ba Hirilweng	Ba Phelang le Bokowa	Sebaka Seo Porojeke e Leng ho Sona					
		TBC	TBC	TBC	TBC	TBC	TBC	Flagstaff Ingquza Hill: Kapa Botjhabela					
Sephetho/Mosebetsi		Mokgatlo o Nang le Boikarabelo		Mohato wa KPI		KPI (E ka lekanngwang)		Nako					
								2018	2019	2020	2021	2022	
Tlhaloso ya porojeke le boholo hammoho le netefatso ya bajete		Gold Fields le ba kopanelang porojeke le yona				Boholo ba porojeke le bajete		X					
Ho ngola le ho tekana MOU		Gold Fields le ba kopanelang porojeke le yona		Ditherisano le batsketsi bohle ba ditjhelete le ba kopanelang porojekeng		MOU e saennweng		X					
Puisano le ba Nang le Seabo		Masepala wa Lehae wa Ingquza Hill		Leano la ho kenya tshebetsong puisano le ba nang le seabo		Tshehetso e feletseng ya ba nang le seabo		X	X	X	X		X
Ho kgetha le ho fa konteraka mosebetsi		Gold Fields le ba kopanelang porojeke le yona		Ditheko le ditshebeletso tse dumetsweng le mehato ya ho thendara		Ho fa konteraka mosebetsi		X					
Kaho ya Setsi sa Dipalangwang		Bohle ba kopanetseng porojeke				Setsi se fedileng sa Dipalangwang			X	X			
Ho Nehelana ka Setsi le ho Tswa		Gold Fields & OTP				Ho nehelana ka porojeke le ho e thakgola							
Phano ya Ditjhelete									R5 000 000	R1 000 000			
Palokgolo ya Ditjhelete												R6 000 000	

KAROLO YA 5

MATLO LE MAEMO A BODULO

South Deep e ikamahanya ka botlalo le melao motheo jwalo ka ha e hlalositse Melaong ya Matlo le Maemo a Bodulo bakeng sa Indasteri ya Merafo le Diminerale e entsweng ho ya ka karolo ya 100(1)(a) ya MPRDA ya Mining Charter e akareletsang:

- Maemo a loketseng a bodulo;
- Ho thusa batho hore ba be le matlo a bona;
- Ho fa batho budulo ba sa kgethollwe ka maemo a bona setjhabeng, mmeleng kapa moruong;
- Ho kenyeletsa basebetsi maamong a botsamaisi ditabeng tsa matlo;
- Ditshebeletso tsa bophelo tse sa imeleng pokotho, tse se nang leeme; le
- Phepo e nepahetseng le ya boleng.

5.2 Patlisiso ya Bodulo

Patlisiso ya bodulo ya South Deep e entswe ka 2014 ke mokgatlo o ikemetseng o sebetsanang ka ho kgetheha le dipatlisiso tsa bodulo ba basebetsi. Morero wa patlisiso ena e ne e le ho bonahatsa boemo bo teng ba bodulo, ditlhoko le ditakatso tsa basebetsi ba South Deep tabeng ya matlo le ho di hlalloba ho latela pholisi ya hona jwale ya matlo.

Patlisiso ena e entswe e le mohlala ho boemedi ba 35% ba basebetsi ba nako yohle ba etsang mesebetsi ya dihlopha tsa A-D. Kaofela ho buisanwe le batho ba 1345. Ho ya ka sephetho sa phuputso, 70% ya basebetsi ba ka lakatsa ho ba le matlo ao e leng a bona mme dibaka tseo ba di thabelang ke Westonaria le Hillshaven. Ho na le ba bang “ba hlahang dibakeng tse ding” ba kgethang ho hira kapa ho dula mahala matlong a motho a le mong kapa a dulang malapa.

5.3 Leano la Matlo

Mabaka ohle a ka hodimo ke ona a bileng le kgahlamelo Leanong la Matlo la Morafo wa South Deep le teng hona jwale. Tse ding tsa ditshia tsa leano lena ke hore South Deep jwalo ka Morafi ya nang le boikarabelo e batla basebetsi ba yona ba dule matlong a boemo bo botle, a sa imeleng pokotho mme a leng sebakeng se kopanyang batho bohle ebile se le haufi le Morafo. Leano lena la matlo ke bakeng sa basebetsi ba Sehlopha sa C ho ya tlaase feela. Mafelong a Motshehanong 2018, ho ne ho na le basebetsi ba 3 805 Morafong ba sehlopheng sa C ho ya tlaase. Leano la matlo le ikemiseditse ho fa basebetsi ba South Deep bolokolohi ba ho ikgethela moo ba batlang ho dula teng le mofuta wa bodulo oo ba batlang ho dula ho ona. Dikgetho tsa bodulo di fapana ho ya ka mofuta, boholo, theko le sebaka. Basebetsi ba South Deep ba tla ba le tokelo ya ho etsa kgetho ya bodulo ho tswa lethathameng le latelang:

5.3.1 Bodulo ba Motho a le Mong

Ho ntjhafatswa ha hostele ho phethilwe ka 2014 mme dikamore tsohle ke tsa motho a le mong feela. Basebetsi ba 848 ba ka dula Bodulong ba Motho a le Mong ha feela motho a le mong. Batho ba dulang mona ha ba patale rente ebile ha ba patale metsi le motlakase. Hape ba fuwa dijo le dino letsatsi le letsatsi.

5.3.2 Bodulo ba Malapa

Hostele e ile ya fetolwa hore e be Bodulo ba Malapa bo nang le dikamore tse 2 kapa tse 3 tsa boroko mme hona jwale e nka malapa a 203. Batho ba dulang mona ha ba patale rente ebile ha ba patale metsi le motlakase. Hape ba iphehela dijo tsa bona dikitjhineng tsa bona. South Deep e tswela pele ho hlokomela le ho ntlafatsa dibaka tsena ka mehla e le ho (i) tiisa hore pholisi ya motho ka mong kamoreng ka nngwe e a latelwa, empa (ii) hape le ho tiisa hore bodulo bo loketse basebetsi ba rona. Moralo wa tokiso o a latelwa.

5.3.3 Matlo a Morafo wa South Deep a seng a ntse a le teng le difoete.

Ho na le matlo a 471 makeisheneng a Hillshaven, Westonaria le Glenharvie. Ho feta moo, ho na le matlo a 50 a jareteng e le nngwe Glenharvie le difoete tse 84 Hillshaven. Hona jwale basebetsi (2017) ba fumana tjhelete e etsang R3500 ka kgwedi hore ba kgone ho lefella rente, metsi le motlakase. Ho boloka moaho o le boemong bo botle ho etswa ke Morafo ka ditjeho tsa ona. Basebetsi ba ka sebedisa morero wa matlo ho reka ntlo e ikemetseng kapa e kopanetseng jarete. Difoele di ka nna tsa rekwa ke basebetsi nakong e tlang. (Sheba ka tlase ho fumana lesedi).

5.3.4 Matlo ao basebetsi ba ithekelang kapa ba a hiran

Basebetsi ba bang ba rekile kapa ba hirile matlo a seng Lekeisheneng la Westonaria empa a iphaphatha le melao ya letlole la matlo. Ana ha se matlo a Morafo ebile ha se ona o a hirileng. Basebetsi bana ba fumana R3 500 e tlatsetsang ka kgwedi molemong wa hore ba lefelle rente kapa bonde le metsi le motlakase. Mafelong a Motshehanong 2017, basebetsi ba 665 ba ile ba kgetha mokgwa ona wa bodulo. Tumello yohle e etswa ke Morafo ho tiisa hore ntlo e hirilweng e boemong bo botle mme e dumellana le ditlhoko tsa morero wa matlo.

5.3.5 Matlo a hirilweng ke South Deep ho Ba Hirisang Matlo

Ka la 30 Loetse 2017, South Deep e ile ya hira matlo a 460 bathong ba hirisang matlo hore ho dule basebetsi bao qetellong ba tla reka kapa ba hire Meahong e Metjha e hlalositsweng ka tlase. Matlo a hirilweng ke Morafo a tla kgaotsa ha Meaho e Metjha e se e phethilwe. Le ha ho le jwalo, ona ke mokgwa wa bodulo o nepahetseng o ka sebediswang ha eba ka tshohanyetso palo ya batho e nyoloha Morafong.

5.3.6 Tjhelete ya Bodulo ho ba Dulang Matlong ao e Seng a Morafo

Mafelong a Tlhakubele 2018, basebetsi ba 744 ba ile ba kgetha ho fuwa R 3 500 ka kgwedi e le tjhelete ya ho lefella bodulo matlong a dumeletsweng ao ba a kgethang a sebakeng sa bohole bo sa feteng dikhilomithara tse 100 ho tloha Morafong wa South Deep. Ho basebetsi ba 744, ba 162 ba dula matlong a qetilweng ho patallwa, ba 336 ba patala bonde mme ba setseng ba 246 ba dula dibakeng tse hirilweng.

5.3.7 Meaho e Metjha

Leano la matlo la South Deep le bile le matlo a 150 a ileng a ahwa mme a fuwa basebetsi ka 2016. South Deep e tswetse pele ho aha matlo a matjha a 206 le difoete ho tloha ho tsa disekwerekilomitara tse 50 ho ya ho disekwerekilomitara tse fetang 70 Hillshaven le Westonaria. Tse setseng tse 850 mohlomong di ne di tla rekwa Merafong e meng e haufi le South Deep kapa di ahwe botjha. Qetellong ya ho aha meaho e metjha le ho reka matlo ho ba rekisang matlo basebetsi ba 3 341 ba tla be ba fumane bodulo bo ba tshwanelang ho ya ka ditlhoko tsa bona.

Ka lebaka la diphetoho tsa tshebetso morafong hammoho le thahasello e tlaase ya matlo a teng a basebetsi, South Deep e hlahloba botjha leano la hona jwale la matlo mme re rera ho tla ka lewa le fapaneng ho thusa batho hore ba be le matlo a bona, ho fapana le lenaneo la kaho ya matlo le tsamaiswang ke khamphani. Morerong ona, mekgatlo le ba bang ba nang le seabo ba tla kenyeletswa ho fumana tharollo. Ho sa tsotellehe sena, morao o ikemiseditse ho fana ka sebaka sa bodulo sa maemo a matle ho basebetsi ba ona ba boemo ba C ho ya tlaase.

5.4 Morero wa Phumantsho ya Matlo wa Tswelopele

Le hoja basebetsi bohle ba tla kgona ho fihlella e nngwe ya dikgetho tsa bodulo, ba bang ba tla kgetha ho fuwa tjhelete ebe ba lo dula dibakeng tsa baipehi. Leha ho le jwalo, re tshepa hore basebetsi bana e tla ba ba seng ba kae mme ba bangata ba basebetsi ba etse kgetho e tla ba dumella ho dula dibakeng tsa boemo bo botle.

Ho tla fihlela jwale, Morao wa South Deep o tswela pele ka matla ho kgothaletsa batho hore ba be le matlo mme ke kahoo ho entsweng Morero wa Matlo wa Tswelopele ka 2015 mme wa kena tshebetsona ka 2016. Bokgoni ba ho lefella le ho tshwaneleha bakeng sa bonde ke dintho tse kgolo tse thibelang batho ho ba le matlo mme ke ka hoo Morao wa South Deep o entseng pakana ya melemo e sebetsanang le mathata ao ka bobedi e leng se dumellang basebetsi ba eketsehileng ho kena mmarakeng wa matlo.

Ho feta moo, Morero o entswe ka tsela ya hore o be le tekatekano ho basebetsi bohle ba amehang, o utlwiswe ke bohle ba nang le seabo, o fokotse boima ba kgafa ya mokgolo (mohlala, ho kgina kgafa ya melemo), moo ho kgonehang, o kgone ho sebetsa ka tsela e molemo, mme ho feta tsohle, e tshwarellang nako e telele.

Dikarolo tsa Morero wa Phumantsho ya Matlo wa South Deep di ka tsela e latelang:

- Kadimo ya Tjhelete e Senang Tswala ya R100 000: e tla busetswa ka ho lefa R417 ka kgwedi nakong ya dikgwedi tse 240, kadimo e senang tswala le tumellano ya bonde dipakeng tsa South Deep le mosebetsi e se e entswe le ho phethelwa.
- Ho sebedisa sekgahla sa tswala sa 10.5% le ho e lefa ka dilemo tse 20, Kadimo ya Tjhelete e Senang Tswala ya R100 000 e fella ka ho boloka R239 611 nakong ya bophelo bohle ba bonde.
- Poletso ya 20% tjheleteng ya theko ya ntlo: bakeng sa ntlo e jang R515 000 ka sekgahla sa tswala sa 10.5% ka nako ya kadimo ya dilemo tse 20, mosebetsi o fumana molemo wa R165 356 nakong ya bophelo bohle ba bonde.
- O lefa tjhelete ya theko feela: South Deep e lefella kaho empa ha e kenye thuso ya ditjhelete thekong ya ntlo. Ntlo e rekisetwa basebetsi ka theko ya yona.
- Tjhelete e Tlatsetsang ya Bodulo e etsang R3 500: Mosebetsi le ha e le ofe ya dulang sebakeng se loketseng sa bodulo mme a fihlella ditlhoko tsa Morero wa Phumantsho ya Matlo wa Tswelopele a ka fumana tjhelete ya tlatsetso ya kgwedi le kgwedi.
- Ofisi ya Tliahisoleseding e entswe sebakeng sa morao ho thusa ba nang le dipotso mabapi le morero ona. Dikgetho tsa ho Hira kapa ho Reka, bokgoni ba ho lefa le mokgwa wa ho kenya kopo ya bonde ke tse ding tsa ditshebetso tseo Basebetsi ba Ofisi ya Tliahisoleseding ba fanang ka tsona.
- Thupello ya Thuto ya Ditjhelete le Thupello ya Mokadimi e fumantshwa ntle ho tefo ho basebetsi.
- Kopo ya dipholetso tsa sekgahla sa tswala Dibankeng Tsa Afrika Borwa lebitsong la basebetsi, e se e phethilwe

5.4 Tswelopele Home Ownership Scheme (continued)

le ho kenngwa tshebetsong.

- Basebetsi ba thuswa ho tlatsa diforomo tsa dikopo tsa banka.
- Ditumellano tsa pakana ya Inshoreense ya Sehlopha (ya bophelo le ntlo) e se e sekasekilwe le ho kenngwa tshebetsong.
- Bakeng sa basebetsi ba etsang kopo ya bonde mme banka e sa ba amohela, ho entswe lenaneo la tlhabollo ya dikoloto. Ho itshetlehile ka hore na mosebetsi o ikamahanya hakae le lenaneo lena, mosebetsi ya jwalo a ka reka ntlo ho tswa ho South Deep ha a fumane tlhabollo e feletseng.

Basebetsi ba South Deep ba bontshitse thahasello e kgolo ya ho ba le matlo, empa nnete ke hore ha se basebetsi bohle ba tshwanelehelang bonde. Ka la 30 Loetse Basebetsi ba South Deep ba bontshitse thahasello e kgolo ya ho ba le matlo, empa nnete ke hore ha se basebetsi bohle ba tshwanelehelang bonde. Ka la 30 Loetse indasteri seo e bang 25% ho ya ho 30% feela ya dikopo tse dumellwang ho fumana bonde marakeng wa ba kgonang ho lefella matlo.

Hore ho eketswe palo ya dikopo tsa bonde tse tse amohelwang, South Deep e kgethile Summit Financial Partners ho fana ka thuso ya tshebediso ya ditjhelete, ho kopanngwa ha mekitlane le tshebeletso ya tlhabollo ya dikoloto ho basebetsi bohle ba morao.

Letsete la bokamoso

GOLD FIELDS
South Deep Gold Mine

Ofisi ya Tlhabisoleseding
Mohala: 011 411 2399
Imeile: infodesk@goldfields.co.za

Re habile katlehong ya South Deep, ya

TSELOPELE
HOME OWNERSHIP SCHEME
My home. My family. Our future.

5.5 Phepo

Phano ya dijo tse nang le bophelo le phepo e ntle ke mokokotlo le ntho ya bohlokwa ho tiisa hore basebetsi ba rona ba fumana phepo e nang le bophelo le e nepahetseng. Re nahanne ka boitlamo bona, mehato e latelang e kenngwa tshebetsong South Deep:

- Diphehi di rupelletswe ke HTA School of Culinary Art hore di phehele basebetsi ba South Deep dijo tsa boemo bo hodimo;
- Dijo di lokiswa ho ipapisitswe le tataiso ya phepo ya Setsi sa Dipatlisiso ya Disaense le Indasteri (CSIR);
- Ho rekilwe thepa e ntjha ya kitjhene mme kitjhene e ikamahanya le maemo a ISO 14001;
- Moralo wa phepho e loketseng o kentswe tshebetsong kitjheneng ya morao e Shafteng e ka Borwa.

KAROLO YA 6

NTSHETSOPELE YA DITHEKO, BAFANI LE DIKGWEBO

South Deep e hlokomela hore mokgwa wa ditheko o nepahetseng ke wa bohlokwa bakeng sa matlafatso ya moruo ya di- HDSA. South Deep e ikemiseditse ho reka ho ba kgethilweng ho ya ka leano la 2010 la Sehlomathiso se lokisitsweng sa Mining Charter. Morero wa South Deep wa Ntshetsopele ya Ditheko le Ditshebeletso ke ho netefatsa ho kgetholleha, mokgwa wa ditshebeletso tsa ditheko le botsamaisi ba bafani ba hlwaiweng e le Ditlamo tsa BEE – bafani ba HDSA (mohlala, Beng ba kgwebo >25%). South Deep e boetse e ikemisedite ho reka lapeng e le ho thusa bao e ka bang bafani ba HDSA, ka ho ba susumetsa, hore e be karolo ya phephelo ya neheletsano ya morao. Ka matsholo a yona a morao, South Deep e tla ba le bokgoni ba ho theha sebaka se tla thusa ho matlafatsa di-HDSA dibakeng tse potolohileng morao.

South Deep e tla fana ka boemo ba bafani ba kgethwang ho di-HDSA ka ho kenya tshebetsong mehatong e latelang:

- Ho eketsa boemo ba ho kena konterakeng le batho, kapa dihlopha tsa batho, bao pele ba neng ba tinnngwe menyetla ka lebaka la kgethollo e leeme motheong wa morabe, bong kapa ho phela le bokowa;
- Ho eketsa menyetla ya kgwebo bakeng sa bafani ba HDSA/BEE le ho hodisa dikgwebo tsa lehae e le hore di ka tiya mme qetellong e be bafani ba nako yohle ba (mohlala, ho kgothaletsa kgwebo ka hara dikgwebo tsa HDSA/BEE);
- Ho kgothalletsa bafani ba teng hore ba etse ditheo, le/kapa ditumellano tsa ho ikopanya le dikgwebo tsa HDSA/BEE;
- Ho fedisa kgethollo e fosahetseng maanong, diketsong le mehatong ka ho ba le ponaleto tseleng ya ho etsa diqeto;
- Monyetla o ka pele o fuwe bafani ba HDSA/BEE ba nkang karolo ho thehweng ha mosebetsi ho itshetlehlwe ka mabaka a kgwebo e tshwarellang;
- Boitlamo ba ho Reka le ho Sebedisa batho ba kgethilweng le sepheo sa ho Reka Lapeng le Ntshetsopele le ho thehwa ha mosebetsi;
- Ho eketsa tsherediso ya tjelele sebakeng sa lehae;
- Ho eketsa menyetla ya ho reka thepa le ditshebeletso; le
- Ho theha kgwebo e tshwarellang.

Mining Charter e bolela hore ho fumana melemo e feletseng ho tswa mohloding wa dimenerale wa Naha ho tla hloka hore ho matlafatswe maqhama dipakeng tsa merafo le diindasteri le moruo o pharaletseng. Ho reka thepa le ditshebeletso sebakeng ho etsa hore ho be le tlhodisano le ho tlisa diphetoho, taolo ya boleng ba moruo, ho tlisa menyetla ya ho hodisa moruo e leng se etsang hore ho thehwe mosebetsi e nang le seriti le ho atolosa menyetla ya mmara wa ditshebeletso le lekeno Afrika Borwa.

Hore ho fihlellwe sena, indasteri ya merafo e lokela ho reka le ho sebedisa ditshebeletso tsa ditlamo tsa BEE ho latela dintlha tse latelang:

- Ho sebedisa bonyane of 40% ya tjelele ya thepa ho reka kapa ho sebedisa dikgwebo tsa ditlamo tsa BEE;
- Ditshebeletso tse etsang 70% le thepa e etsang 50% di fumanwe ditlamong tsa BEE; le
- Ho tiisa hore bafani ba setjhaba ba lekeno la thepa ka selemo ba nyehela bonyane 0.5% lekenong le entsweng ke dikhamphani tsa merafo ya lehae ntshetsopeleng ya moruo wa setjhaba letlolang la ntshetsopele ya setjhaba.

6.2 Sepheo sa ho Kgetha Ditheko le Ditshebeletso

South Deep e sebedisitse tlhahlobo ya ditjhelete ya 2016/7 le Phahamiso ya Theko e Sebetsang (CPI) ya Morafo e le motheo wa ho etsa Sepheo sa ho Kgetha Ditheko le Ditshebeletso.

Theibole ya 54: Sepheo sa ho Kgetha Ditheko le Ditshebeletso

Ditjeho Tsa Ditheko Tsa BEE	C2018 Sepheo	C2019 Sepheo	C2020 Sepheo	C2021 Sepheo	C2022 Sepheo
Thepa ya tshebediso (40%)	50%	53%	55%	60%	65%
Ditshebeletso (70%)	70%	72%	75%	77%	80%
Thepa e Felang (50%)	55%	57%	60%	63%	65%
Sepheo se ka hodimo ha se kenyeletse ditjeo tsa ditheko le ditshebeletso tse sa etsetsweng qeto					

6.3 Nyehelo ya Dikhamphani Tsa Setjhaba Ntshetsopeleng ya Maemo a Setjhaba le a Moruo

South Deep e tla etsa sohle seo e se kgonang ka ditlhokahalo tsa konteraka, ho tiisa hore dikonteraka tsa yona tsa Naha di iphaphatha le ditlhoko tsa bafani bakeng sa thepa ya tshebediso, ho nyehela bonyane 0.5% ya tjhelete e fumanweng ho South Deep ntshetsopeleng ya maemo a setjhaba le a moruo a baahi ba lehae letloleng la ntshetsopele ya setjhaba.

6.4 Porojeke ya Ditheko le Ditshebeletso Setjhabeng Seo Morafo o Leng ho Sona

Ho thehwa ha diporojeke tsa Ditheko le Ditshebeletso Setjhaba sa Moo Morafo o Leng Teng ho reretswe ho tataisa le ho tshehetsa qeto ya lefapha ya ditheko le ditshebeletso ka leano la yona la setjhaba la ditheko le ditshebeletso. Leano la ditheko le ditshebeletso setjhabeng sa moo morafo o leng teng le bonahatsa boikemisetso ba khamphani ba ho thusa ntshetsopeleng ya moruo ya baahi ka ho reka thepa le ho fumana ditshebeletso dikgwebong tsa lehae, ho kwalwe dikgeo tse teng bokgoning ba batho ba lehae, le ho etsa hore ho be le tlhodisano ya bafani hore ho fihlellwe maemo a matjhaba le ho tshwanelehela ho fumana dikonteraka tse hlamatsehang.

South Deep e sekasekile botjha tlhaloso ya yona ya setjhaba sa moo morafo o leng teng ka ha se ameha ka ho toba ebile se na le ditebello ka mosebetsi wa rona. Se akaretsa baahi ba haufi haholo le morafo wa rona, haufi le moedi o motjha wa Masepala wa Lehae wa Toropo ya Rand West le Poortjie, mme ba akaretsa (ba)motoho le ha ele ofe ya dulang moo.

Lenane la merero e kgethehileng eo re batlang ho e fihlella e akaretsa e latelang:

- Ho ntshetsapele diSMME tsa setjhaba sa moo morafo o leng teng hore di be le boikemisetso le bokgoni ba ho tliša diphetoho setjhabeng sa lehae;
- Ho kenyelletsa diSMME tsa setjhaba sa moo morafo o leng teng phepelong ya nelehetsano;
- Ho lemoha dikgeo tse teng neheletsanong ya boleng le ho potlakisa sena ho hohela kgwebo e ntjha sebakeng;
- Ho sebedisa di-SMME tse qalang tsa baahi ba lehae; le
- Ho theha le ho etsa tikoloho e nepahetseng bakeng sa ntshetsopele ya dikgwebo ka ho kgothaletsa tshebedisanommoho pakeng tsa dikgwebo tsa baahi ba lehae le mafapha a mmuso.

6.4 Porojeke ya Ditheko le Ditshebeletso Setjhabeng Seo Morafo o Leng ho Sona (e tswela pele)

Ho hlaloba menyetla e teng ya botsetedi bokgoning ba ntshetsopele ya lehae hangata ho qala ka ho sheba tlhoko e teng. Sena se akaretsa ho hlwaya menyetla ya bafani le ho lekola bokgoni ba bona bakeng sa monyetla ka mong le tlhahlobo e keneletseng ya ho boloka tjhelete dikgwebong tsa lehae papisong le ha ho sebediswa dibaka tse mathoko kapa tsa naha. Ka kakaretso, dikhamphani di lokela ho qala di le nyenyane, di na le dikonteraka tse nyenyane tse sa rarahanang ebe di hola ho ba dikonteraka tse rarahaneng.

South Deep e finyeletse diphesente tse leshome le metso e tshelletseng (16%) tsa ho reka lapeng qetellong ya kotara 3 2017. Ntshetsopele ena e bile ditholwana tsa boikemisetso ba ho behella ka thoko menyetla e hlwaiweng bakeng sa dikgwebo tsa setjhaba sa moo morafo o leng teng ho fapana le ho tswela pele ho qala boikopanyo boo ho bonahalang hore bo ke ke ba tshwarella jwalo ka ha ho ne ho lebeleletse. Leano lena la ho behella ka thoko le tla tswela pele ho sebediswa ke lefapha la ditheko le ditshebeletso ka boikopanyo le porojeke ya ditheko le ditshebeletso tsa setjhaba sa moo morafo o leng teng ho sebetsana le dikgeo bokgoning ba lehae, le ho kgothaletsa tlhodisano ya bafani e le hore ho fihlellwe boemo ba matjhaba.

Menyetla e beheletsweng ka thoko e tla hlaloswa ka ho hlaka ke lefapha la ditheko le ditshebeletso e le hore batho ba ka kenya dithendara tse tla ama feela dikgwebo tsa setjhaba sa moo morafo o leng teng mme ha di a lokela ho ferekannwa le menyetla e tlwaelehileng ya ditheko le ditshebeletso. Mokgwa o ka tlase mona ke ona o tla sebediswa ho kgetha bafani ba lehae bakeng sa ntshetsopele.

Theibole ya 55: Mokgwa o sebediswang ho kgetha Bafani ba Lehae

	Kgetho ya 1 : mokgwa wa ho kgetha Mofani wa Lehae	Kgetho ya 2 : mokgwa wa ho kgetha Mofani wa Lehae
Kgwebo e Masepaleng wa Lehae wa Rand West ho akaretsa Poortjie	E	Ha e Westonaria kapa Poortjie empa e iphaphatha le mekgwa e boletsweng ka tlase
Ba(ya) nang le seabo ba dula Masepaleng wa Lehae wa Rand West le Poortjie	E, le bonyane 25% ho kopanyeletsa voutu e 1	E, le bonyane 25% ho kopanyeletsa voutu e 1
Basebetsi ba setlamo ke baahi ba Masepaleng wa Lehae wa Rand West le Poortjie	E, bonyane 25% ya basebetsi kaofela ba tswa Masepaleng wa Lehae wa Rand West le Poortjie	E, bonyane 50% ya basebetsi kaofela ba tswa Masepaleng wa Lehae wa Rand West le Poortjie

South Deep e hlwaile sepheo se latelang e le karolo ya lenaneo la yona la Ntshetsopele ya Dikgwebo ho itokisetša le ho ntshetsa pele Bofani Setjhabeng sa Moo Morafo o Leng Teng.

Theibole ya 56: Sepheo sa Ntshetsopele ya Dikgwebo

Ntshetsopele ya Dikgwebo	C2018 Sepheo	C2019 Sepheo	C2020 Sepheo	C2021 Sepheo	C2022 Sepheo
Palo ya barekisi ba lehae bao ka selemo ho rerilweng hore ba tshwanelehe ho kgethwa	3	2	2	2	1
Palo ya ba batjha	1	1	1	2	2
Thupello ya SMME	5	5	5	5	5

KAROLO YA 7

TSAMAISO YA HO FOKOTSA BASEBETSI

Morero o ka sehloohong wa tsamaiso ya ho theola boemong le phokotso ke ho tiisa hore ha ho sa na letho le leng le ka etswang ho fihlella ditlhoko tsa morafo pele ho nahanwa ka ho theola basebetsi maemong. Ho fihlela sena, ho entswe dintho tse latelang:

7.1 Foramo ya Bokamoso (“Foramo”)

South Deep e tshehetsa tlhokahalo ya molao e amanang le ho theha Foramo ya Bokamoso (“Foramo”) ho netefatsa hore ho latelwa molao ha ho fokotswa basebetsi. Kahoo Morafo o dumellane le Mekgatlo ya Basebetsi hore e kgethe baemedi ba tla sebetsa Foramong ena le ditho tse phahameng tsa botsamaisi le tsona di be le boemedi. Foramo e batla ho kenyeletsa Mekgatlo ya Basebetsi mathateng a kgwebo a hlokang ho tshohlwa le kgahlamelo e bang teng lebothong la basebetsi ho itshetlehlilwe ka melawana ya ditshupiso jwalo ka ha e boletswe Molaong wa 46.

7.2 Mesebetsi ya Foramo ya Bokamoso

Morero wa Foramo, jwalo ka ha o bontshitswe theiboleng e ka tlase, ke ho kenya tshebetsong ditlhoko tsa Molao wa 46 ho theha le ho tsamaisa Foramo ya Bokamoso:

Ho Thehwa ha Foramo ya Bokamoso

- Ho kgothaletsa dipuisano tse tswelang pele pakeng tsa baemedi ba basebetsi le bahiri mabapi le bokamoso ba Morafo;
- Ho shebela pele ho lemoha mathata, diphepetso le ditharollo mabapi le tlhahiso le mosebetsi;
- Ho theha mawa a tharollo le phetisetso dibakeng tse ding ho thusa ho fokotsa tahlehelo ya mosebetsi le ho ntlafatsa bokgoni ba ho tshwarella ha kgwebo;
- Ho kenya tshebetsong mawa ao ho dumellanweng ka ona ke mohiri le basebetsi; le
- Mekgwa ya ho boloka mesebetsi, ho qoba tahlehelo le phokotseho ya khiri.

Dintlha tsa bohlokwa tse tshohlwang di akaretisa (hara tse ding):

- Boemo ba kgwebo ho ya ka tlhahiso le mehato;
- Bophelo le tshireletseho;
- Tshebetso ya ditjhelete ya khamphani hammoho le dikgaello tse sitisang Morafo ho sebetsa ka thello;
- Ntshetsopele ya lewa la bokena dipakeng tabeng ya mesebetsi e ka nnang ya lahleha ha ho kwalwa; le
- Hore ho hlalohjwe diporojeke tse ka bang teng pele ho kwalwa ho rala bokgoni ba ho tswela pele ka mesebetsi.

7.3 Ditherisano

Ka selemo South Deep e rala lenane la ditherisano le Mekgatlo ya Basebetsi. Lenaneo lena le akaretsa diboka tsa kotara le Foramo ya Bokamoso. Modulasetulo wa Foramo ya Bokamoso eba Motlatsa-Mopresidente wa Lebatowa la Afrika Borwa. Ho ekelletsa ho Foramo ya Bokamoso, South Deep e thehile diforamo tse ding tse ngata. Foramo ya SLP ke e nngwe ya tsona, mme e kopana kgafetsa ho tshohla mathata a amanang le tlhahlobo ya kgatelopele ho kenngweng tshebetsong ha SLP. Foramo ya SLP e tla tswelapele ka ditherisano ho tiisa hore ho latelwa melao morafong.

7.4 Mehato e lokelang ho Latelwa ho Qoba Tahlehelo ya Mosebetsi le Phokotseho ya Khiri

- Mohlodi wa tlhahisoleseding oo Lenaneo la Mosebetsi wa Morafo o thehilweng ho lona o bontsha hore South Deep e na le bokgoni ba tshebetso ba dilemo tse 70. Leha ho le jwalo, sena se ka sitiswa ke mabaka a fapaneng a moruo, a ka ntle le ka hare. Sena se ka ama moruo wa morafo hampe hore o sebetse ntle ho tshitiso nakong e tlang. Maamong ao ho sa kgoneheng hore ho qojwe ho fokotsa basebetsi, South Deep e tla latela mehato e loketseng, e tshehetswang ke mehato e latelang ya ditherisano:
- Puisano le Therisano ka metjha e nepahetseng ya ditheo, jwalo ka ha e thehilwe Morafong;
- Kgonahalo le ha e le efe e ka hlohang hore ho fokotswe basebetsi kapa ho kwalwe e tla bonahala nakong ya dikopano, dipuisano le tshekatsheko dibokeng tsa kotara tsa foramo ya bokamoso;
- Merero yohle ya mawa e hlwalweng ke ditheo tse loketseng tsa ditherisano e tla kenngwa tshebetsong ka morero wa ho qoba tahlehelo ya mosebetsi. Merero le mawa a tla dula a lekolwa ho tiisa hore di dumellana le maemo a ka nako eo haeba ho bonwa e ka morafo o tla kwalwa kapa ho fokotswe basebetsi;
- Ditheo tse loketseng tsa ditherisano di tla hlaloba boemo ba moruo le palo ya basebetsi ba ka nnang ba ameha ha ho kwalwa kapa ho fokotswa basebetsi;
- Ditheo tse loketseng tsa ditherisano di tla tshohla le ho dumellana ka mawa le mehato e ka nkwang e ka kenngwang tshebetsong ho qoba tahlehelo ya mosebetsi;
- Mawa a ka bang teng le merero ya ho qoba tahlehelo ya mosebetsi e tla akaretsa, empa e sa felle ka e latelang:
 - Ho beha meja fatshe ka boithaopo bakeng sa basebetsi ba tshwanelehang ho ya ka melawana ya tshwaneleho ya letlole la providente, jj.;
 - Ho fediswa ha ho sebetsa dihora tse eketsehileng, ho arolelana mosebetsi, ho ya phomolong e kgutshwane le e ekeditsweng;
 - Ho kgaotsa ho hira basebetsi ba batjha ho fihlela merafo ya South Deep e lekile ho tlatsa dikgeo tse teng ka basebetsi ba se ntse ba le teng;
 - Ha ho hlokahala ebile ho sebetsa, kgaotsa ho hira basebetsi ba nakwana le/kapa borakonteraka;
 - Moo ho bonahalang eka ho tla kwalwa kapa ho fokotswe basebetsi maamong sekgeo leha e le sefe se hlahang ka lebaka la ho tlohela mosebetsi, ho beha meja fatshe, lefu kapa teleko, nakong e etellang pele ho kwalwa kapa ho fokotsa basebetsi, ho tla shejwa ka leihlo le ntjhotjho pele sekgeo sa mosebetsi kapa sa teleko se kwalwa ho dumella hore se kwalwe ke basebetsi ba teng ho qoba tahlehelo ya mosebetsi le phokotso e sa hlokahaleng.

Nakong ya bophelo ba morafo ho tla ba le thupello e tswelang pele e dumeletsweng e mabapi le morafo le mananeo a thupello ya mesebetsi eo motho a ka iphedisang ka yona ho hlomella basebetsi ka ditsebo tse ding e le hore ho be le seo ba se etsang ha e ba ba ka fokotswa.

7.5 Karolo ya 52 ya MPRDA

Ho ya ka karolo ya 52 ya MPRDA, merafo e nang le tokelo ya ho rafa e tlameha ho tsebisa Letona la Mehlopi ya Diminerale haeba tshebetso ya morao e lokelang ho fokotsa kapa ho kgaotsa mme ho na le kgonahalo ya hore basebetsi ba etsang 10% kapa basebetsi ba fetang makgolo a mahlano ba fokotswe nakong ya dikgwedi tse 12, ho latela hore na palo e nyenyane ke efe. Morafo wa South Deep o tla fana ka DMR e nang le tsebiso ya semmuso ho ya ka melawana ya karolo ya 52 moo maemo a sekasekilweng karolong ya 52(1) ya MPRDA a phahamang.

7.6 Phano ya Ditjhelete Bakeng sa ho Fokotsa Basebetsi

Diqeto tsa ho rala mokgatlo botjha di etswa ke ditlhokahalo tsa tsamaiso ya khamphani le maemo a teng a moruo morafong nakong e itseng ka ho kgetheha. Kahoo Morafo wa South Deep ha o rere ho fokotsa basebetsi e sale pele. Ha ho phahama tlhoko ya ho etsa diqeto tse jwalo Morafo o tla kenyeletsa phano ya ditjhelete molemong wa ho tsamaisa phokotso ya basebetsi kgwebong ya ona le mererong ya ditjhelete.

Morafo wa South Deep o entse ditumellano tse mmalwa le Mokgatlo wa Naha wa Basebetsi ba Merafo le Mekgatlo e Kopaneng ya Afrika Borwa mabapi le ho fokotsa basebetsi. Ditumellano tsena di tshwana le metjha le ditsamaiso tse boletsweng ka hodimo, empa hape di sebetsana le mathata a kang tefo ya ho tloheda motho mosebetsi pele ho nako. Ditumellano tsena di tlama Morafo wa South Deep ho lefa phakheije ya ho tlohela mosebetsi ho ekeletsa bonyaneng ba tefo bo dumellanang le molao le ho fana ka dintho tse latelang.

- Mokgolo wa motho ho tla fihlela nakong ya ho kgaotsa mosebetsi (ho akareletsa ha ho hloka-hala, tjhelete e saletseng morao ya overtime, ya ha a ne a le ho-standby, bonase e lekanang le seo a se sebeleditseng le tjhelete ya konteraka);
- Tjhelete e lekanang le seo a se sebeleditseng ya matsatsi a phomolo;
- Tefo ya matsatsi a phomolo;
- Ditefo ho ya ka melao e sebetsang ya ditjhelete tsa ho beha meja fatshe;
- Ditefo tsa Morero wa Ditefo Tsa Khamphani Tsa Nako e Telele, ha ho hloka-hala;
- Moputso wa kgwedi bakeng sa nothisi;
- Phakheije ya ho tlohela mosebetsi e nang le:
 - moputso wa beke tse pedi o tlwaelehileng bakeng sa selemo ka seng se qetilweng motho a sebetsa a sa kgaotse le Khamphani;
 - Tefo ya kananelo e lekanang dikgwedi tse 4 (nne) tsa mokgolo o tlwaelehileng
 - ha eba bonyane ba phakheije ya ho tlohela mosebetsi e ke ke ya ba ka tlase ho R40 000.
- Motho o tla fuwa Tjhelete ya bokgoni ba mesebetsi eo a ka lphedisang ka yona mme e tla fumanwa ke basebetsi ba boemo ba A le B ba Paterson. Tjhelete ena e ke ke ya feta R15 000 mme e tla lefuwa ka ho toba ditsing tsa kwetliso tse amohetsweng ke SETA feela, ka mora hore ho amohelwe invoese e nakong.

Phano ya ditjhelete bakeng sa ho fokotsa Basebetsi e ba ho ya ka ditlhoko tsa morao nakong eo ho hloka-halang hore basebetsi ba fokotswe.

KAROLO YA 8

TLHOPISO YA DITJHELETE

PHANO E SISINTSWENG YA DITJHELETE						
SELEMO SA DITJHELETE	C2018 - C2022 Bajete R mil					
Ntlha	Bajete C2018	Bajete C2019	Bajete C2020	Bajete C2021	Bajete C2022	Bajete yohle (2018 – 2022)
Kgakanyetso ya HRD SLP e sebedisitsweng (R mil)	R84 074 306	R65 074 870	R43 103 725	R28 701 948	R37 116 391	R258 071 240
Ntshetsopele ya Setjhaba sa Morafo – Setjhaba sa Moo Morafo o Leng Teng (R mil)	R6 900 000	R4 200 000	R3 500 000	R850 000	R650 000	R17 000 000
Ntshetsopele ya Setjhaba sa Morafo – Dibakeng Tseo Basebetsi ba Fumanwang ho Tsona(R mil)	R2 500 000	R2 500 000	R2 500 000	R500 000	R0	R8 000 000
Matlo le Maemo a Bodulo (Morero wa Phumantsho ya Matlo)	Ho Latela Tlhoko ya Tshebetso	Ho Latela Tlhoko ya Tshebetso	Ho Latela Tlhoko ya Tshebetso	Ho Latela Tlhoko ya Tshebetso	Ho Latela Tlhoko ya Tshebetso	Ho Latela Tlhoko ya Tshebetso
Tsamaiso ya ho fokotsa basebetsi	Ho Latela Tlhoko ya Tshebetso	Ho Latela Tlhoko ya Tshebetso	Ho Latela Tlhoko ya Tshebetso	Ho Latela Tlhoko ya Tshebetso	Ho Latela Tlhoko ya Tshebetso	Ho Latela Tlhoko ya Tshebetso

BOITLAMO

Nna, _____ ke saena mona le ho fuwa tumello ke Kgwebo e Kopanetsweng ya South Deep ho itlame hore ke tla iphaphatha le Leano la tsa Setjhaba le Basebetsi hammoho le ho le tsebisa basebetsi le ba nang le seabo.

E SAENNWE.....KA.....LETSATSING LA.....

MOSAENO WA MOTHO YA
IKARABELLANG BOEMO:

E TJHAETSWE MONWANA KE LEFAPHA LA DIMINERALE LE DIRAFSHWA

E TEKENETSWE.....KA LA..... LETSATSING LA

MOSAENO WA MOTHO YA
IKARABELLANG BOEMO:

DITLHALOSO

“Matlafatso e Pharaletseng ya Maemo a Setjhaba le a Moruo”- e bolela leano la maemo a bophelo kapa a moruo, polane, molawana, katamelo kapa molao o reretsweng ho:

- Lokisa ditlamorao tsa kgethollo ya nakong e fetileng le ya hona jwale e thehilweng ho morabe, bong le bokowa bo itseng ho batho ba neng ba tingwa menyetla nakong e fetileng indastering ya diminerale le petroliamo, diindastering tse amanang le ena le tse sebedisanang le ena
- Ho fetola indasteri tse jwale e le ho thusa, ho fana, ho qala le ho tsamaisa:
- Phumantsho, ho nka karolo kapa ho rua molemo morafong hona jwale le nakong e tlang, ho rafa, ho hlahloba kapa ho hlahisa.
- Ho nka karolo kapa ho laola botsamaisi ba mesebetsi eo
- Ntshetsopele ya botsamaisi, saense, enjiniering kapa ditsebo tse ding bathong ba neng ba tingwa menyetla nakong e fetileng.
- Ho kenella kapa ho nka karolo dithekong le ditshebeletsong tsa morao.
- Phumantsho le ho ba le seabo melemong ya se hlalishwang kapa keketsehong ya tlhahiso kapa ho theoheng ha yona diindastering tsa mofuta oo.
- Ntshetsopele ya maemo a bophelo a setjhaba sa moo morao o leng teng, ka ho fana ka basebetsi morafong.
- Ntshetsopele ya maemo a bophelo le moruo a Mafrika Borwa a neng a tingwa menyetla nakong e fetileng tlhahisong kapa ditshebeletsong tsa merafong.

MABATOWA A ETSANG SETJHABA SA MOO MORAFO WA SOUTH DEEP O LENG TENG

LEBATOWA LA 1:	Thusanang
LEBATOWA LA 2:	Morao wa Leeudoorn, Glenharvie
LEBATOWA LA 3:	Morao wa Kloof
LEBATOWA LA 4:	C.B.D e arotswe ka mabatowa a mabedi – sebaka se dipakeng tsa Diterata tsa West le Bridges le sebaka se dipakeng tsa Seterata sa Bridges le Forbes
LEBATOWA LA 5:	Morao wa Libanon le Venterspost
LEBATOWA LA 6:	Hillshaven, sebaka seo ho nang le Zenex, Shell le PNP ho elella Simonye, Westonaria Extension 8 ho akarelletsa le WLM le Tleleniki
LEBATOWA LA 7:	Simunye Phase 5 Karolo ya Simunye Phase 1 (Nare side)
LEBATOWA LA 8:	Karolo ya Simunye Phase 1 (Karolong ya seteishene), Phase 2 (E Kgolo), Phase 2 (E Nyane), Phase 3, Phase Lucky Farms
LEBATOWA LA 9:	Winnie Section, Holomisa section, Transit Camp, Karolo ya Spook town
LEBATOWA LA 10:	Karolo ya Ghana, Sebaka sa Baiphehi sa Silver City le Karolo ya Spook town
LEBATOWA LA 11:	Sebaka sa Baiphehi sa Mandela

LEBATOWA LA 12:	Zuma Street ho ya Uptown, Z Section, X Section, Cook 2 Mine
LEBATOWA LA 13:	Karolo ya Seterata sa Zama Zama, Seterata sa Johnson, Seterata sa Godlo, Seterata sa Mosidi ho elella Seterateng sa Panya-Panya le, Sebaka sa Baipehi se Ghana Section
LEBATOWA LA 14:	Dibaka tsa Baipehi tsa Tambo
LEBATOWA LA 15:	Mathokong a Tambo, Skerlek, Hostele ya Bekkersdal
LEBATOWA LA 16:	Water Works, Zuurbekom, Morafowa Cook 3
Poortjie:	E welang tlasa Lekgotla la Toropo ya Johannesburg empa e nkwa e le sebaka seo morao o leng ho sona ka lebaka la hobane e haufi le Morao
Randfontein:	E akarelletsang Randfontein, Mohlakeng le Toekomrus

“Mokonteraka” – e bolela mokonteraka ya kgethilweng ke South Deep bonyane dilemo tse 3 hore a etse mosebetsi ka hara meedi ya morao le:

- basebetsi ba mokonteraka eo, ba hirilweng ke mokonteraka nako yohle le bao e leng karolo ya basebetsi ba morao; le
- ho etsa mosebetsi e iphetaphetang (mohlala, ho rafa, ho lokisa le ho boloka mehaho le thepa di le boemong bo botle, kaho, ho pheha ho hlwekisa, j.j)

“Ditsebo Tse ka Sehloohong le Tsa Bohlokwa” di bolela ditsebo tse hlokalahalang le tse ke keng tsa arolwa le tshebetso ya letsatsi le letsatsi ya morao kapa ditsebo tse ntlafatsang tshebetso ya morao mme e se ba bangata ba nang le tsona. Di akarelletsa diathisene, dienjiniere ho kopanyeletsa le enjiniere tsa majwe, ditsebi (mohlala, sehlopha sa ba nkwang e le ditsebi), ba nang le ditsebo tse kgethehileng (mohlala, mapotiele, ba tshireletso, setsebi sa jioloji, setsebi sa methaloji, mokganni wa enjene e sothwang, setsebi sa tikoloho, j.j), ditsebi tsa theknoloji, ditheknishiene le batho ba nang le ditsebo tse kgethehileng tsa morafong kapa mangolo a tshebetso.

“Letsete la koporasi ya setjhaba” – ntho eo ho fanwang ka yona (tjhelete, nako ya basebetsi le dimpho tse itseng) tse fuwang ba nang le seabo mabapi le tshebetso e tlisang melemo e fetang feela tshebetso e ka sehloohong ya morao. Matsete ana etseditswe hore a rarolle mathata a itseng setjhabeng se kgethilweng. Mosebetsi ena e akarelletsa dimpho tse yang mekgatlong ya dithuso ho ba amehang tlhokong ya kgwebo (mohlala, matla a ho hahana ha baahi molemong wa ho fumana mosebetsi)

“Mosebetsi” – e bolela motho leha e le ofe ya sebetsang hore a be le tokelo ya ho hlahloba, tokelo ya ho rafa, lengolo la ho rafa, tumello ya ho tswela pele mme a lokela ho lefuwa, ho akarelletsa mosebetsi leha e le ofe ya leng morafong, ho kopanyelletsa motho leha e le ofe ya sebeletsang mokonteraka ya ikemetseng.

“Mosebetsi ya tswang naheng e nngwe” – basebetsi ba tswang dinaheng tsa boahisani ba sa batlang ho ba le tokelo ya ho dula Afrika Borwa ho ya ho ile ha ba ntse ba sebetsa South Deep.

“Leano le Kopanetsweng la Ntshetsopele (IDP)” – Molao wa Tsamaiso ya Masepala o hloka hore masepala o mong le o mong o be le IDP e le mokgwa wa ho rera le ho tsamaisa ntshetsopele dibakeng tse welang tlasa bona. Mokgwa ona o reretswe ho thusa dimasepala hore di kenyelletse bohle ba nang le seabo ho rereng le ho faneng ka ditshebeletso mme ka tsela eo, ho ntlafatswe menyetla ya ho ba le ntshetsopele ya moshwelella dibakeng tsa bona.

“Maemo a phahameng mosebetsing” – a etsa hore ho be le diphetoho tse hlophisehileng mokgatlong (diphetho tsa nako e telele). Ha se a ka sehloohong hore tshebetso e tswelle pele, empa haeba maemo ao a fuwe motho ya fosahetseng, mokgatlo o lahlehelwa ke monyetla wa ho hola/ho sebetsa ka thello.

“Motho ya neng a tingwa menyetla nakong e fetileng” – motho leha e le ofe, sehlopha sa batho kapa setjhaba se sa kang sa fuwa menyetla ka lebaka la kgethollo e leeme pele Molao wa Motheo wa Rephaboliki ya Afrika Borwa, wa 1993, o kena tshebetso; mokgatlo leha e le ofe, oo boholo ba ditho tsa ona e leng batho ba boletsweng serapeng sa (a) motho leha e le ofe ntle ho mokgatlo, moo motho ya boletsweng Serapeng sa (a) a nang le kapa a laolang tjhelete e ngata e hlaiswang ho tsamaisa kgwebo kapa ho laola dithahasello tsa batho mme a kgona ho laola boholo ba divoutu tsa batho.

“Maafrika Borwa a neng a tingwa menyetla nakong e fetileng” – e bolela motho leha e le ofe kapa setjhaba, se tinngweng monyetla ka lebaka la kgethollo e leeme pele Molao wa Motheo wa Rephabolike ya Afrika Borwa, 1993 (Molao wa 200 wa 1993) o kena tshebetso.

“Bookamedi bo tlasana” bo bolela basebetsi ba nang le tsebo ho tsa tekginike le dithuto tse ding, bookamedi bo tlasana, disuphavaesa, diforomane le batsamaisi ba ka sehloohong ba leng Paterson Kereiteng ya C

“Ho ithutela mosebetsing” – mohato o “amanang le mosebetsi” o etsang hore motho a qetelle a fumane lengolo la tsebo, empa e se hore ke yona feela tsela ya ho fumana lengolo la tsebo. Leano la ditsebo le ka nkwa e le “tsebo e nyenyane” kaha e kenyelletsa polelwana ya tumello ya sehlopha sa melao. Lenaneo la ditsebo, ha le qetilwe, le tla etsa hore motho a ngodise bakeng sa ditsebo tsa NQF tse ngodisitsweng. Mananeo a Ditsebo a ngodiswa ke SETA e amehang.

“Dibaka tseo basebetsi ba fumanwang ho tsona” – dibaka tseo bongata ba basebetsi ba morao ba tswang ho tsona kapa ba thaathilweng ho tsona.

“Baokamedi ba Mahareng” – basebetsi bohle ba welang Paterson D, le dihloha tsa E tseo e seng karolo ya Exco ya Morafo.

“Mining Charter” – e bolela Tokomane e Pharaletseng ya Melao ya Matlafatso ya Maemo a Setjhaba le a Moruo bakeng sa indasteri ya Morafo ya Afrika Borwa.

“Ofisi ya Sebaka” – Diofisi tsa Sebaka tsa Lefapha la Dirafshwa le Braamfontein.

“Bookamedi bo ka Hodimo” (E le feela karolo ya EXCO) – Basebetsi ba Sehlopha sa E e le ditho tsa Morafo le ExCo ya Sebaka mme ba lefuwa ke South Deep.

“Karete ya dintlha” – e bolela karete ya dintlha kapa mokgwa wa ho kala tshebetso, boikemisetso le ho finyella sepheo se behilweng ke Tokomane ya Melao e Akaretsang ya matlafatso ya Maemo a Setjhaba le a Moruo.

“Ntshetsopele ya Moshwelella” – e bolela dintho tse kopantseng maemo a setjhaba, a moruo le a tikoloho ha ho rerwa, ho kenngwa tshebetso le ha ho etswa diqeto e le ho netefatsa hore ntshetsopele ya mehlodi ya dimenerale le petroleamo e thusa meloko ya kajeno le ya nakong e tlang.

“Bookamedi bo ka Hodimodimo” – Baokamedi ba ka sehloohong ba Gold Fields Operations Limited le GFI Joint Venture Holdings (Pty) Limited.

TLHALOSO YA MANTSWE LE DIKGUTSUFATSO YA SLP

TLHALOSO YA MANTSWE LE DIKGUTSUFATSO YA SLP	
Dikgutsufatso	Mantswe a Feletseng
AET	Thuto le Thupello ya Batho ba Baholo
ATR	Tlaleho ya Thupelli ya Selemo le Selemo
WSP	Leano la Ditsebo Mosebetsing
BBBEE	Matlafatso e Pharaletseng ya ba Batsho Moruong
DMR	Lefapha la Dirafshwa
DoL	Lefapha la Mosebetsi
EE	Tekano Mosebetsing
FET	Thuto le Thupello e Eketsehileng
HDSA	Mafrika Borwa a Neng a Tingwa Menyetla Nakong e Fetileng
HRD	Lefapha la Khiri
IDP	Leano la Ntshetsopele ya Mohiruwa
IDP	Leano le Kopanetsweng la Ntshetsopele
JV	Kgwebo e Kopanetsweng
LED	Ntshetsopele ya Moruo wa Sebaka
LSA	Dibaka Tseo Basebetsi ba Fumanwang ho Tsona
MPRDA	Molao wa 28 wa 2002 wa Ntshetsopele ya Dirafshwa Tsa Diminerale le Petroleamo
MQA	Bolalodi ba Tsamaiso ya Merafo
NQF	Motheo wa Mangolo a Bokgoni a Naha
SA	Afrika Borwa
SAQA	Bolalodi ba Mangolo a Bokgoni Afrika Borwa
SETA	Bolalodi ba Mefuta ya Thuto le Thupello
SMME	Dikgwebo tse nyenyane le tse mahareng
RWCLM	Masepala wa Lehae wa Rand West City
WRDM	Masepala wa Setereke wa West Rand

GOLD FIELDS